

MARC LEVY

În altă viață

3
TREI

- ÎN ALTĂ VIAȚĂ -

Mark Levy

În altă viață

Traducere din limba franceză Aliza Ardeleanu
Editura Trei – Romane PSY
Tradusă după Mark Levy, La Prochaine Fois, 2004

- MARK LEVY -

Lui Louis,
Surorii mele Lorraine

Jonathan,

Tot așa te cheamă? Îmi dau seama astăzi că sunt atâtea lucruri pe care nu le știam și resping fără încetare nesfârșirea acestui hău care mă înconjoară de când ai plecat. Atunci când singurătatea îmi întuneca zilele, priveam adesea cerul, iar apoi pământul, cu impresia de nestăvilit că ești pe undeva, pe acolo. Și așa a fost de-a lungul ultimilor ani, numai că nu ne puteam nici vedea nici auzi.

Se pare că am putea trece unul pe lângă celălalt fără ca măcar să ne recunoaștem.

De când ai plecat, am citit mereu, am vizitat atâtea locuri căutându-te, căutând un mijloc de a pricepe, de a afla ceva. Și cu cât întorceam paginile vieții, cu atât băgam de seamă că înțelegerea se depărta de mine, ca în coșmarurile acelea în care fiecare pas înainte te dă la fel de mult înapoi.

Am străbătut nesfârșitele galerii ale marilor biblioteci, străzile acestui oraș care a fost al nostru, de unde ne aveam amândoi aproape toate amintirile încă de când eram copii. Ieri, am mers de-a lungul cheilor, pe dalele pieței în aer liber care-ți plăcea atât de mult. M-am oprit pe ici, pe acolo, mi se părea că mi-ești alături, iar apoi m-am întors în barul acela mic de lângă port, ca în fiecare vineri. O să-ți amintești oare? De câte ori nu ne-am întâlnit acolo la căderea serii! Ne jucam prinzându-ne unul pe celălalt în cuvintele fără de șir care ne ieșeau de pe buze ca tot atâtea pasiuni pe care le trăiam împreună. Și vorbeam fără să numărăm orele acestor tablouri care ne însuflețeau viețile și ne duceau spre alte vremuri.

Doamne, cât de mult am iubit pictura, și tu, și eu! Recitesc adesea cărțile pe care le-ai scris și-ți regăsesc în ele stilul, gusturile.

Jonathan, habar n-am unde ești. Habar n-am dacă tot ce am trăit are vreun sens, dacă adevărul există, dar dacă vreodată vei da peste acest bilețel, atunci vei ști că m-am ținut de cuvânt, așa cum ți-am promis.

Știi că atunci când te vei afla în fața tabloului, o să-ți împreunezi mâinile la spate, o să mijești ochii ca de fiecare dată

când ești surprins și, apoi, o să zâmbești. Dacă, așa cum îți doresc, ea o să-ți stea alături, o s-o iei pe după umeri, o să privești împreună minunea aceasta pe care am avut privilegiul de-a o împărtăși și, poate, poate, o să-ți amintești. Atunci, dacă așa va fi să fie, e rândul meu să-ți cer ceva, căci îmi datorezi acest lucru. Nu lua în seamă ultimele cuvinte, în prietenie nimeni nu-i dator cu nimic. Iată totuși ce-ți cer:

Spune-i, spune-i că undeva pe pământul acesta, departe de voi, de vremea voastră, am bătut aceleași străzi, am râs cu tine așezați la aceleași mese și, pentru că pietrele rămân, spune-i că fiecare din acelea pe care ne-au adăstat mâinile și privirile păstrează pentru totdeauna o parte a poveștii noastre. Spune-i, Jonathan, că ți-eram prieten, că mi-erai frate, poate chiar mai mult de-atât, căci ne-am ales unul pe celălalt, spune-i că nimic nu ne-a putut despărți, nici măcar plecarea voastră atât de bruscă.

De-atunci nu s-a scurs nici măcar o zi fără să mă gândesc la voi amândoi, cu speranța c-o să vă trăiesc fericirea.

Sunt bătrân de-acum, Jonathan, iar ceasul propriei mele plecări se apropie, dar, mulțumită vouă, sunt un bătrân cu inima plină de o scânteie de lumină care o face să fie așa de ușoară. Am iubit! Și oare toți oamenii se pot duce având o așa de neprețuită comoară?

Încă vreo câteva rânduri și vei împături această scrisoare, ai s-o bagi în buzunarul de la costum, iar apoi o să-ți împreunezi mâinile la spate și o să surâzi, cum fac și eu scriindu-ți aceste ultime cuvinte. Căci și eu zâmbesc, Jonathan, n-am încetat o clipă să zâmbesc.

S-aveți o viață frumoasă, amândoi.

Prietenul tău, Peter

1

— Eu sunt. Plec acum din Stapledon, o s-ajung la tine într-o jumătate de oră, ești acolo? Să-l ia naiba de robot! Vin.

Peter închise cu nervozitate, se scotoci prin buzunare după chei, înainte să-și aducă aminte că i le lăsase în ajun supraveghetorului parcurii. Se uită la ceas, avionul spre Miami nu decola de pe Logan Airoport decât după-amiaza târziu, dar, în vremurile acestea tulburi, noile măsuri de securitate îți impuneau să te prezinți la aeroport cu cel puțin două ore înainte de plecare. Încuie ușa micului și elegantului apartament pe care-l închiria cu anul într-un imobil din cartierul financiar și o apucă pe coridorul cu mochete groase. Apăsă de trei ori pe butonul de chemare a liftului, gest de nerăbdare ce nu-l făcuse niciodată să vină mai repede. Optsprezece etaje mai jos, trecu în grabă prin fața domnului Jenkins, portarul clădirii, și-i spuse c-o să se întoarcă peste două zile. Lăsase în hol un sac cu rufărie ce trebuia dusă la spălătoria de lângă bloc. Domnul Jenkins băgă într-un sertar suplimentul „Arte și cultură” din *Boston Globe* pe care-l citea, scrise cererea lui Peter într-un registru de serviciu și-și părăsi ghereta ca să-l prindă din urmă și să-i deschidă ușa.

La intrare, deschise o umbrelă mare, imprimată cu o siglă, și-i feri pe Peter de ploaia fină care cădea peste oraș.

— Am trimis după mașina dumneavoastră, spuse el, uitându-se la cerul mohorât.

— Sunteți foarte amabil, răspunse Peter cu un ton sec.

— Doamna Beth, vecina dumneavoastră de palier nu-i acasă acum, așa că atunci când am văzut că liftul se oprește la etajul dumneavoastră, am dedus...

— Știi cine-i doamna Beth, Jenkins!

Portarul privi vălul de nori cenușii și albi ce li se-ntindea deasupra capetelor.

— Urâtă vreme, nu-i așa? spuse el din nou.

Peter nu răspunse. Detesta unele dintre avantajele pe care i le oferea viața într-un bloc de lux. De fiecare dată când trecea prin fața gheretei domnului Jenkins, i se părea că-i este violată o parte din intimitate. În spatele măsuței sale ca se afla în fața marilor uși duble, bărbatul cu registrul controla cele mai neînsemnate plecări și venituri ale ocupanților clădirii. Peter era convins că, în cele din urmă, portarul avea să știe mai multe despre obiceiurile sale decât majoritatea prietenilor lui. Într-o zi, când era în toane proaste, se strecurase pe scara de serviciu

până la parcare ca să iasă din imobil pe ușa de-acolo. când se întorsese, trecuse mândru nevoie mare prin fața lui Jenkins, dar acesta îi întinsese, politicos, o cheie cu capătul rotund. Și-n timp ce Peter îl privea stupefiat, Jenkins îi spuse cu voce neutră:

— Dacă celălalt drum o să vi se pară vreodată demn de atenția dumneavoastră, cheia aceasta o să vă fie de mare ajutor. Ușile de la fiecare etaj sunt încuiate dinspre casa scărilor și numai așa o să scăpați de problema aceasta supărătoare.

În lift, Peter se jurase că n-o să lase să i se vadă nici o emoție, sigur fiind că lui Jenkins nu-i scăpa nimic din purtarea lui, filmată de camera de supraveghere. Iar atunci când, șase luni mai târziu, avusese o aventură cu o oarecare Thaly, o tânără actriță foarte la modă, se surprinsese petrecându-și noaptea într-un hotel, preferând anonimatul locului moacei uluite a portarului său, a cărui inalterabilă bună dispoziție matinală îl scotea din sărite.

— Cred că aud motorul mașinii dumneavoastră. Nu mai aveți mult de așteptat, domnule.

— Recunoști mașinile după zgomotul pe care-l fac, Jenkins? spuse Peter cu un ton voit impertinent.

— Oh! Nu pe toate, domnule, dar bătrâna mașină englezească pe care o aveți pocnește, și-aici n-o să mă contraziceți, ușor din biele, un fel de „Dadeedoo” ce amintește de savurosul accent al verilor noștri de peste Atlantic.

Peter făcu ochii mari, din ce în ce mai furios. Jenkins își dorise toată viața să fie supus al Maiestății Sale, distincție de a anumită eleganță în acest oraș cu tradiții anglo-saxone. Farurile mari și rotunde ale Jaguarului coupe XK 140 țâșniră din gura parcării. Supraveghetorul opri mașina pe linia albă trasată la mijlocul peronului.

— Chiar așa, dragul meu Jenkins! exclamă Peter, îndreptându-se spre portiera pe care bărbatul i-o ținea deschisă, așteptându-l.

Supărat, Peter se așeză la volan, ambală la maxim bătrâna mașină și demară făcându-i un mic gest cu mâna lui Jenkins.

Verifică în retrovizoare dacă, după bunul lui obicei, portarul o să aștepte ca el să dea colțul străzii și numai apoi avea să-și dea voie să se-ntoarcă în clădire.

— Ticălos bătrân! Te-ai născut la Chicago, tot neamul tău s-a născut la Chicago! bombăni el.

Își puse telefonul mobil într-un suport și apăsă pe tasta ce forma direct numărul de-acasă al lui Jonathan. Se apropie de microfonul strecurat în parasolar și urlă:

— Știi că ești acolo! Habar n-ai cât de tare mă poate enerva felul ăsta al tău de a te ascunde. Nu mă interesează ce faci, mai ai nouă minute. Zău, e spre binele tău să fii acolo!

Se aplecă, voind să schimbe frecvența radioului adăpostit în bord. Îndreptându-se, descoperi la o distanță încă rezonabilă de botul mașinii o femeie care traversa strada. Uitându-se mai cu băgare de seamă, înțelese că mergea cu acea încetineală pe care, uneori, o impune vârsta. Pneurile lăsară câteva panglici de gumă neagră pe asfalt. Când mașina se opri, Peter deschise din nou ochii. Cu mâinile încă încleștate pe volan, trase aer în piept, își desfăcu centura de siguranță și ieși din coupe. Se grăbi spre bătrâna doamnă și își ceru mii de scuze, apucând-o de braț ca s-o ajute să parcurgă cei câțiva metri care o mai despărțeau de trotuar.

Îi întinse cartea lui de vizită și își ceru iertare. Folosindu-se de tot farmecul de care era în stare, se jură că vinovăția de a-i fi provocat o asemenea spaimă îl va urmări o săptămână întreagă. Bătrânică îl privea tare mirată. Îl liniști gesticulând cu bățul ei cel alb. Numai faptul că n-auzea prea bine explica tresărirea pe care nu și-o putuse înfrâna atunci când el o luase cu atâta amabilitate de braț ca s-o ajute să traverseze. Cu vârful degetelor, Peter îndepărtă un fir de păr rătăcit pe gabardina femeii și o lăsă să-și vadă de treburile ei, întorcându-se și el la ale lui. Își veni în fire în mirosul familiar de piele veche care umplea habitacul. Își continuă încet drumul spre casa lui Jonathan. La al treilea semafor, fluiera deja.

*

Jonathan urca treptele încântătoarei sale case din cartierul vechiului port. La ultimul etaj, ușa se deschidea chiar în atelierul de sub acoperișul din sticlă unde picta prietena lui. O întâlnise pe Anna Valton într-o seară, la un vernisaj. O fundație ce-i aparținea

unei bogate și discrete colecționare de artă din oraș îi prezenta lucrările. Uitându-se la tablourile expuse în galerie, i se păruse că eleganța Annei se regăsește pretutindeni în pictura sa. Stilul ei ținea de un secol căruia Jonathan îi consacraseră întreaga carieră de expert. Peisajele Annei erau infinite, iar el se folosi de cuvinte alese pentru a i le comenta. Părerea unui profesionist atât de renumit precum era Jonathan i-a mers la inimă tinerei femei care își expunea pentru prima oară pânzele.

De-atunci, erau mai tot timpul împreună, iar primăvara următoare, se mutaseră aproape de vechiul port, în această casă pe care Anna o alesese. Camera în care ea își petrecea cea mai mare parte a zilelor și unele nopți avea o verieră enormă. La primele ceasuri ale dimineții, lumina scălda locul, impregnându-l cu o atmosferă plină de farmec. Parchetul, din scânduri late de culoarea mierii, era imens și se întindea de la peretele sin cărămizi albe până la marile ferestre. Atunci când lăsa deoparte pensula, Annei îi plăcea să fumeze câte-o țigară așezată pe unul din pervazurile din lemn de unde priveliștea se întindea deasupra întregii rade. Indiferent de vreme, ea ridica storurile ce culisau cu ușurință pe sforile de cânepă și adulmeca suavul amestec de tutun și stropi aduși de mare.

Jaguarul lui Peter să opri de-a lungul trotuarului.

— Cred că ți-a venit prietenul, îi spuse Anna, auzindu-l pe Jonathan în spatele ei.

El se apropie și o luă în brațe, plecându-și capul în penumbra gâtului ei pentru un sărut. Anna se înfioră.

— Nu-l lăsa pe Peter să te aștepte!

Jonathan îi trecu mâna prin gulerul rochiei din bumbac și apoi o strecură pe sânii Annei. Claxoanele se întetiră, iar ea-l împinse cu veselie.

— Cavalerul tău de onoare mă cam supără, haide, du-te la conferință, cu cât pleci mai repede, cu atât o să te întorci mai repede.

Jonathan o mai sărută o dată și plecă de-a-ndăratelea. Când auzi ușa de la intrare trântindu-se, Anna își aprinse o țigară. De jos, mâna lui Peter se zări o clipă în afara habitaculului în chip de salut, în timp ce mașina se îndepărta. Anna suspină și-și îndreptă privirea spre vechiul port unde, odinioară, acostaseră atâția

imigranți.

— De ce nu vii niciodată la timp? îl întrebă Peter.

— Timpul tău?

— Nu, cel la care decolează avioanele, după care oamenii își dau întâlnire ca să ia prânzul sau cina, timpul pe care-l arată toate ceasurile, dar tu nu porți așa ceva!

— Tu ești sclavul timpului, eu mă împotrivesc lui.

— Știi că atunci când îi zici o chestie ca asta terapeutului tău, ăla nu mai ascultă nici un cuvânt din ce-i spui mai apoi? Se întrebă numai dacă, mulțumită ție, o să poată să-și cumpere mașina visurilor sale în versiune coupe ori decapotabilă.

— N-am terapeut!

— Iată un lucru la care bine-ai face de te-ai mai gândi. Cum te simți?

— Dar tu, de ești în toane așa de bune?

— Ai citit suplimentul „Arte și cultură” din *Boston Globe*?

— Nu, răspuse Jonathan, uitându-se pe fereastră.

— Până și Jenkins l-a citit! Presa asta mă omoară!

— Serios?

— L-ai citit!

— Oarecum, răspuse Jonathan.

— Într-o zi, la facultate, te-am întregat dacă te-ai culcat sau nu cu Kathy Miller de care eram îndrăgostit, iar tu mi-ai răspuns: „Oarecum”. Ai putea să-mi spui ce înțelegi tu prin „oarecum”? Au trecut vreo douăzeci de ani de când tot nu m-am dumirit...

Peter îi trase una volanului.

— Acum nu, pe bune, ai văzut titlul ăla țipător: „Ultimele vânzări ale conducătorului de licitații Peter Gwel sunt dezamăgitoare!” Cine a bătut un record istoric de nimeni egalat de mai bine de zace ani pentru un Seurat¹? Cine a făcut cea mai frumoasă vânzare a unui Renoir² în ultimul deceniu? Și colecția Bowen cu Jongkind³-ul, Monet⁴-ul, Mary Cassatt⁵-ul și celelalte? Și

¹ Georges Seurat (1859-1891), pictor francez, unul din cei mai importanți fondatori ai modernității (N.t.).

² Pierre Auguste Renoir (1841-1919), pictor, reprezentant de seamă al impresionismului Francez (N.t.).

³ Johan Barthold Jongkind (1819-1891), pictor olandez, considerat cel mai bun peisagist al epocii sale (N.t.).

cine a fost unul dintre primii care l-a apărat pe Vuillard⁶? Știi cât valorează acum!

— Peter, degeaba îți faci sânge rău, menirea criticii este să critice și-atâta tot.

— Am dat peste paisprezece mesaje pe robotul telefonului, toate de la asociații mei de la Christie's⁷ și toate pline de îngrijorare... Iată de ce-mi fac sânge rău!

Se opri la lumina roșie a semaforului și bombăni în continuare. Jonathan așteaptă câteva minute și dădu drumul radioului. Vocea lui Louis Armstrong se înalță în habitacul. Jonathan remarcă o cutie pusă pe bancheta din spate.

— Ce-ai acolo?

— Nimic! mormăi Peter.

Jonathan se întoarse și îi făcu inventarul, râzând.

— Un aparat de ras, trei cămăși sfâșiate, doi craci de pijama, unul într-o parte, altul într-alta, o pereche de pantofi fără șireturi, patru scrisori făcute bucățele, totul stropit cu ketchup... Te-ai despărțit?

Peter se contorsionă ca să azvârle mica cutie pe jos.

— Tu n-ai avut niciodată o săptămână proastă? i-o întoarse Peter dând mai tare radioul.

Jonathan simțea cum îl cuprinde tracul și-i spuse lucrul acesta prietenului său.

— Dă-l încolo de trac, ești cel mai tare.

— Iată tocmai genul acela de replică idioată care te scoate cu totul din minți.

— Am tras o spaimă teribilă la volan.

— Când?

— Când am plecat de-acasă, adineauri.

Jaguarul redemară, iar Jonathan se uita pe fereastră cum trec bătrânele ziduri ale vechiului port. O luară pe autostrada care

⁴ Claude Oscar Monet (1840-1926), cel mai important pictor impresionist francez (N.t.).

⁵ Mary Cassatt (1845-1926), pictoriță și desenatoare americană. S-a remarcat și printr-o serie de gravuri pe lemn (N.t.).

⁶ Edouard Vuillard (1868-1940), pictor francez, reprezentant al apogeului artei franceze de la sfârșitul secolului al XIX-lea (N.t.).

⁷ Una din cele mai importante și mai cunoscute case de licitații din lume, înființată în 1766 de James Christie (N.t.).

ducea la aeroportul Logan International.

— Ce mai face dragul de Jenkins? Întrebă Jonathan.

Peter parcă mașina pe locul ce se afla chiar în fața gheretei paznicului. Îi strecură discret o bancnotă în căușul palmei, în timp ce Jonathan își scotea geanta lui cea veche din portbagaj. Urcară pe sub traveea parcarii în care răsuna ecoul pașilor lor. Ca de fiecare dată când lua avionul, Peter își pierdu răbdarea când, după ce poarta de siguranță țârâi de trei ori la trecerea lui, i se ceru să-și scoată cureaua și pantofii. Bombăni câteva vorba nu prea amabile, iar ofițerul de serviciu îi inspectă pe-ndelete bagajul. Jonathan îi făcu semn că o să-l aștepte, ca de obicei, aproape de chioșcul cu ziare. Când Peter i se alătură, era cu totul absorbit de paginile unei cărți de Milton Mezz Mezrow, o antologie a jazzului. Jonathan cumpără volumul. Îmbarcarea se făcu fără nici o problemă, iar avionul decolă la timp. Jonathan refuză platoul cu mâncare ce i se propunea, coborî micul stor al hubloului și se cufundă în notițele conferinței pe care se pregătea s-o susțină în câteva ore. Peter răsfoi revista companiei, apoi instrucțiunile de siguranță și, în sfârșit, catalogul obiectelor ce puteau fi cumpărate la bordul avionului și pe care îl știa pe dinafară. Apoi își dădu drumul pe spate.

— Te plictisești? Îl întrebă Jonathan fără să ridice ochii de pe documentul pe care îl consulta.

— Mă gândesc!

— Asta ziceam și eu, te plictisești.

— Tu nu?

— Îmi revizuiesc conferința.

— Ești posedat de tipul ăsta, i-o întoarse Peter, apucând din nou instrucțiunile de siguranță ale avionului 737.

— Pasionat!

— La gradul ăsta de obsesie, bătrâne, îmi permit să insist asupra naturii posesive a relației pe care o are pictorul acesta rus cu tine.

— Vladimir Radskin a murit la sfârșitul secolului al XIX-lea, n-am nici o relație cu el, ci doar cu opera lui.

Jonathan se cufundă din nou în lectura sa, pentru o scurtă clipă de tăcere.

— Numai ce-am avut o impresie de „*déjà vu*”, spuse Peter, răutăcios de-a dreptul, dar poate numai pentru că am mai purtat conversația asta de o sută de ori.

— Ce cauți în avionul ăsta dacă n-ai aceeași boală ca și mine?

— Unu, te însoțesc; doi, scap de telefoanele colegilor mei traumatizați de articolul unui cretin din *Sunday Times*; și trei, mă plictisesc.

Peter scoase un pix din buzunarul costumului și desenă o cruciuliță pe hârtia cu pătrățele pe care Jonathan își scria ultimele însemnări. Fără să scape din ochi iconografia pe care o studia, Jonathan făcu un cerc lângă crucea trasată de Peter. Imediat, acesta din urmă puse alături o altă cruce, iar Jonathan schiță cercul următor pe diagonală...

Avionul ateriză cu zece minute înaintea orei anunțate. Nu înregistraseră nici un bagaj, iar un taxi îi duse la hotel. Peter își privi ceasul și anunță că mai aveau o oră întreagă până la conferință. După ce completează formularul de la recepție, Jonathan urcă să se schimbe. Ușa camerei se închise în urma lui fără zgomot. Își așază geanta pe micul *secrétaire* din acaju ce se găsea în fața ferestrei și puse mâna pe telefon. Când Anna îi răspunse, închise ochii și se lăsă călăuzit de vocea ei, ca și cum s-ar fi aflat lângă ea, în atelier. Toate lămpile erau stinse. Anna se sprijinise de pervazul ferestrei. Deasupra ei, prin imensa verieră, câteva sclipiri de stele care se împotriveau halourilor luminilor orașului se dispersau, delicate broderii pe o palidă etolă. Stropii sărați ai mării biciuiau vechile ochiuri de geam, îmbinate prin borduri de plumb. În ultima vreme, Anna se îndepărtase de Jonathan, ca și cum roțițele unui mecanism fragil se stricaseră de când hotărâseră să se căsătorească. La început, în primele săptămâni, Jonathan interpretase distanța pe care ea o punea între ei ca pe o teamă în fața angajamentului pe viață. Totuși, Anna își dorise nunta aceasta mai mult decât orice. Orașul lor era la fel de conservator ca și mediul artistic în care se mișcau. După doi ani petrecuți împreună, era de *bon ton* să-și oficializeze relația. La fiecare cocktail monden, vernisaj, mare licitație, chipurile societății bostoniene le sugerau din ce în ce mai mult lucrul acesta.

Jonathan și Anna cedaseră presiunii societății mondene. Să pară un cuplu fericit era totodată garanția reușitei profesionale a lui Jonathan. La capătul celălalt al firului, Anna tăcea, iar el îi asculta respirația și-i ghicea gesturile. Degetele lungi ale mâinii ei se pierdeau în părul bogat. Închizând ochii, aproape că ar fi putut să-i simtă mirosul pielii. La sfârșitul zilei, parfumul Annei se amesteca cu miremele lemnului, impregnând fiecare colțișor al atelierului. Conversația se încheie cu o tăcere, iar Jonathan puse receptorul în furcă și redeschise ochii. Sub ferestre, un flux continuu de mașini se întindea ca o nesfârșită panglică roșie. Un sentiment de singurătate îl invadează, ca de fiecare dată când era departe de-acasă. Suspină, întrebându-se de ce acceptase această conferință. Ora se scurgea, își desfăcu valiza și alege o cămașă albă.

Înainte să intre pe scenă, Jonathan trase aer în piept. Fu primit cu aplauze, apoi publicul se estompă într-un semiîntuneric. Se așează în spatele unui pupitru prevăzut cu o mică lampă de alamă care avea să vegheze asupra textului său ca un sufleur; Jonathan își cunoștea bine expozeul; își știa discursul pe dinafară. Primul tablou al operei lui Vladimir Radskin, pe care-l prezenta aici în seara aceasta, fu proiectat în spatele lui pe un ecran imens. Se hotărâse să lase pânzele pictorului rus să defileze în ordine cronologică inversă. O primă serie de scene câmpenești tipic englezești ilustra munca pe care o împlinise Radskin la sfârșitul vieții sale, scurtată de boală,

Radskin își pictase ultimele pânze în odaia lui, din care sănătatea nu-i îngăduia să iasă. Acolo a și murit la vârsta de șaiszeci și doi de ani. Două portrete mari ale lui Sir Edward Langton, într-unul în picioare, în celălalt așezat în spatele unui birou din acaju, îl reprezentau pe acest colecționar și negustor faimos care îl luase pe Vladimir Radskin sub aripa lui oblăduitoare. Zece tablouri se străduiau să dezvăluie cu o nesfârșită sensibilitate viața săracilor din mahalalele Londrei de la sfârșitul veacului al XIX-lea. Alte șaisprezece completară prezentarea lui Jonathan. Deși nu știa perioada exactă în care fuseseră realizate, temele lor trimiteau la tinerețea pictorului, petrecută în Rusia. Șase dintre primele sale lucrări, toate

comandate de țarul însuși, înfățișau personalități ale curții, iar următoarele zece, izvorâte doar din inspirația tânărului artist, ilustrau mizeria populației. Aceste scene luate de pe stradă au provocat exilul forțat al lui Radschin, care a fost nevoit să-și părăsească în grabă și pentru totdeauna țara natală. Pe când țarul îi consacra o expoziție în galeria lui personală din palatul Ermitajului de la Sankt Petersburg, Vladimir agățase și câteva dintre pânzele care declanșară scandalul. Iar pentru că înfățișase cu mai multă fidelitate suferințele poporului decât gloria domniei sale, împăratul îi nutri o ură pe cât de încrâncenată, pe atât de bruscă. Povestea spunea că, atunci când consilierul pe probleme culturale al curții l-a întrebat de ce se comportase astfel, Vladimir îi răspunsese că dacă omul, în setea lui de putere, se hrănește cu minciună, pictura lui se supune regulii opuse.

În momentele sale de slăbiciune, arta nu putea, în cel mai rău caz, decât să înfrumusețeze. Sărăcia cruntă în care trăia poporul rus era oare mai puțin demnă de a fi înfățișată decât țarul însuși? Consilierul, care îl prețuia pe pictor, îl salută cu un gest plin de amărăciune. Deschise o ușă ascunsă în marea bibliotecă înțesată de prețioase manuscrise și-l pofti să fugă cât mai repede, înainte ca poliția secretă să-l înhațe. De-acum, nu mai putea să facă nimic pentru el. După ce o luase pe o scară întortocheată, Vladimir străbătu un coridor lung și întunecat, ca un drumeag ce ducea spre iad. Călăuzindu-se prin lipsa de lumină doar cu mâinile pe care și le jupuia de pereții zgrunțuroși, se îndreptă spre aripa de răsărit a palatului, trecând prin subterane în care trebuia să se încovoiaie, în catacombe cu pietre șiroind de apă. Bătrânii șobolani slavi care rătăceau în direcția opusă îi atingeau ușor obrazul, arătându-se uneori mult prea curioși față de acest intrus pe care, atunci, îl urmăreau și-l mușcau de glezne.

Când, în sfârșit, se lăsă noaptea, Vladimir urcă la suprafață și-și găsi adăpost într-o șaretă, ascuns într-un balot de paie mucegăite, tocite de caii împăratului. Se furișă acolo ca să aștepte zorii zilei și să fugă din palat, ajutat de agitația dimineții.

Toate tablourile lui Vladimir fuseseră confiscate chiar în aceeași după-masă. Ardeau, întetind focul șemineului monumental al unui mare banchet pe care îl dădea consilierul țarului.

La miezul nopții, mesenii năvăliră la ferestre ca să se desfete cu spectacolul ce le era oferit în incinta palatului. Tupilat în umbra unui a1cov, Vladimir asistă la un asasinat. Soția lui, Clara, arestată de cu seară, fu târâtă de doi gardieni până la locul supliciului. De îndată ce-și făcu apariția în curte, ochii îi rămaseră ațintiți la stele. Douăsprezece puști se înălțară. Vladimir imploră cerul ca ea să-și întoarcă privirea și s-o întâlnească pentru ultima oară pe a lui. Dar nu, ea inspiră adânc, iar douăsprezece împușcături pocniră. Picioarele i se înmuieră și trupu-i sfâșiat se prăbuși pe nămeții de zăpadă mânăjită. Ecoul iubirii sale evadă dincolo de zidul incintei și domni tăcerea. La lumina durerii care îl gâtuia, Vladimir descoperi că viața era mai puternică decât arta lui. Desăvârșitul acord al tuturor culorilor lumii nu ar fi putut să-i zugrăvească chinul. În noaptea aceea, i se părea că vinul care curgea în valuri pe mese se ducea să se amestece cu sângele pierdut al trupului Clarei lăsat morții. Pârâiașe de un roșu carmin topiră mantia albă și desenară epigrafe pe dalele dezgolite ce-și ițeau capul întunecat ca tot atâtea sclipiri negre în inima pictorului. Vladimir duse cu el, în minte, una dintre cele mai frumoase opere, pe care o realizează la Londra zece ani mai târziu. De-a lungul anilor de exil, îi reconstitui pe aceia, distruși, ai perioadei sale rusești, modificându-i, căci niciodată Vladimir n-a mai zugrăvit trup ori chip de femeie și nicidecum nici cea mai mică tușă de roșu nu s-a mai ivit în pictura sa.

Ultimul diapozitiv se șterse de pe ecran. Jonathan mulțumi adunării care îi saluta conferința cu numeroase ovații. Aplauzele păreau să-i apese umerii ca tot atâtea chinuitoare poveri ale discreției sale. Se aplecă și mângâie coperta dosarului său, urmărind cu degetul conturul literelor care alcătuiau numele lui Vladimir Radskin. „Pe tine te salută, bătrâne”, murmură el. Cu obrajii îmbujorați, își luă geanta și făcu pentru ultima oară un gest neîndemânatîc spre asistență. În sală, un bărbat se ridică și-l interpelă, iar Jonathan își strânse geanta la piept și se întoarse din nou spre public. Bărbatul se prezentă cu o voce limpede și puternică.

— Frantz Jarvitch, de la revista *Art and News*. Domnule Gardner, considerați că este normal ca nici un tablou al lui

Vladimir Radskin să nu fie expus într-un mare muzeu? Credeți că toți conservatorii îl neglijează?

Jonathan se apropie din nou de microfon pentru a-i răspunde interlocutorului său.

— Mi-am consacrat o mare parte a vieții mele de expert pentru ca munca lui să fie cunoscută și recunoscută. Radskin este un pictor foarte mare, dar, ca mulți alții, ignorat la vremea lui. N-a încercat niciodată să placă, în inima operei sale se află sinceritatea. Vladimir se străduia să picteze speranța, îl preocupa tot ceea ce este adevărat în om. Fapt care nu i-a atras favorurile criticii.

Jonathan înălță capul. Privirea îi părea dintr-o dată în altă parte, atrasă spre un alt timp, un alt loc. Se eliberă de trac, iar cuvintele i se dezlegară ca și cum, în el, bătrânul pictor se apuca din nou de lucru, cu propria-i inimă drept șevalet.

— Uitați-vă la chipurile pe care le picta, la luminile pe care le compunea, la generozitatea și umilința personajelor sale. Niciodată o mână strânsă, nicidecum o privire înșelătoare.

Sala rămase tăcută, o femeie se ridică.

— Sylvie Leroy, de la muzeul Luvru. Legenda povestește că nimeni nu a văzut vreodată ultimul tablou al lui Vladimir Radskin, o pictură care nu a fost niciodată găsită. Ce părere aveți?

— Nu este o legendă, doamnă. Într-o corespondență pe care o avea cu Alexis Savrassov, Radskin scrie că s-a apucat, în ciuda bolii ce-l sleia de puteri de la o zi la alta, de, spune el, cea mai frumoasă operă a sa. Atunci când, interesându-se cum o mai duce cu sănătatea, Savrassov întreabă dacă mai lucrează, Vladimir îi răspunde: „Să desăvârșesc acest tablou este singurul leac împotriva îngrozitoare suferințe ce-mi sfâșie măruntaiele”. Vladimir Radskin s-a stins din viață după ce a terminat această ultimă pânză. Tabloul avea să dispară în chip misterios în timpul unei prestigioase vânzări organizate la Londra în 1868, la un an după moartea pictorului.

Jonathan îi lămuri că această pictură, probabil majoră, fusese retrasă în ultima clipă și, din motive pe care nu le știa, niciuna dintre lucrările lui Vladimir Radskin nu-și găsisse cumpărător în ziua aceea. Pictorul a fost, pentru multă vreme, dat uitării. Era un lucru nedrept ce-l mâhnea adânc pe Jonathan, ca pe toți

acea care-l considerau pe Radskin unul dintre cei mai importanți pictori ai veacului său.

— Bogăția unei inimi ațâță adesea invidia sau disprețul contemporanilor ei, continuă Jonathan. Unii oameni nu văd frumosul decât în ceea ce a murit. Astăzi însă, timpul nu mai are nici o putere asupra lui Vladimir Radskin. Arta se naște din sentiment, cele mai multe dintre lucrările sale sunt expuse în mici muzee sau fac parte din câteva mari colecții particulare.

— Se povestește că, în ultimul său tablou, Radskin ar fi încălcat interdicția pe care singur și-o impusese și că ar fi inventat un roșu excepțional? zise o altă persoană.

Toată sala părea să aștepte răspunsul lui Jonathan. El își împreună mâinile la spate, își miji ochii și înălță capul.

— Așa cum tocmai v-am spus, tabloul cu pricina s-a volatilizat brusc, înainte chiar de a fi dezvăluit publicului. Și, până astăzi, nici o altă mărturie nu-l mai pomenește. Eu însumi îi caut urma de când fac această meserie. Numai corespondențele pe care Vladimir Radskin le avea cu Savrassov, confratele său, și câteva articole din presa vremii arată că a existat cu adevărat. Este prudent să răspund că orice altă afirmație în privința subiectului pe care el îl reprezintă ori asupra compoziției sale ține de legendă. Vă mulțumesc.

Jonathan primi o nouă serie de aplauze și se îndreptă cu un pas grăbit spre capătul scenei pe care o părăsi pentru a se duce în culise. Peter îl aștepta, îl luă pe după umeri și îl felicită.

*

La sfârșitul după-amiezii, sălile de conferințe din Centrul de convenții de la Miami se goleau de cele patru mii șase sute de participanți la diverse congrese pe care îi primeau simultan. Marea umană se desfăcea în curențe care invadau numeroasele baruri și restaurante ale complexului. Cu o suprafață de aproape zece mii de metri pătrați, James L. Knight Center era legat, printr-o promenadă neacoperită, de hotelul Hyatt Regency care oferea peste șase sute de camere.

Un ceas se scursese de la sfârșitul expozeului lui Jonathan. Peter vorbise întruna la telefonul său mobil, iar Jonathan se

așezase pe un scaun de bar. Ceru un Bloody Mary și-și desfăcu nasturele de la gulerul cămășii. În fundul sălii cu lumini arămii, un pianist bătrân picura în aer o melodie a lui Charlie Haden. Jonathan se uită la basistul care îl acompania. Își strângea la trup instrumentul, murmurându-i toate notele pe care i le scotea. Puțini oameni îi dădeau atenție. Și totuși, interpretarea lor era divină. Privindu-i pe amândoi, îți puteai lesne închipui că, împreună, parcurseseră o cale lungă. Jonathan se ridică pentru a strecura o hârtie de zece dolari în paharul cu picior pus pe pianul Steinway. În semn de mulțumire, contrabasistul ciupi una dintre coarde, făcând-o să răsunе. Când Jonathan se întoarse la bar, dolarii dispăruseră din pahar fără ca măcar vreo notă să fi lipsit din partitura pe care duoul o executa. O femeie se așezase pe scaunul de alături. Se salutară cu amabilitate. Păru-i argintiu i-o aduse de îndată în minte pe maică-sa. Există o vârstă la care memoria vizuală pe care le-o păstrăm părinților noștri se oprește, ca și cum iubirea ne-ar interzice amintirea de a-i fi văzut îmbătrânind.

Ea privi pe reverul costumului lui Jonathan ecusonul pe care uitase să-l scoată. Acolo îi descoperi numele și calitatea de expert în pictură.

— Ce epocă? întrebă ea în chip de „Bună ziua”.

— Secolul al XIX-lea, răspuse Jonathan, ridicându-și paharul.

— O perioadă minunată, continuă femeia, sorbind o înghițitură zdravănă din bourbonul din care barmanul îi mai servise încă un pahar. I-am consacrat o mare parte a studiilor mele.

Intrigat, Jonathan se aplecă spre ea ca să examineze, la rândul lui, ecusonul pe care-l purta în jurul gâtului. Pe el se putea citi tema simpozionului despre științele oculte la care ea participa. Jonathan își trădă mirarea cu ușoară clătinare din cap.

— Nu sunteți dintre aceia ce-și citeșc horoscopul, nu-i, așa? îl întrebă vecina.

Ea mai luă o înghițitură și adăugă:

— Fiți liniștit, nici eu!

Femeia se învârti pe scaun și îi întinse mâna pe al cărei inelar se lăfăia un diamant cu totul aparte.

— E șlefuit ca în vechime, continuă ea, și este mult mai impresionant decât greutatea lui reală în carate. Dar este o bijuterie de familie și-mi place nespus. Sunt profesoară, conduc un laborator de cercetare la universitatea Yale.

— Și la ce lucrați?

— La un sindrom.

— O boală nouă?

Cu ochi malițioși, ea îl liniște.

— Sindromul „déjà-vu”!

Subiectul îl intriga se dintotdeauna pe Jonathan. Această impresie de a fi trăit deja ceea ce era pe cale să i se întâmple nu-i era străină.

— Am auzit că deseori creierul nostru anticipează evenimentul care o să se petreacă.

— Dimpotrivă, este o manifestare a memoriei.

— Dar dacă încă n-am trăit un lucru, cum putem să ni-l amintim?

— Cine vă spune că nu l-ați trăit?

Ea începu să-i vorbească despre viețile anterioare, iar Jonathan păru aproape batjocoritor. Femeia se dădu puțin înapoi ca să-l măsoare din cap până-n picioare.

— Mă priviți oarecum ciudat. Fumați?

— Nu.

— Bănuiam eu. Vă deranjează mirosul? întrebă ea, scoțând din buzunar un pachet de țigări.

— Deloc, răspuse Jonathan.

Puse mâna pe o cutie de chibrituri așezată pe bar, aprinse unul și-și întinse brațul spre ea. Tutunul se zbârci. Flacăra se stinse imediat.

— Predați? continuă el.

— Mi se mai întâmplă se umplu câteva amfiteatre. Iar dumneavoastră, care nu credeți în existențele anterioare, de ce vă petreceți viața în veacul al XIX-lea?

Jonathan se simți atins, se gândi câteva clipe și se aplecă spre ea.

— Am o relație aproape pasională cu un pictor care trăia în vremea aceea.

Ea sparse între dinți cubul de gheață pe care-l sugea și-și întoarse privirea spre etajerele încărcate de sticle.

— Cum de ajunge cineva să se ocupe de viețile anterioare? reluă Jonathan.

— Uitându-se la ceas și nemulțumindu-se cu ceea ce vede acolo.

— Iată un punct de vedere pe care încerc cu disperare să i-l explic celui mai bun prieten al meu. De altfel, nu port niciodată ceas!

Femeia îl privi insistent, iar Jonathan nu se simți deloc în largul său.

— Vă rog să mă iertați, spuse el, nu-mi băteam joc de dumneavoastră.

— Un bărbat care să-și ceară scuze, iată un lucru rar. Și mai precis, ce faceți în domeniul picturii?

Scrumul țigării se cocârja primejdios deasupra barului. Jonathan împinse ușor scrumiera sub degetul arătător al interlocutoarei sale.

— Sunt expert.

— Înseamnă că meseria vă obligă să călătoriți mult.

— Mult prea mult.

Femeia cu părul argintiu mângâie cu degetul sticla ceasului.

— Și timpul călătorește. Se schimbă de la un loc la altul. Numai în țara noastră avem patru ore diferite.

— Nu mai suport decalajele acestea și, de altfel, nici, stomacul meu. În unele săptămâni, îmi iau micul dejun la ora cinei.

— Felul în care percepem timpul este greșit. Timpul este o dimensiune plină de particule de energie. Fiecare specie, fiecare individ, fiecare atom traversează această dimensiune în mod diferit. Poate că, într-o bună zi, am să demonstrez că timpul conține universul și nu invers.

Trecuse atât de multă vreme de când Jonathan nu mai întâlnise pe cineva pasionat de ceva, încât se lăsă cu bucurie prins în discuție. Femeia continuă să vorbească.

— Am crezut și că pământul este plat și că soarele se învârte în jurul nostru. Cei mai mulți oameni se mulțumesc să creadă

ceea ce văd. Într-o zi, vom înțelege că timpul este în mișcare, că se învâрте ca și pământul și se dilată fără încetare.

Jonathan era năucit. Ca să nu pară că și-a pierdut cumpătul, se scotoci prin buzunarele costumului. Femeia cu părul alb se apropie de fața lui.

— Atunci când vom accepta să punem sub semnul întrebării teoriile pe care noi le-am născocit, vom pricepe mult mai multe lucruri despre adevărata durată relativă a vieții.

— Ce anume predați? întrebă Jonathan, dându-se ușor înapoi.

— Dar știu că vă uitați ciudat la mine! Și atunci, vă dați seama cum m-ar privi studenții dacă le-aș împărtăși astăzi rodul cercetărilor mele? Ne este încă mult prea frică, nu suntem pregătiți. Și, la fel de ignoranți ca și strămoșii noștri, considerăm că tot ceea ce ne scapă și ne tulbură cunoașterea este paranormal ori ezoteric. Suntem o specie pasionată de căutare, dar căreia îi este groază să descopere. Le răspundem temerilor noastre cu credințe, cam ca acei marinari din vechime care refuzau gândul călătoriei, încredințați fiind că, aflându-se departe de certitudinile lor, lumea se termina într-un hău fără de sfârșit.

— Și meseria mea își are propriile aspecte științifice. Timpul alterează pictura și-i ascunde ochiului multe lucruri. Nici nu vă închipuiți minunile pe care le descoperim atunci când restaurăm o pânză.

Femeia îl apucă brusc de braț. Îl privi cu seriozitate.

Pupilele-i albastre părură dintr-o dată strălucitoare.

— Domnule Gardner, habar n-aveți cât de importante sunt vorbele mele. Dar nu vreau să vă plictisesc de moarte. De îndată ce o persoană abordează acest subiect, nu-mi mai tace gura.

Jonathan îi făcu un semn barmanului ca să-i mai toarne un pahar femeii. În umbra pleoapelor sale grele, privirea vecinei sale însoțea gestul băiatului. Urmărea mișcarea lichidului chihlimbariu ce unduia de-a lungul cristalului. Amestecă cele câteva cuburi de gheață care se lovira unele de altele în pahar și înghiți pe nerăsuflăte. Iar pentru că Jonathan părea s-o poftască să continue, ea spuse:

— Încă ne mai așteptăm noii exploratori, călătorii în timp. O mână de alți Magellani, Copernici și Galilei o să fie de-ajuns. O

să-i considerăm eretici, o să râdem de ei, dar or să ne deschidă căile universului, or să ne scoată sufletele la lumină.

— Iată niște vorbe neobișnuite pentru un savant. În general, științele și spiritualitatea nu fac casă bună împreună.

— Eliberați-vă de locurile acestea comune! Credința ține de religie, spiritualitatea se naște din conștiința noastră, oricine am fi sau am crede că suntem.

— Credeți într-adevăr că, după moarte, sufletele noastre ne supraviețuiesc?

— Un lucru nu încetează să existe numai pentru că nu-l vedem cu ochiul liber!

Ea vorbise despre suflet, Jonathan se gândi la acela al unui bătrân pictor rus care începuse să-l bântuiască într-o duminică ploioasă, când tatăl său îl dusesse la muzeu. În marea sală cu un tavan imens, o pânză a lui Vladimir Radskin pusesse stăpânire pe el. Emoția pe care o resimțise îi deschisese larg porțile adolescenței și îi schimbase pentru totdeauna cursul vieții.

Femeia se uită fix la el, albastrul ochilor săi se-ntunecă, iar Jonathan simți că-l judeca. Ea-și întoarse privirea spre pahar.

— Lucrul care nu poate să reflecteze lumina este transparent, spuse ea cu o voce răgușită, și totuși există. Nici noi nu putem vedea viața atunci când ne părăsește trupul.

— Trebuie să vă mărturisesc că mi se întâmplă adesea să n-o mai văd nici înăuntrul câtorva dintre noi.

Ea schiță un zâmbet și tăcu.

— Dar totul poate mai devreme sau mai târziu, continuă Jonathan un pic jenat.

— Fiecare dintre noi își face și desface viața după propriu-ritm. Nu îmbătrânim din cauza timpului care trece, ci în funcție de energia pe care o consumăm și-o reînnoim în strădaniile noastre.

— Presupuneți că ne mișcăm mulțumită unui soi de baterii pe care le folosim și reîncărcăm?

— Mai mult sau mai puțin, da.

Dacă ecusonul pe care-l purta n-ar fi fost o dovadă a calităților sale științifice, Jonathan ar fi hotărât, cu inimă ușoară, că are de-a face cu una dintre oropsitele acelea copleșite de singurătate ce-și trec vremea prin baruri în căutarea unui vecin

care să le asculte smintelile. Perplex, îi făcu semn barmanului să-i mai toarne un pahar. Ea-i refuză oferta cu o mișcare a capului. Băiatul puse din nou sticla de bourbon pe tejgheaua barului.

— Credeți că un suflet trăiește de mai multe ori? continuă Jonathan, dându-și scaunul mai aproape.

— Unele dintre ele, da.

— Când eram mic, bunica îmi povestea că stelele sunt sufletele celor care urcă la ceruri.

— Lumina unei stele nu are nevoie de un anumit timp ca să ne ajungă, ci timpul este acela care o îndrumă spre noi. Să înțelegi cu adevărat ce este timpul înseamnă să-ți oferi mijloacele unei călătorii în dimensiunea lui. Corpurile ne sunt limitate de forțele fizice care li se împotrivesc, dar sufletele noastre nu depind de ele.

— Ar fi minunat să ne închipuim că nu mor niciodată. Îl cunosc pe-acela al unui pictor...

Nu fiți prea optimist, cele mai multe suflete sfârșesc prin a se stinge. Noi, oamenii, îmbătrânim, dar ele își schimbă mărimea, pe măsură ce adună amintiri.

— Și ce memorează?

— Călătoria pe care o fac prin univers! Lumina pe care o absorb! Genomul vieții! Acesta este mesajul pe care-l poartă, de la infinitul mic până la infinitul mare, pe care toate visează să-l atingă. Trăim pe o planetă al cărei înconjur prea puțini dintre noi îl vor fi făcut în timpul vieții și foarte puține suflete vor izbuti să atingă scopul călătoriei: să parcurgă cercul complet al creației. Sufletele sunt unde electrice. Miliarde de particule le alcătuiesc, ca tot ceea ce face parte din universul nostru. Ca și steaua buncii dumneavoastră, sufletul se teme de propria-i dispersie, pentru ea totul e o problemă de energie. Iată de ce are nevoie de un corp terestru în care se infiltrează, se regenerează și-și continuă drumul în dimensiunea timpului. Când trupul nu mai conține suficientă energie, el îl părăsește și-și caută o nouă sursă de viață care îl va primi ca să-și continue periplusul.

— Și câtă vreme caută?

— O zi, un veac? Depinde de forța lui, de resursele de energie pe care le-a regenerat de-a lungul unei vieți.

— Și dacă duce lipsă de asemenea resurse?

— Se stinge!

— Care este această energie despre care vorbiți?

— Izvorul vieții: sentimentul!

Jonathan tresări când Peter îi puse mâna pe umăr.

— Scuză-mă că te întrerup, bătrâne, dar n-or să ne păstreze rezervarea. Și ca să găsim o altă masă, o să fie un adevărat calvar, locul ăsta dă pe-afară de atâția țărănoi înfometaji.

Jonathan îi promise c-o să i se alătore în restaurant în câteva clipe. Peter o salută pe femeie și ieși din bar dându-și ochii peste cap.

— Domnule Gardner, reluă ea, nu cred deloc în întâmplare.

— Dar ce-are de-a face întâmplarea în cazul acesta?

— Excesul de importanță pe care i-l acordăm este reductibil. Rețineți un lucru din tot ce v-am povestit. Se întâmplă uneori ca două suflete să se întâlnească pentru a nu mai forma decât unul singur. Și-atunci depind pentru totdeauna unul de celălalt. Sunt de nedespărțit și se vor căuta neîncetat, din viață în viață. Dacă, în cursul unei existențe terestre, o jumătate ar ajunge să se separe de cealaltă, să rupă jurământul care le leagă, cele două suflete s-ar stinge de îndată. Unul nu-și poate continua călătoria fără celălalt.

Chipul femeii se schimbă dintr-o dată, trăsăturile i se înăspriră, ochii își recăpătară albastrul adânc. Se ridică și-l apucă pe Jonathan de încheietura mâinii. Îl strânse cu toată puterea. Vocea îi deveni și mai gravă.

— Domnule Gardner, în clipa aceasta, ceva din înăuntru dumnevoastră ghicește că nu sunt o babă cu mințile rătăcite. Fiți foarte atent la ce-o să vă spun acum: nu vă lăsați! Ea s-a întors, ea este aici. Undeva pe acest pământ, vă așteaptă și vă caută. De-acum, clipele amândurora sunt numărate. Dacă renunțați unul la celălalt, nu numai că n-o să vă trăiți viețile, ci, mai rău, o să vă pierdeți sufletele. Sfârșitul ambelor călătorii ar fi un haos de necrezut pentru voi, voi care sunteți așa de aproape de țintă. Când o să vă recunoașteți, nu treceți unul pe lângă celălalt.

Peter, care se întorsese, se agăță de brațul lui Jonathan, silindu-l să se învâртеască pe loc.

— Nu vor să-mi dea masa până n-o să fim în „formă completă”! Numa’ ce-am obținut trei minute de răgaz de la șeful de sală, dar apoi o să ne pună la coada listei. Grăbește-te, pe aici pe undeva e un antricot în sânge care nu mai are chef să sângereze!

Jonathan se desprinsese brusc din strânsoarea prietenului său, dar când se întoarse, femeia cu părul alb dispăruse. Inima începu să-i bată, se năpusti spre culoar. Mulțimea înghițise însă orice speranță de a o regăsi.

2

Șeful de sală îi instalase într-un separeu din fundul restaurantului. Așezat pe o bancă din pluș moarat roșu, lui Jonathan îi venea greu să alunge tensiunea care-l cuprinsese. Nu se-atinsese de mâncarea din farfurie.

— E caraghios ce faci, spuse Peter mestecând cu poftă.

— Ce fac?

— Îți tot desfaci nodul de la cravată.

— Ei și?

— Dar n-ai cravată!

Jonathan băgă de seamă că mâna dreaptă îi tremura, o ascunse sub masă și se uită fix la Peter.

— Crezi în destin?

— Antricotul ăsta n-are nici o șansă să-i scape, dacă asta vrei să știi.

— Vorbesc serios!

— Serios?

Peter își înfipse furculița într-o bucată de cartof pe care o tăvăli din plin prin sosul din farfurie.

— E un zbor la zece seara: dacă pleci imediat, mai poți să-l prinzi, continuă Peter, privind la capătul furculiței imensa îmbucătură de carne. Ai o față de speriat!

Jonathan, care tot nu se-atinsese de mâncare, smulse o fărâmă de pâine din coșulețul așezat între ei. Strivi miezul călduț între degete. În piept, inima continua să-i bată nebunește.

— O să mă ocup eu de nota de la hotel, hai, cară-te!

Dintr-o dată, i se păru că vocea lui Peter vine de departe.

— Nu mă simt prea bine, spuse Jonathan care încerca să-și vină în fire.

— Dar însoară-te o dată, ai început să mă obosești cu Anna asta a ta.

— Nu vrei să te întorci în seara asta cu mine?

Pe moment, Peter nu înțelese strigătul de ajutor al prietenului său. Își mai turnă un pahar de vin.

— Voiam să profit de cina asta ca să-ți vorbesc despre problemele pe care le am acum la birou, voiam să ne gândim împreună la cum ar trebui să reacționez la aceste articole care mă atacă fără nici un motiv. Voiam să te apleci asupra conținutului viitoarelor mele vânzări, dar asta e, am să cinez singur cu acest antricot. Nu-l pot lăsa ți pe el baltă, n-ar da bine la imaginea pe care oamenii și-o fac despre veselele seri de burlac.

Jonathan ezită, apoi se ridică și-și luă portofelul din buzunarul costumului.

— Nu-mi porți pică?

Peter îi opri mâna.

— Nici să nu te gândești. N-ai cum să plătești o masă la care n-ai fost prezent. Pot să-ți pun și eu o întrebare foarte personală al cărei răspuns o să rămână pe de-a-ntregul între noi?

— Bineînțeles, zise Jonathan.

Cu multă precauție, Peter își înfipse furculița în bucata de carne care trona în mijlocul farfuriei lui Jonathan.

— N-ai nimic împotriva, nu-i așa?

Și, înainte ca prietenul lui să-i răspundă, făcu schimb de farfurii și continuă.

— Haide, du-te și dă-i un pupic din partea mea. Te sun eu mâine, când am s-ajung. Am cu adevărat nevoie să mă ajuți să îndrept situația, m-am cam împotmolit.

Jonathan își puse mâna pe umărul prietenului său și-l strânse între degete, regăsind astfel o fărâmă din echilibrul care-i lipsea. Peter înălță capul și se uită lung la el.

— Ești sigur că ești bine?

— Da, numai că m-a ajuns oboseala. Nu-ți face griji, pentru restul te poți baza pe mine.

Se duse încet spre ieșire. Miile de lumini ale fațadei hotelului îl orbiră. Îi făcu un semn portarului. Cu înfățișarea lui uluită și neîndemânică, Jonathan semăna cu un jucător sleit de nenoroc. Un taxi înaintă spre intrare. De îndată ce mașina se puse în mișcare, coborî geamul, căutând un pic de aer.

— Ghinion? întrebă șoferul care îl scruta în retrovizoare.

Jonathan îl liniști cu o mișcare a capului. Închise ochii și-și sprijini ceafa de tetiera banchetei. Sub pleoapele-i închise, felinarele trasau o dungă discontinuă de sclipiri ce-i aduceau din memorie amintirea bucății de carton pe care o agăța de spițele roții din față a bicicletei sale. Afară se răcorise. Jonathan deschise din nou ochii. Dincolo de geam, defila un peisaj de periferie. Se simți golit de orice dorință.

— Am ieșit de pe autostradă, era un accident, spuse șoferul.

Jonathan se uită fix în ochii bărbatului care se reflectau în oglinda dreptunghiulară.

— Am impresia că dormiți din picioare. Ați chefuit la greu?

— Nu, am muncit la greu!

— Omul trebuie să moară dintr-un motiv!

— În cât timp ajungem? întrebă Jonathan.

— Nu foarte mult, sper. Nu-s plătit cu ora.

În depărtare, luminile portocalii ale zonei aeroportul se iveau din penumbră. Taxiul parcă lângă trotuarul rezervat pasagerilor companiei Continental Airline. Jonathan achită cursa și ieși din Fordul alb cu portiere roșii. Mașina se îndepărtă.

La ghișeu de înregistrare, însoțitoarea îi spuse că primele patru locuri de la clasa întâi erau ocupate, dar că, în schimb, clasa economică era aproape goală. Jonathan își alege un loc lângă hublou. La ceasul acesta târziu, fluxul călătorilor se rărea, iar el trecu repede de punctul de control și o luă pe interminabilul culoar care ducea la sala de îmbarcare.

Un McDonnell Douglas în culorile companiei Continental Airline fu arimat la capătul pasarelei. Botul aparatului părea că atinge ușa vitrată. Un băiețel care aștepta împreună cu maică-sa le făcu un semn cu mâna piloților cocoțați în cabină. Comandantul de bord îi întoarse gestul. Câteva clipe mai târziu, un grup de vreo zece călători se scurse din culoar și dispăru puțin mai încolo, înghițit de o scară rulantă. Stewardesa care

Închidea ușa după ei îi liniști pe pasageri. În avion se făcea curățenie și nu mai aveau mult de așteptat.

Câteva clipe mai târziu, aparatul de emisie-recepție pârâi ușor, ea confirmă primirea mesajului, se aplecă peste microfon și anunță începutul procedurii de îmbarcare.

Avionul se iți din pătura groasă de nori, o strălucire argintie ilumina noaptea. Jonathan își dădu scaunul pe spate în căutarea unui iluzoriu confort și încercă în van să ațipească. Își lipi fața de hublou și contemplă crestele ca de bumbac ce lunecau sub aripi.

*

Când ajunse acasă, totul era tăcut. Jonathan traversă palierul și pătrunse în camera lui. Patul nu era desfăcut, probabil că Anna era sus. Se îndreptă spre baie. Sub jetul puternic al dușului, apa îi șfichiuia fața înainte de a-i șiroi pe trup. Rămase multă vreme acolo. Apoi, își puse halatul și urcă la ultimul etaj. Deschise ușa atelierului. Nici o lampă nu era aprinsă. Prin imensele ferestre, luna izbutea să dezvăluie încăperea. Anna ațipise pe o canapea. Se apropie de ea fără să facă nici un zgomot și rămase în picioare, uitându-se cum doarme. Îngenunche și îi veni să-i mângâie obrazii. Prin somn, Anna se feri. Îi tresse pe umeri șalul cenușiu care-i acoperea picioarele și făcu cale întoarsă. Se culcă singur în mijlocul marelui pat și se chirsi sub plapumă. Ascultând ploaia care lovea în geamuri, se cufundă într-un somn adânc.

*

Iarna veni în Boston cu zăpadă. Pregătirile de Crăciun împodobeau bătrânul oraș cu lumini scânteietoare. Între două călătorii, Jonathan o regăsea pe Anna în casa lor, unde îl așteptau alte preparative.

Anna organiza nunta în cele mai mici detalii, alegând hârtia pentru invitații și florile din biserică, stabilind succesiunea cântărilor de la slujba religioasă, selectând platourile ce aveau să fie servite în timpul cocktailului de dinaintea ospățului, făcând planurile cu aranjarea meselor ce trebuiau să respecte întocmai complexele ierarhii ale societății bostoniene, audiindu-i pe

muzicanții din viitoarea orchestră și hotărând melodiile pe care aveau să le interpreteze în fiecare moment al serii. Iar Jonathan, care voia s-o iubească pe Anna, se implica, la rândul lui, în frenetica-i dorință ca această nuntă să fie cea mai frumoasă dintre cele pe care le va fi văzut de ceva vreme orașul. Toate sâmbetele lor erau consacrate vizitării unor magazine de profil, iar fiecare duminică era hărăzită studierii cataloagelor și eșantioanelor găsite în ajun. La sfârșitul anumitor week-end-uri, i se părea că, în loc să dea mai multă splendoare ceremoniei, felul în care aleseseră fețele de masă ori buchetele ce aveau să le împodobească seara nunții o urâțeau. Săptămânile treceau, iar entuziasmul lui scădea văzând cu ochii.

*

Primăvara veni degrabă, iar terasele restaurantelor din vechiul port se întindeau până la piața în aer liber. Anna și Jonathan, care își petrecuseră toată dimineața cu felurite treburi, se așezaseră în jurul unui copios platou plin de crustacee. Anna scoase un caiet cu șină, punându-și-l dinainte. Jonathan, cu o sprânceană ridicată, o privea cum bifează rândurile ultimei pagini, sperând că lucrul acesta vestea, poate, mult așteptatul sfârșit al pregătirilor de nuntă. În patru săptămâni, la aceeași oră, relația lor va fi consfințită prin solemnele legături ale căsătoriei.

— Dacă vrem să fim cu mintea trează în ziua Z, trei săptămâni de repaus complet n-or să ne prindă rău!

— Ce găsești de răs? îl întrebă Anna morfolindu-și pixul.

— Știu că e pixul tău preferat și sunt convins c-ai terminat vreo alte douăzeci în ultimele luni, dar ar trebui să încerci stridiile.

— Știi, Jonathan, n-am nici mamă, nici tată care să mă ajute să organizez ceremonia aceasta, iar când mă uit la tine, din când în când mi se pare că mă mărit de una singură!

— Anna, din când în când mi se pare că ești pe cale să te măriți cu inelele pentru șervețele!

Anna îi aruncă o privire muștrătoare, își luă caietul, se ridică și părăsi terasa restaurantului. Jonathan nu încercă s-o oprească.

Așteptă ca fețele indiscrete ale vecinilor să se întoarcă pentru a-și lua în continuare și-n liniște masa. Profită de acest sfârșit de după-amiază de libertate pentru a se plimba printre rafturile unui mare magazin de discuri și adăstă într-altul, din a cărui vitrină un pulover gros și negru își întindea mânecile spre el. Flanând pe străzile bătrânului oraș, încercă să-l prindă pe Peter pe mobil, dar nu dădu decât peste mesageria vocală. Îi lăasă un mesaj. Puțin mai târziu, se opri în fața tejghelei unei florărese, încropi un buchet de trandafiri și se întoarse acasă pe jos.

În bucătărie, Anna purta un șorț cu pătrățele care-i arcuia mijlocul și-i scotea sânii în evidență. Nici nu se uită la buchetul pe care Jonathan îl pusese pe masă. El se așeză pe unul dintre scaunele înalte. Cu ochii plini de tandrețe, o privea pe Anna care continua să pregătească masa fără să scoată o vorbă. Gesturile-i bruște trădau o furie cumplită.

— Îmi pare rău, nu voiam să te rănesc.

— Dar ai reușit s-o faci! Înțelege o dată că vreau ca nunta asta să fie de vis nu doar pentru noi doi, că sunt nevastă-ta și că am un rol în evoluția carierei tale! Nu eu am nevoie de stima și considerația tuturor bogătanilor de pe coasta de est. Atunci când îți agață tablourile în sufrageriile lor speră să vadă pe pereți un pic din succesul tău.

— Nu vrei să nu ne mai certăm ca niște proști? zise el. Uite, spune-mi cine o să-ți fie martor; de-atunci, trebuie că te-ai hotărât, nu?

Se ridică de pe scaun, înconjură barul și încercă s-o ia în brațe. Anna îl împinse.

— Jonathan, toată lumea trebuie să te invidieze, continuă ea. De-aia mă machiez, chiar și atunci când mă duc la cumpărături, de-aia casa asta e-ntotdeauna curată lună, de-aia dineurile pe care le oferim n-au pereche. Fără invidie, țara asta nu ar merge, așa că nu te-apuca să-mi reproșezi dorința de perfecțiune, sunt exigentă pentru viitorul tău.

— Eu nu vând tablouri, Anna, eu le expertizez, răspunse Jonathan oftând. Puțin îmi pasă de ce crede lumea și, de vreme ce ne căsătorim, trebuie să-ți mărturisesc un lucru foarte important: machiajul nu contează, căci dimineața, când mă uit la tine cum dormi, te găsesc mult mai frumoasă decât atunci când

te pregătești pentru vreo serată. În zorii zilei, în intimitatea patului nostru, nici o altă privire nu o tulbură pe a mea. Aș vrea ca timpul să ne apropie și nu să ne despartă, așa cum face de câteva săptămâni încoace.

Ea așază pe bar sticla de vin pe care se apucase s-o deschidă și-l privi fix. Jonathan se duse dinapoia ei, își plimbă mâinile de-a lungul spatelui și-i strânse șoldurile. Degetele îi desfăcură capetele șorțului. Anna i se împotrivi încă un pic, dar apoi i se lăsă în voie.

Ziua începu cu un soare cu dinți. Cearta din ajun se domolise la căderea nopții. Jonathan se trezi și pregăti micul dejun, pe care i-l duse Annei. Mâncară împreună, bucurându-se de această dimineață tihnită de duminică. Anna urcă în atelier, iar Jonathan continuă să lânzezească. Săriră peste masa de prânz și se plimbară în primele ore ale după-amiezei pe străzile vechiului port. Pe la patru și gândindu-se la cină, dădură iama prin teigheaua unui birtaş italian, iar puțin mai târziu se aplecară peste rafturile video-clubului de la colțul străzii.

*

La celălalt capăt al orașului, părul zburlit al lui Peter se ițea din niște așternuturi groase. În cele din urmă, lumina zilei izbutise să-l scoată din somnu-i adânc. Se întinse și aruncă o privire la ceasul cu radio așezat pe măsuța de noapte. Dimineața la care își dăduse dreptul se prelungise dincolo de toate speranțele sale. Căscă îndelung, apoi își căută pe pipăite telecomanda sub plapuma învălmășită. Când o găsi, apăsă pe o tastă. În fața lui, ecranul țintuit de perete începu să sclipească. Trecu de la un canal la altul. Un plic mic care pâlâpâia în partea de jos a imaginii îi arăta că primise un e-mail. Validă funcția de lectură, iar mesajul își făcu apariția. Antetul îi indica faptul că fusese trimis chiar în ziua aceea de un corespondent al casei Christie's de la Londra. Pe coasta de est a Statelor Unite, era ora trei după-amiaza, de cealaltă parte a oceanului, era deja opt seara.

— Doar n-or fi citit și ei ziarul! mormăi Peter.

Textul era scris cu litere mici. Peter ura ochelarii pe care, de câteva luni încoace, trebuia să-i poarte când citea. Fiindcă refuza să îmbătrânească, prefera să-și impună o gimnastică tare caraghioasă în care se înlănțuiau câteva savante strâmbături ce trebuiau să-i îmbunătățească acuitatea vizuală. Textul îl făcu să se holbeze. În timp ce recitea pentru a treia oară mailul corespondentului său de la Londra, mâna îi căută telefonul și, fără să se uite la taste, formă numărul și așteptă nervos. După zece țârâituri, închise și o luă de la capăt. La a treia încercare, trase cu furie de sertarul măsuței de noapte și-și luă mobilul. Sună la informații și ceru să i se dea cât mai repede legătura cu biroul de rezervări de la British Airways. Își înțepeni telefonul între bărbie și gât și se îndreptă spre garderob. Pe când se înălța pe vârful picioarelor ca să apuce o valiză cocoțată pe ultimul raft și i se agăța de mâner, ea alunecă dintr-o dată, împreună cu o grămadă de geți de voiaj ce-i căzură pe cap. În sfârșit, agentul de la rezervări îi preluă apelul, tocmai când, în pijama, el înjura de zor în fundul garderobului.

— Iar a dispărut coroana reginei și v-ați apucat cu toții s-o căutați?

*

Era ora opt seara, cerul se ascundea într-o noapte precoce care aducea stropi de ploaie deasupra orașului. Norii se umflau, părând niște enorme coviltire strânse unele în altele, atât de pline de apă, încât aveau nuanțe străvezii de chihlimbar și de întuneric. Câteva picături le străpunseră vălul gros, schițând în cenușiu drepte brazde argintii înainte de a se năpusti în devălmășie pe bitum. Jonathan coborî obloanele ferestrei. O seară petrecută în fața televizorului avea să se potrivească de minune cu vremea aceasta mohorâtă. Se duse la bucătărie, deschise ușa frigiderului și scoase niște cutii care conțineau diferitele gustări italiene pe care le alesese Anna. Dădu drumul cuptorului ca să încălzească vinetele gratinate, le presără din plin cu niște parmezan și se îndreptă spre telefonul prins de perete. Tocmai voia să formeze numărul de la atelierul Annei,

când ledul de la linia exterioară începu să clipească, luându-o înaintea țârâitului.

— Pe unde umbli? E a zecea oară de când încerc să te prind!

— Bună seara, Peter!

— Fă-ți valiza, ne întâlnim pe aeroportul Logan în sala de îmbarcare de la British Airways, avionul de Londra pleacă la nouă și un sfert, am rezervat două locuri.

— Dacă presupunem, pentru două secunde, că azi nu e duminică, că nu mă aflu în bucătărie ca să-i gătesc cina femeii cu care am să mă-nsor în patru săptămâni și că nu mă pregătesc să revăd împreună cu ea *Arsenic și dantele vechi*, care ar fi motivul acestei călătorii?

— Tare-mi mai place când vorbești așa, ai zice că suntem deja în Anglia, reluă Peter pe un ton sarcastic.

— Bine, bătrâne, mi-a făcut plăcere să stau de vorbă cu tine, dar, ca să folosesc una dintre expresiile tale favorite, sunt în plină discuție cu niște vinete gratinate, așa că, dacă nu te superi...

— Tocmai am primit un mail de la Londra, un colecționar pune în vânzare cinci tablouri magnifice și toate ar fi ale unui oarecare Vladimir Radskin... Cu ce-i lasagna aia?

— Vorbești serios?

— Când s-o ivi prilejul, am să ți-l prezint pe corespondentul meu, dar să știi că nu-mi arde de glumă când încerc să-mi câștig pâinea! Jonathan, tu hotărăști dacă vânzarea o să fie organizată de noi ori de concurență, piața ne departajează adesea după calitatea expertizei.

Jonathan se încruntă și-și înfășură cu nervozitate firul telefonului în jurul degetului arător.

— E imposibil ca cinci tablouri de Radskin să fie scoase la vânzare la Londra.

— N-am zis c-or să și fie vândute acolo, ci numai că vor fi expuse. Pentru o colecție de o asemenea importanță, eu unul aș face vânzarea la Boston... și-mi salvez și viața profesională.

— Cifra ta e greșită, Peter. Îți repet că nu se poate să fie cinci tablouri puse în vânzare. Știu unde se află toate pânzele lui Radskin, numai patru dintre ele se mai află în colecții particulare neidentificate.

— Tu ești expertul, zise Peter înainte să adauge pe un ton batjocoritor: Sunându-te la ora asta nepotrivită, numai ce-mi spuneam că misterul cu pricina merită, poate, o farfurie de spaghete. Pe curând!

Jonathan auzi un declic, Peter îi închisese telefonul fără ca măcar să-l salute. Așeză la loc receptorul în furca lui agățată de perete. Câteva secunde mai târziu, Anna, care nu pierduse nici un cuvânt din conversația lor, făcu la fel, dar din atelier. Își puse pensula în borcanul cu apă și se înfășură în etola de pashmina, apoi își desfăcu părul și coborî scările spre bucătărie. Jonathan rămăsese în picioare lângă telefon, gânditor. Tresări auzind vocea Annei.

— Cine era?

— Peter.

— E bine?

— Da.

Anna adulmecă mirosul de salvie care parfuma încăperea. Deschise ușița cuptorului și contemplă legumele gratinate care se rumeneau.

— O să ne ospătăm! Pun filmul și te aștept în sufragerie. Mor de foame, tu nu?

— Ba da, ba da, zise Jonathan cu un glas aproape morocănos.

Trecând prin fața planșetei de bucătărie, Anna apucă o mică anghinare și o gustă pe dată.

— Aș putea să-mi vând sufletul diavolului din pricina bucătăriei italiene, spuse ea cu gura plină.

Își șterse o picătură de ulei de la colțul buzelor, iar apoi părăsi încăperea. Jonathan suspină, scoase tava fierbinte și alcătui un platou încărcat cu bunătăți. Aranjă aperitivele în jurul singurei farfurii și-și puse partea în frigider. După aceea, destupă o sticlă de chianti și turnă într-un pahar foarte frumos cu picior pe care-l așeză lângă plăcinta cu mozzarella.

Anna se instalase pe canapea, marele televizor cu plasmă era deja aprins, era de-ajuns să apese pe telecomanda DVD-ului pentru ca proiecția filmului lui Capra să înceapă.

— Vrei să-ți aduc farfuria? întrebă ea cu o voce blândă atunci când Jonathan i-o puse pe a ei pe genunchi.

El i se așează alături și o luă de mână. Cu tristețe o lămuri că n-o să cizeze. Și, înainte ca ea să poată reacționa în vreun fel, îi spuse de ce îl sunase Peter și-și ceru iertare, cu toată tandrețea de care era în stare. Trebuia să plece, nu numai pentru el, ci și pentru prietenul său care se afla într-o situație profesională delicată. Casa Christie's n-ar înțelege dacă ar neglija o asemenea vânzare. Ar fi o greșală ce i-ar putea afecta serios cariera, la care ea însăși ținea atât. Cinstit fiind, îi mărturisi în cele din urmă că întotdeauna a visat să se apropie de aceste pânze, să le atingă ușor reliefurile, să le observe culorile fără să fi fost alterate de obiectivul vreunui aparat de fotografiat ori de imprimarea pe hârtie.

— Cine le vinde? Întrebă ea din vârful buzelor.

— Habar n-am. Ar putea să-i aparțină descendentului galeristului lui Radskin. N-am dat niciodată de urma lor în vânzările publice, iar în prima ediție a catalogului structurat al operei pictorului, am fost nevoit să mă mulțumesc cu niște fotografii și certificate de autenticitate.

— Câte tablouri sunt?

Jonathan ezită înainte de a pronunța cifra. Știa că-i este cu neputință să-i împărtășească nădejdea aceasta care-l însuflețea, de a descoperi a cincea pictură despre care îi vorbise Peter. Ultima pânză a lui Vladimir Radskin era, din punctul de vedere al Annei, o nălucire, un efect al devorantei și bolnăvicioasei pasiuni pe care viitorul ei soț o nutrea pentru acest pictor bătrân și smintit.

Jonathan intră în dressing, deschise o valiză mică, alese câteva cămăși împăturite cu grijă, un pulover, niște cravate și albituri pentru cinci zile. Cu mintea la bagaj, nu auzise în spate pașii Annei.

— Mai sunt numai patru săptămâni până la nuntă, iar tu mă părăsești pentru amantă! Da' știu că n-ai nici o rușine!

Jonathan înălță capul, silueta atrăgătoare a viitoarei sale soții se deslușea în cadrul ușii.

— Amanta mea, cum îi zici tu, este un pictor bătrân, smintit, cum tot tu spui, și care a murit de decenii. La începuturile

legăturii noastre, lucrul acesta ar trebui mai degrabă să te liniștească în privința gusturilor mele.

— Nu știu cum trebuie să înțeleg vorbele acestea, dacă încă mă mai înscriu printre gusturile tale.

— Nu asta voiam să spun, răspunse el luând-o în brațe.

Anna se împotrivi îmbrățișării lui Jonathan și-l respinse.

— Ai luat-o razna, bătrâne!

— Anna, n-am de ales. Nu-mi îngreuna situația. De ce dracu' nu pot să trăiesc soiul ăsta de bucurii cu tine!

— Și dacă Peter te-ar suna cu o zi înainte de nuntă, ai anula căsătoria?

— Peter este cel mai bun prieten al meu și martorul nostru, n-ar suna cu o zi înainte de nuntă.

— A da? Că i-o fi jenă!

— Te înșeli, în ciuda unui anumit umor la care tu nu ești sensibilă, Peter are mult tact.

— Păi atunci, îl ascunde tare bine. Dar dacă ar suna, ce-ai face?

— Presupun că aș renunța la amantă pentru a-mi oficializa căsătoria cu prietena mea.

Jonathan speră, fără să se încreadă prea mult, că Anna n-o să-l mai hărțuiască. Ca să pună capăt certei pe care ea încerca s-o provoace, își luă bagajul și se duse în baie să-și ia obiectele de toaletă. Ea îl urmă cu un pas hotărât. Trecu prin fața ei și-și luă din cuier un mantou. Pe când se apleca s-o îmbrățișeze, ea dădu înapoi și se uită țintă la el.

— Vezi, chiar tu o spui, Peter ar fi telefonat și-n dimineața nunții!

Jonathan coborî scările; când ajunse în vestibul, răsuci mânerul de la ușă și se întoarse pentru a o privi lung pe Anna care, cu brațele încrucișate, rămăsese în capul treptelor.

— Nu, Anna, ar fi așteptat să-l omor luni dimineața tocmai pentru că nu a făcut-o.

Și ieși trântind ușa. Jonathan strigă după un taxi. Îi spuse șoferului să-l ducă la terminalul British Airways de la aeroportul Logan. Ploaia inundase orașul. Apa care încă se mai scurgea pe trotuare îi șterse de îndată urmele pașilor. Atunci când mașina se

Îndepărtă, scândurile storului din lemn căzură peste fereastra atelierului Annei. Ea zâmbea.

3

Jonathan îl aștepta pe Peter, în picioare în fața punctului de îmbarcare a zborului BA 776. Îi urmări din priviri pe ultimii pasageri care se pierdeau în adâncul pasarelei. O mână i se așează pe umăr. Peter remarcă înfățișarea amărâtă a prietenului său și se încruntă.

— Vă mai sunt martor?

— După cum merg lucrurile, o să-mi fii martor la divorț.

— Dacă tu vrei, sunt de acord și cu asta, dar e nevoie să te însori mai întâi, trebuie să respectăm niște cronologii.

Șeful de escală le făcu un semn de nerăbdare, ușa avionului nu-i mai aștepta decât pe ei ca să se închidă. Peter se instală lângă hublou. Jonathan de-abia avu vreme să-și aranjeze mica valiză în compartimentul pentru bagaje, că avionul dădea deja înapoi.

Un ceas mai târziu, atunci când stewardesa se apropia de scaunele lor, Peter îi aduse cu amabilitate la cunoștință că nici unul, nici altul nu voiau mâncarea pe care le-o întindea. Jonathan își privi prietenul, intrigat.

— Stai liniștit! murmură Peter cu un ton complice. Am pus la punct două șmecherii fără pereche ca să îmbunătățesc zborurile ăstea de cursă lungă. Am trecut pe la restaurantul tău preferat și am cumpărat tot ce ne trebuie pentru o masă adevărată. Mă simțeam cam vinovat din cauza lasagnei ăleia.

— Erau niște vinete gratinate, răspunse Jonathan, agasat. Și unde e ospățul ăsta, că mi-e foame?

— Într-unul dintre portbagajele de deasupra. De îndată ce stewardesa și căruciorul ei cu de-ale gurii împachetate în vid or să treacă de perdea, o să mă duc să aduc cina!

— Și a doua stratagemă?

Peter se aplecă și-și scoase din buzunar o cutiuță de medicamente, pe care o agită pe sub ochii prietenului său.

— Asta-i! spuse el plin de satisfacție, arătându-i două pastile albe. E o pilulă minune. Când o să te trezești, o să privești pe geam și-o să spui: „la te uită, parc-ar fi Londra!”

Peter își strecură cele două pastile în căușul palmei. Îi oferi una lui Jonathan, dar el o refuză.

— Nu faci bine ce faci, îi zise Peter, aruncându-și cu un gest energic mica pilulă în fundul gâtului. Nu-i un somnifer, te-ajută doar să adormi, iar singurul efect secundar e că nu vezi cum trece timpul.

Jonathan nu-și schimbă părerea. Peter își rezemă capul de hublou și fiecare se cufundă în gândurile sale. Șeful de cabină își termină serviciul și dispăru în spațiul rezervat personalului navigant. Jonathan își desfăcu centura și se ridică.

— În care? îl întrebă el pe Peter, arătând spre rândul de compartimente care se întindea deasupra capetelor lor.

Peter nu răspunse. Jonathan se aplecă numai ca să constate că ațipise. Îl bătu ușor pe umăr și ezită înainte de a-l scutura de mai multe ori. Degeaba insistă, nu se întâmplă nimic, Peter dormea buștean. Jonathan deschise capacul raftului de deasupra lor. Vreo zece genți și mantouri erau învălmășite unele într-altele într-o harababură de nedescălcit. Se așeză la loc, furios. Cabina se cufundă în întuneric. O oră mai târziu, Jonathan stinse veioza și încercă să pună mâna pe cutiuța cu somnifere din costumul vecinului său. Peter sforăia din plin, ghemuit lângă hublou, iar buzunarul său drept era de neatins.

Șase ceasuri mai târziu, stewardesa reapăru în cabină, împingând în față un alt căruț. Jonathan, pe care foamea îl îmboldise tot zborul își primi cu bucurie micul dejun. Ea se aplecă pentru a desface măsuța lui Peter care se trezi căscând, în timp ce femeia îi întindea mâncarea. El se redresă brusc.

— Dar ți-am spus că mă ocup eu de cină! îi spuse el fulgerându-l pe Jonathan din priviri.

— Dacă mai scoți o vorbă, data viitoare când o să te trezești, ai să te uiți pe fereastră și-ai să zici: „la te uită, parc-ar fi spitalul Saint-Vincent din Londra!”

Stewardesa îi servi masa lui Peter, iar Jonathan îi luă imediat brioșa și cornul pe care și le vârî cu poftă în gură, sub ochii uluiți ai prietenului său.

Un taxi îi duse de la aeroportul Heathrow până în centrul Londrei.

La primele ore ale dimineții, să treci prin Hyde Park era o încântare, numai bună să te facă să uiți că te afli în inima uneia dintre cele mai mari capitale ale Europei. Trunchiurile arborilor seculari se ițeau dintr-un vâl de păclă care încă nu se ridicase de pe imensele peluze. Jonathan privea pe geam cum doi cai cu robe pestrițe tropăiau împreună pe nisipul proaspăt netezit al aleii ecvestre. Trecură de grilajele de la Prince Gate. Și, deși nu se făcuse încă de opt dimineața, sensul giratoriu de la Marble Arch era un iad pentru circulație. Urcară pe lângă Park Lane, iar acel *black cab* îi lăsă în sfârșit fața hotelului Dorchester, situat la marginea parcului, în bogatul cartier Mayfair. Fiecare își luă camera în primire. Peter se duse la Jonathan. Se îmbrăcă și îi deschise ușa, cu o cămașă albă și niște chiloți cu motive scoțiene pe el.

— Recunosc aici eleganța călătorului! exclamă Peter intrând. Aș fi curios să aflu ce-ai purta dacă te-aș duce în Africa? Zborul ăsta m-a terminat, adăugă el prăbușindu-se în fotoliul mare din piele de lângă fereastră.

Jonathan dispăru în baie fără să-i răspundă.

— Tot nu ți-a trecut supărarea? strigă Peter.

Capul lui Jonathan se ivi în deschizătura ușii.

— Mi-am petrecut sfârșitul week-end-ului privindu-te cum dormi într-un avion și probabil că mă paște o despărțire numai cu patru săptămâni înainte de nuntă. De ce-aș fi supărat? întrebă el potrivitându-și nodul de la cravată.

— Îți pui mereu pantalonii la urmă? întrebă Peter, zeflemitor.

— Ai vrei problemă cu chestia asta?

— Nu, deloc, dar, în caz de incendiu, mie mi-e mai puțin rușine să ies pe hol fără cravată.

Jonathan îl dojeni din privire.

— Nu mai face mutra asta, continuă Peter, doar pictorul tău ne-a adus aici.

— Informatorul ăla al tău e măcar de încredere?

— La cât ne costă, ar trebui să fie! A scris *cinci tablouri* în mesajul pe care mi l-a trimis, spuse Peter uitându-se pe geam.

— Ei bine, s-a înșelat, ascultă-mă pe mine!

— I-am găsit mailul pe calculator când m-am trezit și n-am reușit să-l contactez. Aici era deja târziu și nu-i pot reproșa că-și trăiește și el viața într-o duminică seara.

— Iar te-ai trezit la amiază?

Peter păru aproape fâstâcit când îi răspunse lui Jonathan.

— M-am culcat cam târzior... Știi ceva, bătrâne? Eu mi-am sacrificat week-end-ul ca tu să-ți potolești patima, așa că nu încerca să mă faci să mă simt vinovat!

— Pentru că o vânzare atât de importantă nu ți-ar rezolva problemele cu asociații, nu-i așa, domnule conducător de licitații?

— Să zicem că ne-am sacrificat week-end-ul pentru o cauză comună!

— Ai și alte informații?

— Adresa galeriei unde or să fie expuse tablourile începând de astăzi. Acolo vor trebui să aibă loc expertizele înainte ca proprietarul sau proprietarii să nu-l desemneze pe fericitul ales care se va ocupa de vânzare.

— Cu cine concurezi?

— Cu toți aceia care țin un ciocănel și știu să spună „adjudecat”. Contez pe tine ca numai al meu să se audă căzând!

Reputația lui Jonathan era un atu major în încercarea de seducție pe care aveau s-o încerce diferiții conducători de licitații pentru a pune mâna pe această vânzare. Fiind primul care se prezenta și încă însoțit de un expert de talia lui Jonathan, Peter își oferea un frumos avans.

Traversară marele hol al hotelului Dorchester, iar Peter se opri în fața măsuței portarului. Îl întrebă pe unde s-o ia ca să se ducă la adresa scrisă pe hârtia pe care i-o întindea. Bărbatul cu haină roșie ocoli repede birouașul, desfășură un plan al cartierului și trasă cu pixul itinerarul pe care clientul trebuia să-l urmeze pentru a ajunge la galeria de artă. Cu o voce calmă, îi recomandă să ridice privirea în mai multe puncte ale parcursului, pe care le marcă cu niște cruciulițe, ca să admire cutare fațadă sau edificiu ce aveau, fără îndoială, să dea o altă valoare vizitei sale. Perplex, Peter se încruntă și îl întrebă pe portar dacă, din întâmplare, nu avea vreun văr sau rudă îndepărtată la Boston.

Portarul se miră de întrebare și-i conduse până la ușa rotativă pe care o făcu să se învâртеască la trecerea lor. Îi însoți chiar până în fața hotelului și se simți dator să reia, una câte una, toate indicațiile pe care le oferise cu câteva minute mai devreme. Peter îi smulse din mâini planul și-l trase pe Jonathan de braț.

Străduțele pe care le străbăteau străluceau în soare. De-a lungul trotuarelor din piatră albă, vitrinele magazinelor se întreceau în culori. Jardiniere agățate la intervale regulate de stâlpii felinarelor se legănau în briza ușoară. Lui Jonathan i se părea că trăiește într-un alt timp, o altă epocă. Se ducea la o întâlnire pe care o aștepta dintotdeauna, admirând acoperișurile caselor din ardezie și șindrilă. Și chiar dacă informatorul lui Peter se înșela, chiar dacă Jonathan avea să fie dezamăgit așa cum se aștepta, știa că într-una dintre aceste galerii ce stau cu spatele la Piccadilly Circus, avea să se afle, în sfârșit, foarte aproape de ultimele pânze ale lui Vladimir Radskin. Le trebuia mai puțin de zece minute ca să ajungă în fața numărului 10 de pe Albermarle Street. Peter scoase bucățica de hârtie din buzunarul costumului și verifică adresa. Aruncă o privire la ceas și-și vârî fața printre barele încrucișate de fier care protejau vitrina.

— Cred că n-a deschis încă, spuse el cu ciudă.

— Ar fi trebuit să te faci polițist, îi replică pe dată Jonathan.

De cealaltă parte a străzii, Jonathan observă fațada unui mic local în care se serveau cafele și prăjituri. Se hotărî să traverseze, Peter se luă după el. Locul era primitiv. Aroma boabelor proaspăt măcinate se amesteca cu aceea a brișelor de-abia scoase din cuptor. Puținii clienți își sprijineau coatele de niște mese înalte, toți cufundați în lectura vreunui ziar sau a unei reviste. Când intrară, nici unul dintre ei nu ridică privirea.

În fața tejghelei din marmură tocită, cerură două cappucino și fiecare se îndreptă cu gustarea spre policioara lipită de vitrină. Acolo o văzu Jonathan pentru prima oară pe Clara. Cu o gabardină bej, era așezată pe unul dintre taburete și răsfoia *Herald Tribune* pe când își bea cafeaua cu frișcă. Absorbită de lectură, își duse distrată lichidul aburind la gură, se strâmbă când își arse limba și, fără să-și ia nici o clipă ochii de la articolul pe care-l citea, puse dibuind la loc ceașca și întoarse repede pagina. Clara avea un farmec senzual, chiar și-așa,

împopoțonată cu mustăcioara albă pe care frișca o lăsase deasupra buzei de sus. Jonathan zâmbi, luă un șervețel, se apropie și i-l întinse. Clara îl înhăță fără să ridice capul. Se șterse și i-l dădu înapoi cu un gest la fel de mecanic. Jonathan băgă șervețelul în buzunar și nu mai avu ochi decât pentru ea. Clara își termină lectura care părea s-o contrarieze, împinse ziarul la o parte și dădu din cap, de la dreapta la stânga, apoi se întoarse și se uită, perplexă, la Jonathan.

— Ne cunoaștem?

Jonathan nu răspunse.

Cu șervețelul în mână, îi făcu un semn cu degetul spre bărbie. Clara își șterse ușor partea de jos a feței, îi înapoie șervețelul, se gândi câteva secunde și ochii i se luminau.

— Scuză-mă, zise ea. Îmi pare rău, nu știu de ce oare mai citesc ziarele astea, de fiecare dată îmi fac nervi pentru tot restul zilei.

— Și despre ce era vorba în articolul cu pricina? întrebă Jonathan.

— N-are importanță, răspunse Clara, lucruri care se vor pe cât de tehnice, pe atât de savante și care, până la urmă, nu sunt decât niște idei pretențioase.

— Și-atunci?

— Sunteți într-adevăr foarte amabil părând atât de interesat, dar n-ați înțelege probabil nimic din toate acestea, sunt niște chestii îngrozitor de plictisitoare și legate de lumea în care lucrez.

— Acordați-mi o șansă, la ce planetă vă referiți?

Clara se uită la ceas și-și luă de-ndată fularul pus pe taburetul de-alături.

— Pictura! Acuma trebuie să plec, am întârziat, aștept o livrare.

Se îndreptă spre ușă și se întoarse chiar înainte de-a ieși.

— Mulțumesc încă o dată pentru...

— Pentru nimic, o întrerupse Jonathan.

Ea schiță o ușoară reverență și părăsi localul. Prin vitrină, Jonathan o privi cum trece în fugă strada. Pe trotuarul celălalt, băgă o cheie în micuța cutie țintuită de fațadă, iar cortina de fier

a galeriei situate la numărul 10, Albermarle Street se ridică. Peter se apropie de Jonathan.

— Ce faci?

— Cred că putem să mergem, răspunse Jonathan care privea cum silueta Clarei dispăre în galerie.

— Cu ea avem întâlnire?

— Așa mi se pare.

— Ei bine, în cazul ăsta, schimbă-ți imediat felul în care te uitați la ea.

— Adică?

— Nu-i nimic că mă consideri un tâmpit, de douăzeci de ani încoace o tot faci.

Ca răspuns la aerul mirat al lui Jonathan Peter se strâmbă, îndreptându-și degetul spre capătul bărbiei lui. Leși din cafenea, mimând gestul fluturării unei batiste. Lumina zilei pătrundea în galerie. Jonathan își sprijini capul de vitrină. Pereții erau goi, încăperea, goală, tânăra femeie probabil că se afla în spatele magazinului. Apăsă pe mica sonerie ce se afla chiar alături de ușa din lemn vopsită în albastru. Peter stătea în spatele lui. Clara apăru câteva clipe mai târziu. Mai avea mantoul pe ea și se scotoci de îndată prin buzunare. Surâse când îl recunoscă pe Jonathan, trase de clanță și întredeschise ușa.

— Mi-am uitat cheile pe tejghea?

— Nu, spuse Jonathan, altfel presupun că n-ați fi putut intra.

— Probabil că aveți dreptate. Portmoneul atunci?

— Nici el.

— Agenda! O pierd mereu, se pare că mi-e groază de întâlnirile de afaceri.

— Vă asigur că n-ați uitat nimic.

Neliniștit, Peter se puse în fața lui Jonathan și îi întinse Clarei cartea lui de vizită.

— Peter Gwel, sunt reprezentantul casei Christie's, am sosit în dimineața aceasta de la Boston ca să vă vedem.

— Boston? E tare departe, sediul firmei dumneavoastră nu se află la Londra? Întrebă Clara, lăsându-și vizitatorii să intre.

Intrând din nou în magazin, îi întrebă cu ce-i poate ajuta. Peter și Jonathan se priviră uimiți. Jonathan o urmări spre capătul galeriei.

— Sunt expert în tablouri. Am aflat că... Clara îl întrerupse, veselă.

— Ghicesc de ce sunteți aici, deși ați venit mult prea devreme. După cum vă puteți da seama, nu aștept prima livrare decât pe la amiază.

— Prima livrare? Întrebă Jonathan.

— Din motive de securitate, tablourile vor fi transportate individual, în ritmul de unul pe zi. Ca să le vedeți pe toate, va trebui să petreceți o săptămână întreagă la Londra. Această galerie este independentă, dar în meseria mea, cele care comandă sunt adesea companiile de asigurări.

— Vă temeți de vreun furt în timpul transportului?

— Furt, accident, o asemenea colecție cere câteva precauții.

Un camion în culorile firmei Delahaye Moving⁸ se opri în fața vitrinei. Clara îi făcu un semn șefului de echipă care cobora din cabină. Peter și Jonathan aveau noroc, primul tablou tocmai sosise. Ușa din spate fu lăsată în jos, iar trei bărbați transportară o ladă imensă până în mijlocul galeriei. Cu nesfârșite precauții, desfăcură una câte una scândurile care protejau opera. Atunci când, în cele din urmă, fu scoasă din sarcofagul ei de lemn, Clara le arătă lucrătorilor simeza unde trebuia suspendată. Jonathan ardea de nerăbdare. Oamenii o agățară cu o precizie demnă de toată admirația. De îndată ce se îndepărtară, Clara inspectă ancadramentul și studie cu minuțiozitate pânza. Satisfăcută, semnă bonul de primire pe care i-l întindea șeful de echipă.

Trecuseră aproape două ceasuri când camionul părăsi strada. În tot timpul acesta, Peter și Jonathan o priviseră cu religiozitate pe Clara cum recepționează și așază tabloul la locul lui. De mai multe ori, Jonathan voi s-o ajute, dar ea nu-l lăsă. Legă rama de alarmă și se cățără pe un scaun înalt ca să orienteze, unul câte unul, micile proiectoare ce aveau să lumineze pânza. Jonathan i se așeză în față și îi dădu câteva indicații de reglaj de care ea nu prea ținu seamă. Clara coborî de mai multe ori ca să vadă cu ochii ei ce treabă făcuse. Mormăind câteva cuvinte pe care numai ea le înțelegea, se cocoța de îndată pe scara ei și schimba

⁸ O foarte cunoscută companie londoneză specializată în mutări și depozitare de mobilă (N. t.).

eclerajul. Peter șopti în urechea prietenului său că, până atunci, fusese convins că Jonathan este singurul smintit și posedat de către pictorul rus, dar că, de-acum încolo, i se părea că titlul îi era pus în joc. Jonathan îl dojeni din priviri, iar Peter se îndepărtă, petrecându-și restul dimineții agățat de telefonul mobil. Tot vorbind, se plimba de-a lungul vitrinei când în interiorul galeriei, când pe trotuar, în timp ce Clara și Jonathan schimbau păreri despre calitatea luminii obținute. Pe la ora unu, Clara se postă în fața tabloului, lângă Jonathan. Cu mâinile pe șolduri, trăsăturile i se destinseră și-i dădu un cot ușor care îl făcu să tresară.

— Mi-e foame, spuse ea, dumneavoastră nu?

— Ba da!

— Vă place bucătăria japoneză?

— Da.

— Și sunteți mereu la fel de vorbăreț?

— Da, zise Jonathan, tocmai înainte de-a încasa o nouă lovitură cu cotul.

— E un tablou minunat, nu-i așa? continuă Clara cu emoție în glas.

Opera reprezenta un prânz campestru. O masă era aranjată pe o terasă din piatră care mărginea o casă. O duzină de convivi erau așezați, în timp ce alții stăteau în picioare puțin mai departe, în peisaj. Un plop enorm adăpostea sub umbra lui doi bărbați cu elegante veșminte. Liniile pictorului erau așa de izbutite, încât buzele personajelor îți creau impresia că dau glas cuvintelor pe care le schimbau între ele. Culoarea frunzișului și luminozitatea cerului stăteau mărturie pentru o frumoasă după-amiază a unei veri dispărute de mai bine de un veac și care părea să nu se fi sfârșit vreodată. Jonathan se gândi că nici măcar unul dintre personaje nu mai trăia, că trupurile lor erau acum doar țărână și că totuși, sub penelul lui Vladimir, ei nu vor dispărea nicicând. Era de-ajuns să-i privești pentru a ți-i închipui încă în viață. Rupse tăcerea contemplativă pe care și el, și Clara o păstrau de lungi minute.

— E unul dintre ultimele lui tablouri. Ați observat unghiul acesta aparte? Rare sunt scenele pictate astfel. Vladimir s-a

folosit de înălțime pentru a mări adâncimea câmpului său. Așa cum ar face un fotograf.

— Dar ați remarcat că în jurul mesei acesteia nu este nici o femeie? Un scaun din două e gol. Nu picta niciodată femei.

— Era misogin?

Vădov și inconsolabil.

— Vă verificam! Haideți să mergem, stomacul meu face urât dacă nu-l bag prea multă vreme în seamă.

Clara îl luă pe Jonathan, dădu drumul camerelor de supraveghere, stinse luminile, declanșă alarma și încuie ușa după ea. Pe trotuar, Peter, care tot se mai plimba de colo-colo, le făcu semn c-o să pună capăt conversației și o să li se alăture.

— Prietenul dumneavoastră are o baterie care nu se descarcă niciodată sau reușește să o termine pe aceea a interlocutorului?

— Are atâta energie, că le încarcă pe toate de unul singur!

— Probabil că așa este, haideți, e chiar în față.

Jonathan și Clara trecură strada, intrară în micul restaurant japonez și se opriră într-un separeu. Jonathan îi prezenta meniul Clarei, când Peter își făcu o intrare zgomotoasă și se apropie de ei.

— Locul ăsta e fermecător, spuse el așezându-se. Scuzați-mă că m-am lăsat așteptat, credeam că, din cauza decalajului orar, n-o să am prea multă vreme înainte de deschiderea biroului de la Boston, dar lupii sunt matinali.

— Ți-e foame? zise Jonathan, întinzându-i meniul prietenului său.

Peter îl deschise și-l puse înapoi pe masă cu ciudă.

— Chiar vă place peștele crud? Eu prefer mâncarea care mă face să uit că, nu cu mult înainte de a o privi, era vie.

— Vă cunoașteți de multă vreme? întrebă Clara, amuzată.

Dejunul fu plăcut. Peter se folosi de toate farmecele sale și o făcu pe Clara să râdă de mai multe ori. Discret, mângăli câteva cuvinte pe un șervețel pe care i-l strecură lui Jonathan. Acesta îl desfăcu pe genunchi; după ce citi, mototoli hârtia și o lăsă să cadă pe jos. De cealaltă parte a străzii, sub un cer londonez care se umplea de nori, tabloul unui bătrân pictor rus răspândea lumina unei veri de altădată care n-avea nicicând să înceteze să existe.

După masă, Peter se duse la birourile casei Christie's, în timp ce Jonathan se întoarse cu Clara la galerie. Își petrecu toată după-amiaza pe un taburet, în fața pânzei. Cu lupa, îi examina fiecare detaliu și-și scria cu meticulozitate observațiile într-un caiet mare, cu spirale.

Peter trimisese în grabă un fotograf care se prezentă la galerie pe înserat. Acesta își instală cu mare atenție materialul. Imense umbrele albe, cocoțate pe niște trepiede, se deschiseră de fiecare parte a tabloului, legate prin fire de aparatul pentru format 6x6.

În culoarea amurgului, vitrina străluci de zeci de străfulgerări în ritmul flashurilor care se succedau. Dacă te-ai fi uitat din stradă, ți s-ar fi părut că o furtună a izbucnit înăuntrul galeriei. La sfârșitul zilei, fotograful își aranjă echipamentul în magazie și-i salută pe Jonathan și Clara. Avea să se întoarcă a doua zi, la aceeași oră, pentru cel de-al doilea tablou. Pe când, din pragul ușii, își lua „la revedere” de la Clara, Jonathan autentifică semnătura din josul pânzei. Tabloul era chiar *Prânz la țară* al lui Vladimir Radskin, fusese expus la Paris la începutul secolului, apoi la Roma înainte de război și făcea parte din următoarea ediție a catalogului operei pictorului.

Trecuse multă vreme de când efectele decalajului orar împovărau umerii lui Jonathan. Îi propuse Clarei s-o ajute la închiderea galeriei. Ea îi mulțumi, dar mai avea ceva treabă. Îl însoți până la ușă.

— A fost o zi minunată, zise el, pentru care vă sunt extrem de recunoscător.

— Dar n-am nici un merit, răspunse Clara cu o voce blândă, lui trebuie să-i mulțumiți, adăugă ea arătând tabloul.

Leșind pe trotuar, își reținu cu greu un căscat. Se întoarse și se uită fix la Clara.

— Aveam o groază de întrebări să vă pun, spuse el. Ea zâmbi.

— Cred că vom avea toată săptămâna la dispoziție pentru lucrul acesta, duceți-vă la culcare. M-am întrebat toată după-amiaza cum ați reușit să rămâneți în picioare.

Jonathan se dădu înapoi și schiță cu mâna un gest de „la revedere”. Clara făcu la fel, iar un taxi negru se opri de-a lungul șoselei.

— Mulțumesc, zise Jonathan.

Se urcă în mașină și-i făcu încă un mic semn pe geam. Clara intră în galerie și închise ușa, apoi se duse spre vitrină și privi, gânditoare, cum se îndepărtează taxiul. Încă de la dejun, o altă întrebare o frământase. Impresia că îl mai întâlnise cândva pe Jonathan devenise obsedantă. Când contempla tabloul, așezat pe taburet, unele dintre gesturile sale îi păreau aproape familiare. Dar degeaba se tot gândise la toate acestea, nu-i putea asocia respectivului sentiment vreun loc sau vreo dată. Ridică din umeri și se întoarse în spatele biroului.

Ajuns în camera lui, Jonathan observă luminița roșie care clipea pe cadranul telefonului. Își lăsă imediat geana, ridică receptorul și apăsă tasta mesageriei vocale. Vocea lui Peter deborda de aceeași energie. Erau amândoi invitați la un vernisaj și apoi la un dineu într-un restaurant elegant, cu „mâncare adevărată”, „gătită”, adăugase Peter. Îl poftea să se întâlnească în hol, pe la orele nouă.

Jonathan se prefăcu că nu-și dă seama de motivul ușoarei sale dezamăgiri. La rândul lui, lăsă un mesaj în camera lui Peter. Oboseala îl doborâse, prefera să doarmă, or să se revadă a doua zi de dimineață. Formă de îndată numărul de-acasă, la Boston. Telefonul țârâi în gol, Anna se găsea, poate, în atelier sau ieșise și nu cuplase robotul. Jonathan se dezbracă și se băgă în baie.

Când se întoarse în cameră, înfășurat într-un prosop gros din bumbac, își luă caietul și-și reciti notițele. În josul unei pagini pline de descrieri, mângâie cu degetul mica schiță pe care o desenase în după-amiaza aceea. Deși liniile erau neîndemânatică, profilul Clarei putea fi pe deplin recunoscut. Jonathan suspină, așeză caietul la loc, stinse lumina, își împreună mâinile la ceafă și așteptă să-l cuprindă somnul.

Un ceas mai târziu, tot nu dormea. Sări din pat, luă un costum din șifonier, își puse o cămașă curată și ieși din cameră. Alergă pe coridorul lung care ducea la lifturi, își legă șireturile de la pantofi în cabină și numai ce termină de aranjat cravata, când ușile se deschiseră la parter. Îl zări pe Peter care stătea lângă o coloană din marmură la celălalt capăt al holului. Jonathan se grăbi, dar, pe când se apropia de prietenul său, o altă siluetă, feminină de data aceasta, se desprinse de lângă stâlp. Brațul lui

Peter înconjura talia unei tinere femei sculpturale ale cărei haine nu acopereau decât strictul necesar. Jonathan surâse și rămase pe loc, în timp ce Peter dispărea cu minunata-i însoțitoare în ușa rotativă de la intrare. Singur în mijlocul holului de la Dorchester, Jonathan își aminti de bar și se hotărî să se ducă acolo. Era lume multă. Chelnerul îl conduse la o măsuță, iar Jonathan se cufundă într-un fotoliu stil club din piele neagră. Poate că un bourbon și un sandwich aveau să-l ajute să împace efectele decalajului orar cu poftele-i schimbătoare.

Deschidea un ziar, când privirea îi fu atrasă de părul argintiu al unei femei așezate la bar. Jonathan se aplecă, dar mai multe persoane strânse acolo îi obstruau câmpul vizual, împiedicându-l să-i vadă chipul. Jonathan o pândi câteva clipe, părea să se uite țintă la barman.

Era pe cale să-și reia lectura, când băgă de seamă felul aparte în care mâna plină de pete a femeii învârtea cuburile de gheață din paharul de whisky, iar apoi observă inelul care-i împodobește degetul. Inima începu să-i bată nebunește și el se ridică de îndată. Croindu-și cu greu cale prin mulțime, reuși, în sfârșit, să ajungă lângă ea, la bar.

Dar o femeie de o cu totul altă vârstă luase loc pe scaun. Era înconjurată de o echipă de agenți de vânzări și-l agăță cu veselie, poftindu-l să li se alăture. Lui Jonathan îi fu greu să se smulgă din grupul de cheflii. Se ridică pe vârfuri și, ca pe un ocean imaginar, văzu părul cel alb unduind spre ieșire. Când ajunse la ușă, holul era gol. Îl traversă în goană, năvăli în fața hotelului și-l întrebă pe portar dacă văzuse vreo femeie ieșind cu câteva clipe mai devreme. Încurcat, acesta îi dădu de înțeleș într-un mod elegant că meseria îi interzicea să răspundă la soiul acesta de întrebări... Eram la Londra.

*

Jonathan și Peter se întâlniră încă de la primele ore ale dimineții ca să alerge în parc.

— Da' știi că ai o față! Pentru cineva care numai ce-a făcut turul cadranului, nu-ți reușește defel figura cu dormitul, îi spuse Peter lui Jonathan. Ai mai ieșit aseară?

— Nu, doar că n-am închis un ochi. Și tu cum ai petrecut?

— Plictiseală pe cinste, în tovărășia unor persoane importante.

— Serios? Și ea cum era?

— Persoană importantă!

— Așa mi s-a părut și mie.

Peter se sprijini pe umărul lui Jonathan.

— Bine, să zicem că mi-am schimbat programul în ultimul moment, dar numai pentru că nu mă mai însoțeai. Am nevoie de niște cafea, zise el cu veselie, nici eu n-am dormit cine știe ce.

— Te rog eu, scutește-mă de detalii, îi luă Jonathan vorba din gură.

— Ești în toane bune, asta-i bine. Concurenții noștri n-o să-și facă echipele până vineri, ceea ce înseamnă că avem o săptămână înaintea lor ca să punem mâna pe vânzarea asta. Așa că ia agață-ți masca de cuceritor pe față până ne ducem s-o vedem pe tipa de la galerie, că încă nu știi cui aparțin tablourile, dar avizul ei va fi hotărâtor și am impresia că nu-i deloc nesimțitoare la farmecul tău.

— Peter, mă enervezi.

— Tocmai asta ziceam și eu, că ești în niște toane nemaipomenite! continuă Peter, gâfâind. Ar trebui să te duci acum.

— Să-ți cer iertare?

— N-ai chef de nimic altceva decât să te întorci la tabloul tău, așa că șterge-o!

— Nu vii cu mine?

— Am treabă. Nu-i așa de simplu să duci pânzele lui Radskin până în Statele Unite.

— Ei bine, organizează-ți vânzarea la Londra.

— Nici vorbă, am nevoie de tine la locul faptei.

— Dar care-i problema?

— Când te întorci la hotel ca să te schimbi, ia-ți agenda și verifică ce-am să-ți spun eu acum: la sfârșitul lui iunie, ar trebui să te însori la Boston.

— Vrei să vinzi tablourile peste o lună?

— Terminăm catalogul general în zece zile, așa avea timp.

— Creierul tău știe că nu ești serios când spui așa ceva?

— Știu, e un pariu nebunesc, dar n-am de ales, bombăni Peter.

— Nu cred că ai luat-o razna, e chiar mai rău de-atât!

— Jonathan, articolul ăla a dat peste cap tot biroul. Ieri, pe coridoare, oamenii mă priveau de parcă aș fi fost pe moarte.

— Ești de-a dreptul paranoic!

— Aș vrea eu, suspină Peter. Nu, te asigur, lucrurile au luat o întorsătură nasoală, vânzarea asta mă poate salva și am ca niciodată nevoie de tine. Fă în așa fel încât să ne ocupăm de bătrânul tău pictor. Dacă ne scapă adjudecarea asta, n-o să-mi mai revin în veci de veci și, de altfel, nici tu.

În săptămâna aceea, birourile londoneze de la Christie's erau în mare fierbere. Experți și vânzători, cumpărători și conducători de licitații se succedau în diferitele săli de întâlniri. Specialiștii fiecărui departament se tot vedeau de dimineața până seara, reunindu-se pentru a stabili calendarele vânzărilor în diferitele sucursale ale lumii, pentru a valida cataloagele și pentru a împărți operele majore între adjudecători. Peter trebuia să-i convingă pe asociați să-l lase să ducă tablourile lui Vladimir Radschin la Boston. În mai puțin de o lună, avea să țină sub ciocănel o vânzare de tablouri ale unor maeștri din veacul al XIX-lea, pe care revistele internaționale de artă, cu siguranță o vor reflecta. Angajatorii săi nu erau obișnuiți ca cineva să le dea programul peste cap, iar Peter știa că n-o să-i fie ușor și, atunci când era singur, începea să se îndoiască de sine însuși.

Trecuse puțin de orele zece când Jonathan ajunsese în fața numărului 10 de pe Albermarle Street, iar Clara era, deja acolo. Prin vitrină, îl văzu coborând din taxi și traversând strada în direcția micuței cafenele. Câteva minute mai târziu, ieși de-acolo, cu două mari capuccino în pahare de carton. Ea îi deschise ușa. Pe la unsprezece, camionul de la Delahaye Moving parcă lângă trotuar, în fața galeriei. Lada care conținea cea de-a doua pânză fu pusă pe niște capre de lemn în centrul încăperii, iar Jonathan simți cum crește în el o oarecare neliniște încărcată de amintiri. Pe de o parte, din copilărie, de care nu știuse niciodată să se desprindă pe deplin, păstra capacitatea, neatinsă, de a se minuna. Câți dintre adulții din jurul lui nu dăduseră uitării sentimentul acesta nemaipomenit? Și oricât de desuet le putea

părea unora, Jonathan avea puțința de a se entuziasma din pricina culorii unei înserări, miresmei unui anotimp, zâmbetului, de pe chipul unei necunoscute trecătoare, privirii unui copil, vreunui gest bătrânesc sau chiar și a uneia dintre acele atenții simple ale inimii care pot însufleți zilele. Și chiar dacă Peter îl mai lua uneori în râs, Jonathan își jurase c-o să rămână toată viața credincios promisiunii pe care i-o făcuse într-o bună zi tatălui său, aceea de a nu înceta vreodată să se minuneze. Iar astăzi, să-și ascundă nerăbdarea i se părea încă și mai greu decât ieri. Poate că mai avea de așteptat până să descopere opera mult visată, poate că nici nu făcea parte din această colecție, dar Jonathan credea în steaua lui norocoasă.

Se uita cum băieții de la mutări scoteau, unul câte unul, cuiele din scândurile de lemn albicios. Și la fiecare bucată pe care șeful de echipă o îndepărta cu meticulozitate, își simțea inima bătând un pic mai tare. Alături, Clara își împreună degetele la spate; și ea fremăta de nerăbdare.

— Aș vrea să smulgă lemnele ăstea, acum, și să-l văd imediat, murmură Jonathan.

— I-am ales tocmai pentru că or să facă exact pe dos! răspunse Clara în șoaptă.

Cofrajul era mai impunător decât cel din ajun. Despachetarea tabloului avea să mai dureze încă un ceas. Echipa de transportatori făcu o pauză. Se duseră să se așeze în partea din spate a camionului ca să se bucure de ziua însorită. Clara închise galeria și-l invită pe Jonathan să meargă să se plimbe puțin. Urcară strada pe jos și, dintr-o dată, ea strigă după un taxi.

— Ați fost deja de-a lungul Tamisei?

Pășeau sub șirurile de copaci, de-a lungul cheilor. Jonathan răspundea la toate întrebările pe care i le puneă Clara. Ea vru să afle ce anume îl incitase să devină expert și, fără să știe, deschise o fereastră spre trecutul lui. Se așezară pe o bancă, iar Jonathan îi povesti după-amiaza aceea de toamnă când tatăl său îl duse pentru prima oară într-un muzeu. Îi descriu proporțiile imensei săli în care intraseră. Tatăl îi dăduse drumul la mână, semn de libertate. Copilul se oprise brusc în fața unui tablou.

Bărbatul zugrăvit pe pânza din mijlocul marelui perete părea să nu-l privească decât pe el.

— E un autoportret, murmurase tatăl lui, s-a înfățișat pe sine însuși, mulți pictori au făcut același lucru. Ți-l prezint pe Vladimir Radskin.

Iar copilul, complice, începuse să se joace cu bătrânul pictor. Că se ducea să se ascundă în spatele unui stâlp, că se plimba prin sală într-un sens ori altul, încet sau cu un pas grăbit, că înainta ori se dădea înapoi, privirea tot pe el îl urma, pe el și numai pe el. Și chiar și atunci când mijeau ochii, copilul știa că „bărbatul din pictură” continua să-l fixeze. Fascinat, se apropiase de pânză, iar ceasurile pe care le petrecu în fața tabloului se scurseră fără să bage de seamă. Ca și cum toate orologiile de la mii de leghe depărtare ar fi renunțat la tic-tacul lor, ca și cum două epoci s-ar fi contopit, prin puterea unui singur sentiment, a unei priviri. Și de la înălțimea celor doisprezece ani ai săi, Jonathan începu să-și imagineze. Dintr-o trăsătură de penel pe un tablou care sfida toate legile fizicii, ochii unui bărbat rosteau, dincolo de veacuri, cuvinte pe care doar un copil le poate auzi. Tatăl său luase loc în spatele lui, așezat pe o băncuță. Jonathan contempla pânza, vrăjtit; tatăl își contempla fiul, tabloul lui cel mai frumos.

— Și dacă nu v-ar fi dus la muzeu în ziua aceea, ce-ați fi făcut în viață? Întrebă Clara cu un glas timid.

Oare tatăl său, bărbatul acela cu zâmbet nemuritor îi călăuzise pașii spre micul tablou agățat pe perete, oare destinul sau poate amândoi se contopiseră în ziua aceea? Jonathan nu răspunse. La rândul lui, o întrebă pe Clara ce anume o lega de bătrânul pictor. Ea surâse, privi în depărtare ceasul din clopotnița Big Ben-ului, se ridică și opri un taxi.

— Mai avem multe de făcut, zise ea.

Jonathan nu insistă, îi mai rămâneau două zile, iar dacă norocul îi zâmbea, dacă cel de-a cincilea tablou exista cu adevărat, atunci poate chiar trei, pe care avea să le petreacă în compania ei.

În dimineața următoare, Jonathan se alăturase Clarei, iar camionagii livraseră tabloul zilei. Dar în timp ce-și vedeau de descărcat, un Austin mini de un roșu aprins se opri în fața

vitrinei. Un tânăr coborî și intră în galerie, cu brațele încărcate de hârtii. Clara îi făcu un semn și dispăru în fundul galeriei. Necunoscutul, tăcut, se uita lung la Jonathan de vreo zece minute, când Clara se întoarse îmbrăcată cu un pantalon din piele și cu un bustier creat de un mare creator de modă. Jonathan era fascinat de senzualitatea gingașă pe care o răspânda.

— În două ore suntem înapoi, îi spuse Clara tânărului.

Luă în grabă dosarele pe care acesta le pusese pe birou, se îndreptă spre ușă și se întoarse spre Jonathan.

— Veniți cu mine, îi zise ea.

Pe trotuar, se aplecă spre el și murmură:

— Se numește Frank, lucrează în cealaltă galerie a mea. Artă contemporană! Adaugă ea, potrivit-și bustierul.

Jonathan, puțin cam zăpăcit, îi deschise portiera. Clara se urcă în mașină și se strecură pe scaunul de-alături, trecând peste schimbătorul de viteze.

— La noi, volanul e pe partea cealaltă, spuse ea râzând, pe când ambala motorul Cooper-ului.

Galeria din Soho era de cinci ori mai mare decât cea din Mayfair. Tablourile expuse nu țineau de competența lui Jonathan, dar recunoscă pe pereți trei Basquiat⁹, două Andy Warhol¹⁰, un Bacon¹¹, un Willem de Kooning¹² și în mijlocul multor altor opere, câteva sculpturi moderne, dintre care două de Giacometti¹³ și de Chillida¹⁴.

⁹ Jean-Michel Basquiat (1960-1988), unul dintre cei mai bine vânduți pictori americani și singurul artist de culoare care s-a impus în pictura de dincolo de ocean (*N. t.*).

¹⁰ Andrew Warhola – mai cunoscut sub numele de Andy Warhol (1928-1987) – reprezentant de seamă al artei pop americane (*N. t.*).

¹¹ Francis Bacon (1904-1992), pictor englez, a cărui opera este marcată de spaima și angoasa epocii moderne (*N. t.*).

¹² Willem de Kooning (1904-1997), pictor expresionist abstract american (*N. t.*).

¹³ Albert Giacometti (1901-1966), pictor, sculptor și desenator elvețian (*N. t.*).

¹⁴ Eduardo Chillida (1924-2002), sculptor de origine bască, maestru al artei monumentale (*N. t.*).

Clara discută o jumătate de oră cu un client, îi sugerează unui asistent să schimbe două pânze, verifică praful de pe o mobilă trecându-și discret degetul pe deasupra, semnează două cecuri pe care o femeie cu părul roșu prins cu câteva meșe verzi i le prezintă într-o mapă portocalie. Apoi, bătut o scrisoare pe un calculator care ar fi putut la fel de bine să fie o operă de artă, apoi, mulțumită, îi propune lui Jonathan s-o însoțească până la un confrate. Ceru să i se transmită lui Frank că va trebui să rămână încă o vreme la Mayfair și, imediat după ce își luară rămas-bun de la cele patru persoane care lucrau în galeria ei, pleacă cu mica mașină.

Ea se strecură pe străzile strâmte din Soho conducând energic și reușește să se fofileze pe singurul loc liber de pe Greek Street. Jonathan o așteaptă în timp ce ea negociază cu un negustor achiziționarea unei sculpturi monumentale. Ajunseră la numărul 10 de pe Albermarle Street la începutul după-amiezii. Nu era tabloul pe care nădăjduse să-l descopere, dar frumusețea lui compensă dezamăgirea lui Jonathan.

Sosirea fotografului puse capăt unei efemere intimități în care amândoi, fără să și-o mărturisească în nici un fel, se simțeau fericiți. În timp ce Jonathan expertiza pânza, Clara își văzu de ale ei în spatele biroului, clasând hârtii, scriind note. Din când în când, ridică ochii și îl observa; din când în când, el făcea la fel, iar atunci când, rareori, privirile li se întâlneau, ei se fereau de-ndată, fugind de această coincidență.

Peter își petrecuse ziua la Christie's, ocupat să adune elementele necesare pregătirii vânzării. Recuperase clișeele din ajun și le alegea pe acelea care puteau figura în catalog. Când nu se afla pe lângă vreunul dintre administratorii săi încercând să-i demonstreze c-o să reușească să organizeze totul la timp, se închidea în sala arhivelor. În fața unui ecran de calculator conectat la una dintre cele mai mari bănci de date private care exista despre vânzările de artă, arhiva și tria toate articolele recenzate și toate iconografiile reproduse de un secol încoace referitoare la opera lui Vladimir Radskin. Consiliul de administrație care avea să-i hotărască soarta fusese amânat

pentru a doua zi, iar lui Peter i se părea că, de la o oră la alta, gulerul cămășii i se strângea din ce în ce mai tare în jurul gâtului.

Se întâlnește cu Jonathan la hotel pentru a-l târî după el la o serată mondenă, lucru pe care Jonathan îl ura mai mult decât orice pe lume. Dar, cum meseria-i meserie, asistă cuminte la un spectacol de music-hall care reunea și mari colecționari pentru unul, și mari cumpărători pentru celălalt. La sfârșitul reprezentației, Jonathan se întoarce direct în cameră. Străbătând străzile de la Covent Garden, se gândea din nou la viața care se scurgea aici odinioară. Splendidele fațade aveau tencuiala căzută, străduțele acestui cartier, unul dintre cele mai căutate ale mării metropole, erau pe vremurile acelea mizerabile și insalubre. Undeva, în palida lumină a unuia dintre felinarele care făceau să strălucească asfaltul, ar fi putut să dea, acum o sută cincizeci de ani, pe una dintre aceste ulițe, peste un pictor rus ce schița cu niște căpețele de cărbune trecătorii grăbiți din jurul pieței.

Peter se întâlnește cu o fostă prietenă, italiancă, aflată momentan la Londra. Ezitase câteva clipe dacă s-o invite să bea împreună un ultim pahar. La urma urmei, ședința avea să se petreacă în primele ore ale după-amiezii, clipă a zilei când el începea să se simtă în vervă. Încă nu bătuse de miezul nopții, așa că el intră într-un club la braț cu Méliana.

Jonathan se trezi devreme, Peter nu venise în hol la întâlnire și se folosi de acest prilej pentru a se duce la galerie hoinărind cu un pas sprinten. Găsi grilajul închis, cumpără un ziar și o așteaptă pe Clara la cafenea. Puțin mai târziu, tânărul Frank îl găsi acolo și-i dădu un plic.

Jonathan îl desfăcu.

Dragă Jonathan,

Iertați-mi absența, n-am să vă pot fi alături în dimineața aceasta. Frank o să facă recepția tabloului în numele meu și, bineînțeles, ușile galeriei vă sunt deschise. Știu că sunteți nerăbdător să descoperiți pictura de azi, este minunată. De data

aceasta, vă las să aranjați luminile, căci sunt convinsă că vă veți descurca de minune. O să vin de îndată ce am să pot. Vă urez să petreceți o zi frumoasă în compania lui Vladimir. Mi-ar fi plăcut să fiu cu voi doi.

Cu afecțiune, Clara

Visător, împături bilețelul și-l puse în buzunar. Când înălță capul, tânărul se afla deja în galerie. Camionul de la Delahaye Moving opri lângă trotuar. Jonathan rămase așezat la bar și mai citi o dată răvașul de la Clara. Se duse lângă Frank pe la orele unsprezece; până la prânz, nu schimbaseră nici o vorbă. Șeful de echipă le spuse că despachetatul o să mai dureze ceva vreme. Jonathan se uită la ceas și suspină, nu mai avea chef nici măcar să se uite la pânzele deja agățate.

Se îndreptă spre vitrină, numără mai întâi mașinile care treceau, estimează apoi timpul mediu de care avea nevoie polițistul de pe trotuarul din față ca să scrie o amendă, șapte clienți intraseră în cafenea, patru dintre ei consumaseră ceva chiar pe loc, felinarul trebuie că avea în jur de doi metri și zece centimetri. Un Cooper roșu urcă strada, dar nu se opri. Jonathan suspină, se îndreptă spre biroul Clarei și apucă telefonul.

— Unde ești? îl întrebă pe Peter.

— În iad, acolo sunt! Sunt mahmur de-a binelea, iar ședința a fost pusă cu o oră mai devreme.

— Ești gata?

— Am ajuns la a patra aspirină, dacă asta vrei să afli, și mă gândesc deja la a cincea. Ce-i cu vocea asta? îl întrebă Peter pregătindu-se să închidă.

— Ce are vocea mea?

— Nimic, numai că parc-ai fi la înmormântarea bunică-tii.

— Nu, bătrâne, din păcate treaba asta-i rezolvată.

— Îmi pare rău, iartă-mă, am emoții.

— Sunt alături de tine, curaj, totul o să fie bine.

Jonathan puse receptorul în furcă și se uită la Frank, care-și vedea de treabă în fundul galeriei.

— Lucrezi de multă vreme aici? îl întrebă el tușind slab.

— Domnișoara m-a angajat acum trei ani, răspunse tânărul închizând sertarul unui fișier.

— Te înțelege bine cu ea? întrebă Jonathan.

Frank îl privi perplex și se întoarse la treaba lui. O oră mai târziu, Jonathan sparse din nou tăcerea, propunându-i tânărului să meargă să mănânce un hamburger. Frank era vegetarian.

*

Peter intră în sala de ședințe și se așază pe singurul loc liber din jurul mării mese de acaju. Își potrivea fotoliul și-și aștepta rândul. De câte ori vreunul dintre colegi lua cuvântul, i se părea că o divizie de tancuri cu șenilele ruginite i se cățara spre timpane ca să facă exerciții de tragere în tâmpilele lui. Discuțiile se prelungeau. Vecinul din dreapta își încheie prezentarea și, în cele din urmă, Peter fu poftit să și-o înceapă pe a sa. Membrii consiliului se uitară prin dosarele pe care le împărțise. Expuse pe larg calendarul vânzărilor sale și-și concentră prezentarea mai cu seamă pe licitația pe care avea s-o organizeze la Boston, la sfârșitul lunii iunie. Când le spuse despre dorința lui de a include și tablourile lui Vladimir Radskin de curând anunțate, un murmur străbătu adunarea. Directorul care prezida ședința luă cuvântul. Îi aminti lui Peter că clienta care propunea picturile lui Radskin era o eminentă galeristă. Dacă ea încredința operele pictorului casei Christie's, avea dreptul să se aștepte ca ei să se ocupe de interesele sale cu cea mai mare atenție. Nu era deloc necesar să grăbească lucrurile. Vânzările de la Londra din al doilea semestru erau cele mai potrivite.

— Cu toții am citit articolul cu pricina și suntem alături de tine, dragul meu Peter, dar mă îndoiesc că vei reuși să creezi un eveniment în jurul lui Radskin! Nu e totuși Van Gogh! Concluzionă cu veselie directorul.

Râsetele înăbușite ale colegilor săi îl scoaseră din sărite pe Peter, dar nu mai avu ce să spună.

O asistentă intră, ducând un platou cu un ceainic greu din argint. Dezbaterile se opriră cât făcu ea înconjurul mesei ca să-i servească pe doritori. Prin ușa rămasă deschisă, Peter îl văzu pe James Donovan ieșind dintr-un birou. Donovan era informatorul care-i trimisese un mail la Boston, într-o dimineață anume.

— Scuzați-mă o clipă, zise el bâlbâindu-se, înainte de a se năpusti pe culoar.

Îl prinse pe Donovan de mânecă și-l trase un pic mai încolo.

— Domnule, mormăi Peter cu o voce găuită, v-am lăsat șase mesaje în două zile. Mi-ați pierdut numărul de telefon?

— Bună ziua, domnule Gwel, îi răspunse cu sobrietate interlocutorul.

— De ce nu m-ați sunat? Și dumneavoastră citiți prea mult ziarele?

— Mi s-a furat mobilul și nu știu despre ce vorbiți, domnule.

Peter încercă din răputeri să se calmeze. Scutură ușor reverul costumului lui Donovan și-l trase încă și mai încolo.

— Am să vă pun o întrebare îngrozitor de importantă și-o să încercați să vă adunați toată materia cenușie disponibilă pentru a-mi da singurul și unicul răspuns pe care vreau să-l aud.

— Am să mă străduiesc, domnule.

— În mailul despre Radskin, sunteți sigur de ceea ce mi-ați scris, că sunt anunțate cinci tablouri?

Tânărlul scoase din buzunar un carnețel de piele și-l frunzări într-un sens, apoi în celălalt, înainte de a se întoarce la ultimele file. În cele din urmă, se opri la o pagină și spuse cu un aer încântat:

— Întru totul, domnule.

— Și, mai precis, cum ați obținut cifra aceasta? întrebă Peter pe culmile exasperării.

Informatorul îi explică faptul că o galerie contactase casa Christie's și că fusese trimis la o întâlnire stabilită vinerea trecută, la orele două și jumătate după-amiaza, pe Albermarle Street, numărul 10. Chiar directoarea galeriei îl primise și-i dăduse toate datele. După ce s-a înors la birou la ora patru, întocmise un raport de vizită pe care i-l predase directorului de departament la cinci fără un sfert. Și pentru că acesta din urmă îl întrebase dacă acest pictor fusese încredințat vreunui judecător al casei, domnișoara Blenz de la biroul de cercetări pomenise numele lui Peter Gwel care colabora regulat cu Jonathan Gardner, expert și specialist în Vladimir Radskin.

— M-am grăbit să vă trimit un mail pe care vi l-am scris de-acasă, sâmbătă după-amiază târziu.

Peter îl privi țintă și zise cu o voce laconică:

— Într-adevăr, e destul de precis, Donovan.

După ce îi mulțumi, trase adânc aer în piept și intră din nou în sală.

— Am un motiv întemeiat să-mi doresc să prezint aceste tablouri la Boston, pe 21 iunie, anunță el cu mândrie întregii adunări.

Comisia hotărî: dacă ultimul tablou al lui Rădskin exista cu adevărat, dacă era realmente cea mai de seamă operă a pictorului, iar dacă Jonathan Gardner își lua angajamentul să-i termine cât mai repede expertiza, atunci, în cazul acesta și numai în cazul acesta, Peter putea să-și organizeze vânzarea în iunie. Înainte de a-i îngădui să părăsească sala, directorul îl avertiză formal. Nici o greșală n-avea să-i fie tolerată în acest demers care lui i se părea hazardat; Peter își asuma întreaga răspundere de conducător de licitație în fața colegilor săi.

Clara nu venise toată ziua la galerie. După-amiază, telefonase ca să se scuze. Jonathan se apucase cu tânărul Frank să agațe și să regleze luminile la cel de-al patrulea tablou al săptămânii. Restul timpului îl consacrase expertizei. Iar pe când fotograful își făcea treaba, Jonathan se duse la cafenea. Căutându-se de mărunțiș în buzunarul costumului, dăduse peste șervețelul pe care i-l întinsese Clarei în prima clipă a întâlnirii lor. Adulmecă parfumul de mosc pe care tot îl mai răspândea. Se întoarse pe jos la hotel. Peter i se alătură la începutul serii. Vorbiră puțin. Fiecare era pierdut în propriile-i gânduri. Peter, epuizat și cu o migrenă, se duse direct la culcare.

Întors în camera lui, Jonathan îi lăasă Annei un mesaj pe robot și se întinse pe pat ca să se uite pe notițele din ziua respectivă.

Clara trăsese storul galeriei sale din Soho după o zi extenuantă de muncă. La ora când oamenii ieșeau de la teatru, schimbă itinerarul ca să evite ambuteiajele.

Jonathan dădu drumul la televizor. După ce se uită pe toate canalele, se ridică din pat și se apropie de fereastră. Câteva mașini goneau pe Park Lane. Se uită la panglicile de lumină pe care le desfășurau până în depărtare. Un Cooper roșu încetini la intersecție și se îndepărtă luând-o spre Notting Hill.

4

Vinerea aceea de la începutul lui iunie avea să fie, poate, una dintre cele mai importante zile din viața sa. Jonathan se trezise deja. Sub ferestrele sale, bulevardul gol era o dovadă că era încă foarte devreme. Se așează la biroul aflat în colțul camerei și scrise bilețelul pe care voia să i-l trimită Annei pe fax înainte de a pleca.

Clara,

În fiecare seară, am încercat în van să dau de tine. Ar trebui să înregistrezi un mesaj pe robotul nostru, măcar așa ți-aș auzi glasul când sun acasă. La ceasul când scriu aceste cuvinte, tu dormi încă. Soarele se înalță pe cer și aș fi vrut să fii aici, mai ales astăzi. În dimineața aceasta, poate că, în sfârșit, voi descoperi acel tablou pe care de atât de mulți ani aștept să-l văd. Nu vreau să fiu prea optimist, dar, de-a lungul zilelor acestea londoneze, am ajuns să accept gândul de a crede cu adevărat în el. O să se termine oare acum acea căutare pe care am început-o acum douăzeci de ani?

Mă gândesc din nou la nopțile mele de student când singur, printre colegii mei de cămin, citeam ore și ore puținele lucrări care sugerau existența acestei opere unice. Ultimul tablou al lui Vladimir va fi cea mai frumoasă expertiză pe care o voi fi făcut vreodată. Am așteptat-o atât!

Aș fi vrut ca aceste momente care e mă îndepărtează de noi doi să nu coincidă cu pregătirile pentru nuntă. Dar poate că zilele acestea ne vor prinde amândurora bine. Îmi doresc să mă întorc la Boston și să ne regăsim, departe de tensiunile acestea care ne separă de prea multe săptămâni.

Mă gândesc la tine, sper că ești bine, dă-mi vești.

Jonathan

Împături scrisoarea, o băgă în buzunarul costumului și hotărî să se plimbe în răcoarea plăcută a zorilor. Când trecu prin fața

recepției, îi încredință biletul portarului și ieși pe stradă. De cealaltă parte a bulevardului, parcul se oferea vizitatorilor. Copacii înfrunziseră deja, iar straturile de flori erau care de care mai frumoase. Jonathan înaintă până la podețul care se înălța peste lacul central. Se uită la maiestuoșii pelicani ce unduiau pe apa liniștită. Urcând pe alee, își spuse că i-ar fi plăcut să trăiască în acest oraș care îi părea familiar. Timpul se scurgea, se întoarse și se duse pe jos spre galerie. Intră în micuța cafenea, așteptând sosirea Clarei. Austinul parcă în fața ușii albastre. Clara vârî cheia în cutiuța alarmei agățată de fațadă, iar storul de fier se ridică pentru o nouă zi. Clara părea să ezite, grilajul se înălță numai până la jumătate și coborî la loc. Se întoarse pe călcâie și traversă strada.

Intră cu un pas hotărât și, câteva minute mai târziu, cu două cești în mâini, i se alătură.

— Cappuccino fără zahăr! Atenție, e fierbinte.

Jonathan o privi, stupefiat.

— Ca să cunoști obiceiurile cuiva, e de-ajuns să-ți faci timp să te uiți cum trăiește, zise ea, împingând spre el o ceașcă.

Își duse lichidul la buze.

— Îmi place cerul, spuse ea, orașul e cu totul altul când e frumos afară.

— Taică-meu îmi zicea că atunci când o femeie vorbește despre vreme, încearcă să evite alte subiecte, îi răspunse Jonathan.

— Iar mama dumneavoastră ce spunea?

— Că atunci când se întâmplă așa ceva, ultimul lucru pe care trebuie să-l faci e să-i atragi atenția asupra acestui lucru.

— Mama dumneavoastră avea dreptate!

Preț de câteva clipe, se uită unul la celălalt, iar Clara îi zâmbi cu toată fața.

— Nu-i așa că sunteți căsătorit?

Tocmai în momentul acela, Peter intră în cafenea. O salută pe Clara și i se adresă imediat lui Jonathan.

— Trebuie să-ți vorbesc.

Clara își luă geanta, se uită țintă la Jonathan și spuse că trebuie să deschidă galeria, îi lăsa să discute singuri.

— Sper că n-am întrerupt vreo discuție, spuse Peter pe când înhăța ceașca Clarei.

— Ce-i cu tine? Întrebă Jonathan.

— Știi, trebuie să fii prudent și să nu te pui niciodată cu proștii, că ăștia se iau în serios! Asociații mei englezi sunt pe cale să-și revizuiască decizia. Numai pentru că Radskin și-a pictat o mare parte a operei în Anglia, pretind că tablourile lui trebuie licitate la Londra.

— Vladimir era rus, nu englez!

— Mda, mersi mult, le-am spus-o.

— Ce-ai de gând să faci?

— Ce-am făcut deja, vrei să spui?! I-am făcut să accepte ca această vânzare să se țină acolo unde trăiește cel mai mare expert în materie.

— Serios?

— Dobitocule, tu ești cel mai mare expert în materie.

— Tare mult îmi place când o aud din gura ta.

— Problema e alta. Consiliul nu vede nici un inconvenient în a-ți plăti șederea la Londra și încă atâta vreme cât vei considera tu că e necesar.

— Drăguț din partea lor.

— Ți-ai pierdut mințile? Știi prea bine că nu se poate!

— Și de ce?

— Pentru că, peste trei săptămâni, te însori la Boston și pentru că vânzarea mea o să aibă loc două zile mai târziu! Galerista te-a zăpăcit de tot, bătrâne, să știi că mă îngrijorezi.

— Și au acceptat scuza asta?

— Nu prea le convine graba mea, oamenii ăștia sunt conservatori. Ar prefera să aștepte până la toamnă.

— Și nu crezi că ar fi mai bine, am avea și noi mai mult timp.

— Cred că, de vreo douăzeci de ani încoace, mă târăști după tine la toate conferințele tale, cred că Radskin merită o vânzare magnifică și că numai cele din iunie îi adună pe cei mai mari colecționari.

— Părerea mea e că licitația ta o să fie excepțională numai datorită tablourilor lui Vladimir și că ți-e frică de gurile rele ale criticilor și că, fiindu-ți prieten, am să te ajut cât pot.

Peter îl măsură din cap până-n picioare.

— Da' știi că ai tupeu!

— Peter, fii serios, dacă norocul îmi surâde și dacă acest ultim tablou își face astăzi apariția, o să am enorm de muncă la expertiză, voi fi nevoit să mă documentez și mai am alte patru rapoarte de redactat.

— Dacă norocul ne surâde, vom organiza vânzarea deceniului. Te las acum și fă în așa fel încât luni să fi semnat deja contractul cu fermecătoarea tânără care lucrează vizavi. Dacă vânzarea asta-mi scapă, cariera mea se duce dracului, așa că pe tine mă bazez!

— O să fac tot ce pot.

— Nu prea mult totuși, îți aduc aminte că-ți sunt martor la cununie! Sau ai uitat?

— Bătrâne, uneori ești tare vulgar.

— Mda, dar îmi place când o aud din gura ta.

Peter îl bătu ușor pe umăr pe prietenul său și ieși din cafenea. Jonathan îl privi cum sare într-un taxi și părăsi, la rândul lui, localul.

Se opri pe trotuar și, din fața galeriei, se uită la Clara. Se îndeletnicea cu potrivirea luminilor deasupra pânzei livrate în ajun. Se fâstâci ușor, coborî de pe scăriță și veni să-i deschidă ușa. El nu spuse nimic și se mulțumi să verifice ora la ceasul de la mână. Camionul trebuia să apară, iar nerăbdarea-i ajunsese la culme. Își petrecu dimineața pe lângă cele patru tablouri. La fiecare sfert de oră, se ridica și spiona discret strada. În spatele biroului său, Clara îl pândea cu coada ochiului. El se mai apropie o dată de vitrină și contemplă cerul.

— Cred că se-nnovează, spuse el.

— E la fel de adevărat și pentru bărbați? întrebă Clara, ridicând capul.

— Ce e adevărat pentru bărbați?

— Conversațiile despre vreme!

— Presupun, răspunse Jonathan, jenat.

— Ați observat că străzile sunt goale? Azi e sărbătoare în Anglia. Nimeni nu lucrează... în afară de noi. Și pentru că e vineri, oamenii au plecat într-un week-end prelungit. Londonezii adoră să meargă la țară. După-masă, chiar și eu mă duc la casa mea.

Jonathan o privi pe Clara și, fără să scoată o vorbă, se întoarse la muncă, furios. Era miezul zilei, toate micile magazine erau închise. Jonathan se ridică și-i spuse Clarei că se duce să bea o cafea, vizavi. Când ajunsese în pragul ușii, ea apucă gabardina pusă pe un scaun și i se alătură. Pe trotuar, îl luă de braț și-l trase după ea.

— Nu mai fiți așa de nerăbdător, nu vă șade deloc bine. Am o idee, spuse ea. O să-mi schimb planurile, o să rămân la Londra în seara asta. Iar pentru că o să se însereze, n-o să mai putem vorbi despre vreme... Și-apoi, pentru sfârșitul ăsta de săptămână, cunosc deja previziunile meteo, ploaie sâmbăta, soare duminica sau invers, aici nu se știe niciodată!

Și intrară în micuța cafenea. După-amiază, îi încredință galeria și-l lăsă singur, să muncească.

Jonathan nu mai avea stare, Peter îl sună pe la cinci.

— Ei? zise el cu nerăbdare în voce.

— Ei, nimic, răspunse Jonathan, morocănos.

— Cum adică, nimic?

— Așa cum auzi! N-am ce face.

— La naiba!

— Să știi că sunt de acord cu tine, dar cu alte cuvinte.

— Păi, ne-a luat dracu', mârâi Peter.

— Poate că nu-i chiar așa de rău, nimeni nu e niciodată cu totul la adăpost de o veste bună.

— E o intuiție sau o speranță? întrebă Peter.

— Amândouă poate, mărturisi Jonathan cu timiditate.

— Tocmai de asta mă temeam, aștept să mă suni! încheie Peter și-apoi închise.

Imperturbabilul Frank trecu pe înserat ca să încuie galeria. Clara avea treabă, o să se întâlnească cu Jonathan la adresa pe care tânărul colaborator o mâzgălea pe o bucată de hârtie.

Trecând pe la hotel, nu găsi nici un răspuns la mesajul pe care i-l trimisese Annei. După ce-și schimbă hainele, formă încă o dată numărul de la Boston. Tot vocea lui o auzi pe robot. Suspini și închise, fără să mai lase vreun mesaj.

*

Clara îi dăduse întâlnire într-un băruleț din cartierul Notting Hill. Lumina blândă și muzica îl transformau într-un loc plăcut. Ea nu sosise încă, iar Jonathan o aștepta la bar. Era pentru a zecea oară că muta un bol cu migdale din fața lui, când o văzu intrând pe ușă și se ridică de îndată. Sub gabardina-i subțire, purta o rochie neagră lipită de trup. Îl reperă pe Jonathan.

— Iertați-mă, am întârziat. Mașina mea s-a căpătuit cu o elegantă piedică la roata dreaptă, iar taxiuri nu prea găsești la ora asta.

Jonathan observă privirile care deveneau atente la trecerea Clarei. Se uită lung la ea în timp ce consulta lista cu cocktailuri. Trăsăturile gurii i se reliefa sub pomeți în lumina lumânării așezate pe bar. Jonathan așteptă ca barmanul să se îndepărteze, iar apoi se aplecă timid spre Clara.

Vorbiră în aceeași clipă, iar glasurile li se amestecară.

— Dumneavoastră mai întâi, spuse Clara râzând.

— Rochia aceasta vă vine de minune.

— Am încercat vreo șase și era cât pe-aici să-mi schimb părerea în taxi.

— Iar eu, cravata... de patru ori.

— Dar aveți gulerul descheiat!

— N-am reușit să mă hotărâsc.

— Îmi pare bine că iau masa cu dumneavoastră, zise Clara jucându-se, la rândul ei, cu migdalele.

— Și eu, spuse Jonathan.

Clara ceru sfatul barmanului. Acesta îi recomandă un vin alb din regiunea Sancerrois, foarte bun, dar Clara nu părea convinsă. Chipul lui Jonathan se luminează și-i spuse de îndată barmanului, cu veselie:

— Soția mea preferă vinul roșu.

Clara îl privi cu ochii holbați, își veni repede în fire, îi întinse meniul lui Jonathan și zise c-o să-l lase pe soțul său s-aleagă pentru ea. Nu se înșela niciodată în privința gusturilor ei. Jonathan comandă două pahare de Bordeaux roșu, iar bărbatul îi lăsă singuri.

— Păreți un adolescent când sunteți destins. Vă stă bine când glumiți.

— Dacă m-ați fi cunoscut când eram tânăr, n-ați mai spune așa ceva.

— Cum erați?

— Ca să izbutesc să fiu simpatic în fața vreunei femei, aveam nevoie de aproape șase luni.

— Și acum?

— Acum e mult mai bine, cu cât înapoi în vârstă mă simt mai sigur pe mine, trei luni îmi ajung! Cred că mă simțeam mai în largul meu când vorbeam despre starea vremii, murmură Jonathan.

— Ei bine, dacă lucrul acesta vă poate ajuta, să știți că eu mă simt foarte în largul meu în compania dumneavoastră, spuse Clara îmbujorându-se toată.

Era mult fum, iar Clara simți nevoia de aer curat. Ieșiră din local. Jonathan strigă după un taxi și o luară pe drumul spre cheiurile Tamisei. Mergeau pe lungul trotuar care mărginește fluviul domol. Luna se oglindea în apa liniștită. Un vânt ușor atingea în treacăt ramurile platanilor. Jonathan îi puse Clarei câteva întrebări despre copilărie. Pentru niște motive pe care nimeni nu i le putea explica, fusese lăsată în grija bunicii sale pe când avea patru ani, iar la opt se dusese să crească într-un pension englezesc. Niciodată nu-i lipsise nimic, bogata ei rudă venea s-o vadă în fiecare an de ziua ei de naștere. Clara păstra o amintire de neșters a singurei dăți când o scosese dintre zidurile școlii. Împlinea șaisprezece ani.

— E caraghios, adăugă ea, se spune că nu reținem nimic precis din primii trei ani ai vieții și totuși această imagine a tatălui meu la capătul străzii unde locuiam îmi stăruie și acum în minte. În sfârșit, cel puțin așa cred, că era el. Își flutura cu stângăcie mâna, ca pentru a-și lua rămas-bun, și-apoi se urca într-o mașină și pleca.

— Poate că l-ați visat? spuse Jonathan.

— E posibil, oricum, n-am aflat niciodată unde se ducea.

— Și nu l-ați mai văzut de-atunci?

— Niciodată, deși an de an am tot sperat. Crăciunul era o perioadă stranie. Cele mai multe dintre fetele de la colegiu se întorceau acasă, la familiile lor, iar eu, până la treisprezece ani,

mă rugam la bunul Dumnezeu doar ca părinții mei să vină să mă vadă.

— Și apoi?

— Dimpotrivă, mă rugam mai ales să nu vină să mă ia din locul acela pe care, până la urmă, am reușit să-l transform într-un acasă. Știu că nu-i ușor de înțeles. Copil fiind, sufeream că nu rămâneam prea mult timp în același loc, încă de pe vremea părinților mei nu dormeam mai mult de o lună sub același acoperiș.

— Și de ce vă mutați mereu?

— Habar n-am, bunica n-a vrut niciodată să-mi spună de ce. N-am putut să aflu nimic de la nimeni.

— Și ce-ați făcut când ați împlinit șaisprezece ani?

— Protectoarea mea, căci așa îi ziceam bunică-mii, a venit să mă ia de la pension într-o mașină magnifică. E o prostie, dar dacă ați știți cât de mândră mă simțeam în fața celorlalte fete... Și nu pentru că mașina era un Bentley grozav, ci pentru că bunica o conducea. Am traversat Londra unde, în ciuda lamentațiilor mele, n-a vrut să oprească. Atunci, am sorbit din ochi cât puteam eu de repede fațadele bisericilor, terasele cafenelelor, străzile pline de pietoni, tot ceea ce îmi defila pe geam și, mai ales, malurile Tamisei.

Și, din ziua aceea Clara avea întotdeauna întâlnire cu un fluviu, undeva. În fiecare dintre călătoriile sale, îi plăcea să se sustragă de la toate îndatoririle ca să se plimbe pe lângă ape curgătoare, să înalțe capul sub bolțile podurilor care împreunează malurile unui oraș. Nici un chei nu mai avea vreo taină pentru ea. Mergând pe lângă Vltava la Praga, Dunăre la Budapesta, Arno la Florența, Sena la Paris ori Yangtze la Shanghai, fluviul cel mai împovărat de mistere, afla istoria orașelor și a locuitorilor lor. Jonathan îi vorbea despre malurile râului Charles, despre vechiul port din Boston unde-i plăcea atât de mult să hoinărească. Îi făgădui c-o să-i arate străduțele pavate ale pieței în aer liber.

— Și-n ziua aceea, unde v-ați dus? continuă Jonathan.

— La țară! Eram furioasă, nu de-acolo veneam? Am dormit într-o cameră de hotel pe care aș putea și-acum să v-o descriu în cele mai mici amănunte. Îmi amintesc de tapetul care acoperea

pereții, de comoda care scârțâia de mirosul de lemn ceruit al măsuței de noapte de care, lipită, adormisem după ce mă luptasem cu somnul. Voiam să-i aud respirația alături de mine, să-i simt prezența. A doua zi, înainte de a mă duce înapoi la pension, mi-a arătat conacul ei.

— Era frumos?

— Nu, în starea în care era la vremea aceea, n-aș putea spune așa ceva.

— Și-atunci, de ce să bată atâta cale ca să vi-l arate?

— Bunică-mea era o femeie ciudată. M-a dus până acolo ca să încheiem un târg. Eram în mașină în fața grilajului încuiat când mi-a spus că, la șaisprezece ani, oricine e capabil să-și dea cuvântul.

— Și ce v-a pus să promiteți?

— Nu vă plictisesc cu poveștile mele? întrebă Clara.

Se așezară pe o bancă. Felinarul de deasupra capetelor lor îi lumina în amurg. Jonathan o rugă să continue.

— De fapt, erau trei. Trebuia să-i jur că, la moartea ei, o să pun imediat casa în vânzare și că n-o să mă aventurez niciodată înăuntru.

— De ce?

— Așteptați-le și pe celelalte două ca să înțelegeți. Bunica era o negociatoare teribilă. Voia să mă dedic într-un tot al unei cariere științifice, voia să devin chimistă. Probabil că vedea în mine un fel de nouă Marie Curie¹⁵!

— Nu știu de ce am impresia că în privința aceasta nu v-ați ținut cuvântul.

— Dar asta nu-i nimic în comparație cu ultima obligație! Trebuia să promit că n-aveam să mă apropiu niciodată, cât de mult ori cât de puțin, de tot ceea ce poate ține de lumea picturii.

— Într-adevăr, spuse Jonathan perplex, dar de ce și care era cealaltă parte a acestor angajamente?

— Îmi lăsa moștenire întreaga sa avere și, credeți-mă, era consistentă. De cum am promis tot ce voia, am plecat de-acolo.

— Și nici măcar n-ați intrat în conac în ziua aceea?

¹⁵ Marie Curie (1867-1934), fiziciană franceză de origine poloneză. A primit premiul Nobel pentru fizică în 1903 și pe cel pentru chimie în 1911 (*N. t.*).

— Nici măcar n-am coborât din mașină.

— Ați vândut casa?

— Aveam douăzeci și doi de ani când a murit bunica, iar eu însămi nu mai aveam mult și-mi dădeam sufletul în cel de-al treilea an de chimie. Am abandonat facultatea chiar în ziua aceea. În mormântarea s-a făcut fără fast, printre toanele din testament adăugase una: notarul n-avea dreptul să-mi spună unde se odihnea.

Iar Clara, care își jurase să nu se mai atingă câte zile o mai avea de vreo eprubetă, se mutase la Londra ca să aprofundeze istoria artei la National Gallery, apoi petrecuse un an la Florența și-și încheiase studiile la școala de arte frumoase din Paris.

— Și eu, și eu, zise Jonathan entuziasmat, poate că ne aflăm acolo în același timp?

— N-aveam cum, răspuse Clara strâmbându-se. Îmi pare rău că nu v-ați dat seama, dar între noi sunt totuși câțiva ani diferență!

Pe bancă, Jonathan se îndreptă de spate, părând foarte încurcat.

— Voiam să spun că am ținut conferințe.

— Și uite-așa se pierde omul cu firea! zise ea râzând.

Orele trecuseră fără ca vreunul sau celălalt să bage de seamă. Jonathan și Clara se priviră, complici.

— N-aveți o senzație de déjà vu? spuse ea.

— Ba da, mi se întâmplă adesea, dar acum e într-un totul normal, ne-am plimbat pe aici și ieri.

— La altceva mă refeream, continuă Clara.

— Că să vă mărturisesc totul, de nu m-aș fi temut de o supărătoare banalitate ce v-ar fi făcut să mă luați drept un imbecil, v-aș fi întrebat, în cafeneaua aceea unde ne-am văzut pentru prima oară, dacă nu ne-am mai întâlnit.

— Nu știu dacă drumurile noastre s-au încrucișat vreodată, zise ea privindu-l fix, dar uneori mi se pare că vă cunosc.

Ea se ridică și părăsiră cheiurile fluviului. Unul lângă celălalt, pătruseră în foburgurile orașului. Mișcarea unui impalpabil secundar își scanda ritmul în noaptea liniștită, ca și cum timpul prezent ar fi vrut să-i rețină pe amândoi acolo, pe asfaltul acela pustiu, în magia clipei de început, la adăpostul unui văl invizibil

pentru oricine în afara lor. Trupurile care li se atingeau ușor plăsmuiau un nou univers ce se transforma, imperceptibil, pe urma pașilor lor. Un taxi negru veni spre ei. Jonathan se uită la Clara, cu un zâmbet trist pe buze. Ridică brațul, iar mașina se opri. El deschise portiera. În clipa când urca în taxi, Clara se întoarse și-i spuse cu o voce blândă că seara petrecută împreună îi plăcuse foarte mult.

— Și mie, răspunse Jonathan cu privirea aplecată spre vârful pantofilor.

— Când vă întoarceți la Boston?

— Peter pleacă mâine... eu nu știu.

Clara se apropie ușor de el.

— Atunci, pe curând.

Și-l sărută pe obraz. Era pentru prima dată când se atingeau și tot întâia oară când se petrecu incredibilul fenomen.

Mai întâi, Jonathan simți cum ametește, pământul îi fugea de sub picioare. Închise ochii, iar pleoapele îi fură cotropite de mii de stele. Un vârtej straniu îl purta într-altă parte. Valvele inimii se deschiseră larg pentru a lăsa să treacă afluxul de sânge care îi abunda violent în vene. Tâmpilele-i zvâcneau. Treptat, în jurul lui, înfățișarea străzii începu să se schimbe. Pe cer, norii se prelinseră rapid spre vest, ițind rotundul unei luni strălucitoare. Trotuarele se acoperiră de o păclă joasă, sub sticla mată a unui felinar din alte vremuri, flacăra unei lumânări înlocuia lumina electrică. Bitumul se revărsă pe șosea, descoperind niște podețe de lemn într-un vuiet înăbușit, ca o mare rostogolindu-se în mare grabă înapoi de pe plajă. Fațadele caselor se scorjiră una câte una, ivind, ici, câte-o cărămidă, iar colo, niște var nestins. La dreapta lui Jonathan, apăru grilajul unei fundături, scârțâind în bătrânele-i balamale deja ruginite.

În spate, auzi copitele unui cal care se-apropia în galop. Ar fi vrut să se întoarcă, dar nici unul dintre mușchi nu răspundea. Un glas pe care nu putea să-l identifice îi sufla în ureche „repede, repede, fă-o repede, te implor”. Jonathan își simți timpanele gata să pleznească. Animalul era acum foarte aproape, nu-l putea vedea, dar îi simțea răsuflarea, iar haloul nărilor sale fumegânde îi trecu deasupra umărului. Vârtejul se mărea, plămâni îi striveau inima.

Încercă să respire într-un ultim efort. Auzi în depărtare vocea Clarei care îl striga; și totul deveni nemișcare.

Apoi, încet, norii acoperiră din nou luna, asfaltul se întoarse pe podețele de lemn, pereții în devălmășie se reînveșmântară, unul câte unul, în cărămizi bine aranjate. Jonathan deschise ochii. Felinarul, al cărui bec prost înșurubat clipea, era iarăși la locul lui, iar zumzăitul unui motor de taxi îi urma torsului răsuflării unui cal dispărut în rătăcirea sa.

— Vă e bine? repetă vocea Clarei pentru a treia oară.

— Da, așa cred, zise el venindu-și în fire, am amețit.

— M-ați speriat îngrozitor, erați alb ca ceara la față.

— Probabil că e oboseala din pricina călătoriei. Nu vă faceți griji.

— Haideți cu mine, vă duc eu.

Jonathan îi mulțumi. Hotelul nu era departe, mersul o să-i facă bine, iar noaptea era liniștită.

— Văd că vă reveniți, spuse Clara, ușurată.

— Da, o să fie bine, vă asigur, a fost o simplă amețeală și atât. Duceți-vă acasă, e târziu.

Clara ezită câteva clipe înainte de a urca în taxi. Închise portiera, iar Jonathan se uită la mașina care se îndepărta. Prin parbrizul dinapoi, Clara îl privea și ea. Chipul îi dispăru în scânteierea farurilor taxiului care tocmai dăduse colțul străzii. Jonathan plecă.

Își revenise pe deplin, dar un anumit lucru continua să-l perturbe. Decorul ce-i apăruse în timpul amețelii nu-i era întru totul necunoscut. Ceva care se ivea din străfundurile memoriei sale îl făcea să fie aproape sigur de toate acestea. O ploaie ușoară începu să cadă, el se opri, înălță capul și-i oferî propriul chip. De data aceasta, sub pleoapele-i închise, o revăzu pe Clara când intra în bar, deliciosul moment în care-și scosese gabardina și apoi zâmbetul când îl zărise așezat la tejghea. Iar în clipa aceasta, ar fi vrut să poată da înapoi arătătoarele timpului. Deschise din nou ochii și-și vârî mâinile în fundul buzunarelor. Când porni iarăși la drum, îi păru că pe umeri poartă o povară ciudată.

În holul hotelului Dorchester, îl salută cu mâna pe portar și se îndreaptă spre lifturi. La baza scărilor, se răzgânde și o apucă pe trepte. Intrând în cameră, găsi un plic pe pragul ușii, probabil confirmarea de primire pentru mesajul pe care i-l trimisese Annei. Îl luă de pe jos și-l așează pe birou. Apoi, își puse costumul ud pe un umerăș și se duse la baie. Oglinda îi reflecta paloarea înfățișării. Apucă un prosop și-și șterse părul. Ajuns la pat, apucă receptorul și formă numărul de-acasă, de la Boston. Încă o dată, robotul înregistră apelul. Jonathan îi ceru Annei să-l sune neapărat, era neliniștit că n-avea nici o veste de la ea. Câteva clipe mai târziu, telefonul țârâi, iar Jonathan se grăbi și răspunse.

— Dar unde-ai fost, Anna? spuse el de-ndată. Te-am sunat de nu știu câte ori, chiar începeam să-mi fac griji.

Câteva secunde nu se auzi nimic, iar vocea Clarei răspunse.

— Ba eu îmi făceam griji, voiam numai să mă asigur că ați ajuns cu bine la hotel.

— Sunteți foarte amabilă. Ploaia mi-a ținut companie.

— Am văzut și m-am gândit că n-aveați nici impermeabil, nici umbrelă.

— V-ați gândit la asta?

— Da.

— Nu pot să vă zic de ce, dar lucrul acesta îmi face plăcere, cu-adevărat plăcere.

Ea tăcu o vreme.

— Voiam să vă spun ceva important referitor la seara aceasta.

El se ridică pe pat, își lipi și mai mult receptorul de ureche și-și ținu răsuflarea.

— Și eu, zise el.

— Știu că v-ați abținut să nu-mi vorbiți despre lucrul acesta, nu-mi spuneți nimic acum, totul e în cinstea dumneavoastră și vă înțeleg discreția, ba chiar o admir. Trebuie să vă mărturisesc că nici eu nu v-am netezit calea, în sfârșit, vreau să zic că ne-am tot învărtit amândoi în jurul problemei acesteia încă de la primele noastre discuții de la galerie. Ascultându-vă în seara aceasta, am căpătat o certitudine și cred că Vladimir ar fi fost de acord cu demersul meu. Cred chiar că ar fi avut încredere în dumneavoastră, în orice caz, eu m-am hotărât să am. Trebuie că

vi s-a adus un plic în cameră, l-am lăsat la recepția hotelului atunci când ne-am despărțit. Conține un itinerar. Închiriați o mașină și veniți mâine cu mine. Am să vă arăt ceva important, ceva care o să vă facă plăcere să-l vedeți. Vă aștept la prânz, nu întârziati. La revedere, Jonathan, pe mâine.

Închise telefonul, fără să-i lase vreme să răspundă. Jonathan se îndreptă spre micul birou, luă plicul și desfășură harta. Rezervă prin recepția hotelului o mașină pentru a doua zi și se folosi de prilej ca să întrebe dacă n-avea vreun mesaj. Portarul îi răspunse că o oarecare Anna Valton încercase să dea de el după-amiază, iar singurul mesaj pe care i-l lăsase era să fie înștiințat că sunase. Jonathan ridică din umeri și închise.

Somnul îl prinse de cum se băgă în pat, iar noaptea îi fu chinuită de un vis straniu. Se plimba călare pe caldarâmul alunecos al unui vechi cartier din Londra. Înaintând la pas, se uita cu atenție la niște trecători care se buluceau în fața unei case, foarte agitați. Toți purtau veșmintele unei alte epoci. Ca să scape de mulțimea ce se îmbulzea în jurul lui, pornea la galop.

La capăt, străduța dădea într-un decor câmpenesc. Încetini la trap, pătrunzând pe o alee mărginită de niște copaci înalți. O femeie care călărea pe lângă el i se alătură dinspre partea dreaptă. Începu să plouă ușor. „Repede, repede, grăbiți-vă”, îl imploră, îndemnându-și calul s-o ia la galop.

*

Țârâitul telefonului de trezire pe care îl ceruse în ajun îl scoase din visul său. Părăsi hotelul Dorchester la volanul unei mașini închiriate și o apucă pe autostrada din partea de est a orașului. Urmând pas cu pas indicațiile date de itinerarul Clarei, o sută de kilometri mai încolo o luă pe o altă șosea. O jumătate de oră mai târziu, rula pe un drumeag de țară, aducându-și fără încetare aminte că, în Anglia, trebuia să meargă pe stânga. Lungi liziere mărgineau întinse câmpii. Reperă intersecția marcată pe plan și, mai departe, taverna pe care indicase. Două curbe mai încolo, o apucă pe-o cărare ce se înfunda în pădurea deasă. Mașina se zdruncina din cauza gropilor, dar nu încetini. În urma lui, se înălțau imense jerbe de noroi care-i stropeau lateralele,

lucru care totuși îl amuza. Apoi, drumeagul se desluși sub un șir de arbori mari. Se opri în fața unui grilaj din fier forjat. Dincolo de impozantul portal, o alee de pietriș desena o curbă care mărginea la o sută de metri un fermecător conac englezesc. Trei trepte lungi din piatră împresurau de jur-împrejur esplanada, în fața casei. Două uși imense cu vitralii încadrau, de-o parte și de alta, intrarea principală. Clara, într-un impermeabil ușor, ținea în mână o foarfecă de grădinărit. Se îndreptă spre o tufă de trandafiri care se cățăra de-a lungul peretelui și tăie câteva flori în diferite tonuri de alb. Le scurtă tulpinile, le mirosi corolele și se-apucă să alcătuiască un buchet. Era de o uluitoare frumusețe. Soarele care se juca de-a v-ați ascunselea străpuse stratul subțire de nori. De-ndată, Clara își lăsă impermeabilul să alunece pe jos. Tricoul alb care i se mula pe trup îi lăsa umerii goi, subliniindu-i formele.

Jonathan ieși din mașină. Când se apropie de grilaj, Clara intră în casă. Împingând poarta cu mâna stângă, zări la încheietura mâinii ceasul pe care Anna i-l dăruise în ziua logodnei. În fața sa, o rază de lumină aurită pătrunse prin ușa cu geam a conacului și se răspândi pe parchetul de culoarea mierii din salon. Jonathan rămase o vreme nemișcat, înainte de a lua o hotărâre despre care știa deja c-o să-l coste scump. Se întoarse, se băgă în mașină și trecu pe marșarier. Pe șoseaua care-l ducea înapoi la Londra, lovi cu furie în volan. Privi ceasul din bord, apucă mobilul și-l sună pe Peter. Îi spuse c-aveau să se întâlnească direct la aeroport și-l rugă să-i ia bagajul din cameră. Apoi, contactă British Airways și-și confirmă rezervarea.

Pe drum, era posomorât și nu din pricina visului spulberat de a vedea acest tablou pe care-l așteptase atâta amar de vreme, ci pentru că îl obseda o idee. Cu cât kilometrii îl îndepărtau și mai mult de conac, cu atât prezența Clarei de care fugea îl bântuia mai tare. Ajuns la Heathrow, își mărturisii singurul adevăr pe care n-avea cum să și-l mai ascundă. Îi era dor de Clara.

Peter tropăia plimbându-se de colo-colo prin sala de așteptare. Dacă zborul pentru Boston pleca la timp, spre seară Jonathan avea să fie acasă.

— Ce n-ai înțeles? întrebă Jonathan.

— De douăzeci de ani mă târăști după tine la congrese, batem culoarele bibliotecilor ca să scărmănăm tone de arhive în căutarea celui mai mic indiciu ce ți-ar permite să lămurești misterul pictorului tău, de douăzeci de ani vorbim despre el aproape în fiecare zi și tu ai renunțat să afli dacă această pânză există cu adevărat?

— Probabil că acest al cincilea tablou nici n-a fost pictat, Peter.

— Cum poți să știi de vreme ce n-ai intrat în conac? Dar mie-mi trebuie, Jonathan, am nevoie de el ca să nu mă dea asociații afară. Am impresia că sunt închis într-un acvariu ai cărui pereți intră la apă.

La Londra, Peter își asumase niște riscuri formidabile. Reușise să convingă consiliul să întârzie tipărirea catalogului prestigioasei case, ceea ce echivala cu trimiterea unui semnal extrem de puternic lumii artistice, cu anunțarea faptului că se pregătea o magistrală lovitură.

Lucrările acestea periodice erau de referință, iar de conținutul lor depindea reputația celebrei instituții al cărei angajat era.

— Liniștește-mă, zi-mi că n-ai suflat nimănui nici o vorbă...

— După telefonul tău de azi-dimineață, când am aflat ce-ai discutat cu ea și de plecarea în mare grabă la țară, l-am contactat pe președintele biroului nostru de la Londra.

— Ba nu, n-ai făcut așa ceva, zise Jonathan, sincer neliniștit.

— Azi e sâmbătă, l-am sunat acasă! gemu Peter vârându-și capul în palmele făcute căuș.

— Și ce i-ai spus?

— Că îmi asum întru totul responsabilitatea și că, dacă are încredere în mine, vânzarea asta o să fie una dintre cele mai mari ale deceniului.

Peter nu greșise. Dacă Jonathan și el ar fi scos la iveală ultima operă a lui Vladimir Radskin, cumpărătorii celor mai importante muzee ar fi venit să obțină preemptiunea la vânzarea sa, în ciuda ofertelor marilor colecționari. Jonathan i-ar fi dăruit

bătrânului său pictor faima pe care pentru el o visase dintotdeauna, iar Peter ar fi redevenit unul dintre conducătorii cei mai „prizați” ai momentului.

— Tabloului tău idilic îi lipsește un detaliu teribil!

Te-ai gândit la vreo alternativă?

— Da, o să-mi trimiți mandatele poștale pe insula pustie unde am să mă exilez din pricina ta în schimbul promisiunii că n-am să mă sinucid după ce m-am făcut de râsul întregii branșe.

Jărmurile americane se întrezăreau deja, iar discuția dintre cei doi prieteni nu încetase cât durase zborul, spre marea neplăcere a pasagerilor din jurul lor care nu putuseră să-nchidă ochii toată călătoria. Când stewardesa le adusese tăvițele cu mâncare, Peter ridicase cu inocență oblonul hubloului și se uitase spre nori, ca să evite privirea lui Jonathan. Se întoarse cu viteza fulgerului, luă micuța tartă cu ciocolată de pe tăvița lui Jonathan și o înghiți.

— Recunoaște că mâncare a asta e cu-adevărat scârboasă.

— Ne aflăm la treizeci de mii de picioare deasupra oceanului, putem s-ajungem pe două continente în numai opt ore fără să suferim de rău de mare, doar n-ai să te plângi că bucata de curcan nu-i pe gustul tău!

— Măcar de-ar fi niște curcan în sandwichul ăsta!

— Prefă-te c-ar fi!

Peter se uită lung la Jonathan, până ce acesta băgă de seamă.

— Ce faci? întrebă Jonathan.

— Când ți-am luat lucrurile din cameră, am găsit confirmarea de primire a mesajului pe care i l-ai trimis Annei. N-ar fi trebuit să-l citesc, dar mi-a picat în mână, așa că...

— Așa că ce? îl întrerupse Jonathan cu un ton sec.

— Ai scris *Clara* în loc de *Anna*! Voiam să te previn înainte ca logodnica să-ți spună ceva.

Cei doi prieteni se priviră cu subînțeleas, iar Peter izbucni în râs.

— Pe bune, mă întreb și eu..., zise el când își recăpătă suflul.

— Și ce te întrebi?

— Ce naiba cauți cu mine în avionul ăsta!

— Mă întorc acasă!

— O să-ți pun întrebarea altfel, o să vezi că până și tu ai să înțelegi! Mă întreb de ce oare ți-e frică?

Jonathan se gândi mult înainte să-i răspundă.

— De mine! De mine mi-e frică.

Peter clătină din cap și se uită prin hublou la peninsula Manhattan-ului care se ghicea în depărtare.

— Dar și mie mi-e teamă uneori de tine, bătrâne, iar lucrul ăsta nu mă împiedică să-ți fiu cel mai bun prieten! Ia uită-te nițel mai des la tine și-ai să te obișnuiești cu toate hachițele tale, iar în cele din urmă, ai s-ajungi asemenea mie, unul care se dă în vânt după un bătrân pictor rus despre care o să-ți vorbești cât e ziua de lungă. Ai să te vezi cum îți pregătești nunta cu o mutră lungă de șapte metri! Nu, ascultă aici la mine, dacă o să reușești să te împrietenești cu tine însuși, ai să-ți dai seama cât de plină este viața de surprize!

Jonathan nu-i răspunse, luă din nou revista companiei aeriene din buzunarul scaunului din față. Hazardul e uneori provocator. La decolare, frunzărind mensualul, se oprise la un scurt interviu al unei galeriste foarte în vogă la Londra. O fotografie a Clarei ilustra cronică, era surprinsă în fața conacului. Jonathan se aplecă și puse revista la loc în mapa ei. Cu coada ochiului, Peter îl privea.

— Scuză-mă că-ți spun, reluă Peter, de-ar fi să mă izolez pe insula-mi pustie, trebuie neapărat să mă duc singur acolo.

— A da?! Și de ce?

— Pentru că dacă ești nevoit să mă însoțești, atunci n-are să mai fie pustie!

— Și de ce-aș fi nevoit să te însoțesc?

— Pentru că vei fi dus o viață cu totul aiurea la Boston și îți vei fi dat seama de lucrul ăsta mult prea târziu!

— La ce te referi, Peter? întrebă Jonathan cu un ton agasat.

— La nimic! răspunse Peter răutăcios, apucând cu un gest neglijent exemplarul lui din revista de bord.

După ce trecură de vamă, Peter și Jonathan se îndreptară spre parcare păzită. O luară pe pasarela care atârna deasupra căilor de acces la terminal. Peter se aplecă peste balustradă.

— Ai văzut ce de lume e la taxiuri?! Cui oare sa-i mulțumim că a avut geniul să-și ia mașina?

În lunga coadă de pasageri care se forma pe trotuar, Jonathan n-o remarcă pe femeia cu părul alb care urca în prima mașină.

Periferia orașului era blocată de ambuteiaje, iar Peter avusese nevoie de mai bine de un ceas ca să-l ducă acasă pe prietenul său. Jonathan își puse jos valiza și-și agăță mantoul de un cuier. În bucătărie, luminile erau stinse. O strigă de pe scări pe Anna, dar nu primi nici un răspuns. Camera ei era scăldată în întuneric, patul nu era desfăcut. Auzi un trosnet deasupra capului și urcă de-ndată la etaj. Împinse ușor ușa întredeschisă a atelierului. Încăperea era goală. O nouă pânză a Annei stătea pe șevalet, Jonathan se apropie și o privi cu atenție. Tabloul zugrăvea priveliștea de care te bucurai din atelier, în veacul trecut. Recunoscutele rarele edificii care rezistaseră asaltului timpului și încă se mai înălțau sub ferestrele casei lor. În centrul pânzei, un bric, o mare corabie cu pânze și două catarge, acosta în vechiul port. Câțiva călători se grăbeau pe pod. O familie trecea pasarela care dădea pe chei. Dacă Jonathan s-ar fi apropiat încă și mai mult, ar fi putut să admire precizia liniilor Annei. Textura lemnului se detașa ușor de aceea a carcasei navei. Un bărbat lat în umeri își ținea fetița de mână, gluga ce-i acoperea chipul era de un cenușiu frumos, străveziu. Pe mâna femeii, care se agăța de bastingaj în coardă, se ghicea un inel impunător.

Jonathan se gândi la cel mai bun prieten al său, singur acasă. Degeaba voise Peter să-l păcălească, Jonathan îl cunoștea prea bine ca să nu-și dea seama cât de neliniștit era și se simțea vinovat. Se îndreptă spre biroul Annei și ridică receptorul. La Peter suna ocupat. Jonathan se uită prin încăperea scăldată în ultimele raze ale zilei care se strecurau prin verieră. Culoarea pe care o căpăta podeaua semăna cu parchetul de nuanța mierii dintr-un vechi conac englezesc. Inima începu să-i bată în ritmul unei dorințe ce-l umplea de fericire. Închise telefonul, ieși din atelier și coborî scările. Își înhăță mica valiză rămasă pe scaunul de la intrare și încuie ușa după el. Se aruncă într-un taxi și-i spuse șoferului unde să meargă.

— La Aeroportul Logan, cât mai repede cu putință, vă rog!

Bărbatul se uită la fața clientului în oglinda retrovizoare, iar pneurile breakului Ford scrâșniră pe asfalt.

Pe când mașina dădea colțul străzii, din mâna Annei se lăsară stinghiile storului din lemn. În spatele ferestrei din atelier, ea surâdea. Anna coborî scările, dădu drumul robotului din bucătărie și-și luă cheile dintr-un bol. În hol, se uită lung la impermeabilul pe care Jonathan îl uitase pe cuier. Ridică din umeri, ieși din casă și merse pe jos până la capătul străzii. Puțin mai departe, se urcă în mașină și se îndreptă spre nord. Traversă Harvard Bridge care trecea peste Charles River și-și continuă drumul până la Cambridge. Se circula greu. O apucă pe Mass Avenue, ocolî campusul universitar și coti pe Garden Street.

Anna parcase nu departe de numărul 27. Urcă cele trei trepte de la intrare și sună la interfon. Belciugul electric se retrase, iar ea intră. Luă liftul până la ultimul etaj. Ușa de la capătul culoarului era întredeschisă.

— E deschis, spuse o voce de femeie, dinăuntru. Apartamentul era elegant. În sufragerie, mobila de epocă desăvârșit cerată era înfrumusețată de câteva piese de argintărie. Perdelele agățate la ferestre din metal se unduiau ușor.

— Sunt în baie, vin imediat, continuă vocea.

Anna se așează într-un fotoliu acoperit de un velur maroniu. De acolo, se putea bucura de o remarcabilă priveliște înspre Danehy Park.

Femeia la care venise în vizită intră în cameră și lăsă prosopul cu care își ștergea mâinile pe spătarul unui scaun.

— Călătoriile acestea mă istovesc, îi spuse Annei pe când o îmbrățișa.

Apoi, dintr-un bol cu măiestrie cizelat, luă un inel împodobit cu un magnific diamant șlefuit ca în vechime pe care și-l puse la loc pe deget.

*

Jonathan își refăcuse forțele în timpul zborului. Închisese ochii de îndată ce avionul părăsise pista și îi redeschisese în

momentul în care trenul de aterizare ieșea din burta avionului de la British Airways. Închirie o mașină și plecă de la Heathrow luând-o pe autostradă. Când zări în fața lui mica tavernă, apăsă pe accelerator. Puțin mai târziu, impozantul grilaj negru al domeniului se profilă dincolo de parbriz; era larg deschis. Intră pe proprietate, încetini și opri lângă terasă.

Fațada era mângâiată de razele soarelui. Trandafiri sălbatici se cățărau de-a lungul pereților în farandole pastelate. În mijlocul unui rond de iarbă, un plop enorm se unduia în bătaia vântului, atingând ușor acoperișul cu ramurile-i înalte. Clara apăru pe terasă și coborî scările.

— E miezul zilei, spuse ea veninându-i în întâmpinare, sunteți punctual, deși ați întârziat aproape o zi!

— Îmi pare rău, e o poveste lungă, răspunse el jenat. Ea se întoarse și intră în conac. Jonathan rămase descumpănit câteva clipe înainte de a o urma. În această locuință de țară, fiecare lucru părea așezat la întâmplare și totuși stătea chiar unde trebuia. Anumite locuri, fără să știi de ce, îți oferă imediat o senzație de bine. Casa în care Clara își petrecea o mare parte a vieții era unul dintre acestea. Totul aici era primitiv, ca și cum, de-a lungul anilor, ea filtrase numai energiile bune.

— Urmați-mă, îi spuse ea.

Pătrunseră într-o bucătărie enormă cu o pardoseală în tonuri brune. Aici, timpul părea că stă pe loc. Câțiva cărbuni purpurii se sfârșeau în vatra unui șemineu. Clara se aplecă spre un coș din răchită și apucă un buștean pe care-l aruncă peste cenușă. Flăcările se întetiră de-ndată.

— Pereții sunt atât de groși, încât, fie iarnă, fie vară, în bucătărie trebuie să fac focul. Oricine ar veni dimineața aici, ar fi surprins să simtă cât de frig este.

Puse niște farfurii pe masă.

— Vreți un ceai?

Jonathan se lipi de un perete și o privi. Chiar și-n cele mai simple gesturi, Clara era elegantă.

— Prin urmare, n-ați respectat niciuna dintre dorințele bunicii?

— Ba deloc.

— Dar nu în conacul ei suntem acum?

— Cunoștea perfect sufletul omenesc. Cea mai bună garanție c-o să realizez ceea ce-și dorea cu adevărat era să mă pună să-i făgăduiesc exact contrariul.

Ceainicul începu să țiuie. Clara servi ceaiul, iar Jonathan se așeză la marea masă din lemn.

— Înainte să mă întorc la pension, m-a întrebat dacă mi-a dat cumva prin minte să-mi încrucieșez degetele atunci când îmi rosteam promisiunile.

— Cred că e un mod de-a vedea lucrurile. Clara se așeză în fața lui.

— Știți povestea lui Vladimir și a lui Sir Edward, în galeria căruia își expunea lucrările? întrebă Clara. În timp, au devenit de nedespărțit, iar relația pe care au avut-o era una frățescă. Se povestește că Vladimir a murit în brațele lui.

Glasul îi răsuna de o așteptare plină de bucurie. Jonathan se simțea bine, iar Clara își începu povestirea.

După ce a fugit din Rusia prin anii 1860, Radskin a ajuns în Anglia. Londra era refugiul temporar al tuturor exilaților, întâlneai acolo turci, greci, suedezi, francezi și spanioli, ba chiar și călători din China. Bătrâna cetate era atât de cosmopolită, încât alcoolul cel mai popular fusese botezat „băutura tuturor popoarelor”, dar Vladimir nu bea, n-avea nici un ban. Trăia într-o cămăruță mizeră din îngrozitorul cartier Lambeth. Radskin era un bărbat mândru și curajos și, în ciuda sărăciei sale, prefera să moară de foame decât să cerșească. Ziua, cu niște căpețele de cărbune pe care le așchia ca pe niște creioane, se ducea la piața Covent Garden unde, pe vechi bucăți de hârtie luate de te miri unde, schița chipurile trecătorilor.

Vânzându-și desenele pentru câțiva gologani câștigați în zilele norocoase, își mai alunga puțin mizeria. Astfel îl întâlnește pe Sir Edward, iar soarta își jucă pe deplin rolul în dimineața aceea de toamnă, pe aleile descoperite din Covent Garden.

Sir Edward era un bogat negustor de artă foarte cunoscut.

Nu s-ar fi dus în veci de veci la piața aceea, dar boala i-o răpise pe una dintre servitoare, iar soția voia ca el s-o înlocuiască imediat. Atunci când Vladimir Radskin flutură pe sub nasul lui Sir Edward portretul pe care tocmai i-l făcuse când se oprise în fața unei tejghele cu legume, galeristul ghici pe loc

talentul acestui om aflat într-o stare de plâns. Cumpără schița și o studie toată seara. A doua zi, se întoarse în caleașcă, însoțit de fiica sa, și-i ceru bărbatului să i-o deseneze. Vladimir refuză. Nu zugrăvea nici un chip de femeie. Engleza lui sărăcicioasă nu-i îngăduia să se facă bine înțeles, Sir Edward se enervă. Nu lipsi mult ca prima întâlnire a acestor doi bărbați care n-aveau să se mai părăsească vreodată să nu se termine cu o bătaie zdravănă. Calm, Vladimir îi arată însă lui Sir Edward un alt desen. Un alt portret al lui, în picioare de data aceasta, și pe care-l realizase numai din memorie, imediat după plecarea sa. Atitudinea era îngrozitor de veridică.

— Este portretul lui Sir Edward expus la San Francisco?

— Schița acestui tablou, da, căci pornind de la acest desen...

Clara se încruntă.

— Dar știți toate poveștile acestea și uite așa mă fac eu de râs. Sunteți cu adevărat cel mai mare expert în acest pictor, iar eu vă povestesc niște anecdote care pot fi găsite în oricare carte despre el.

Mâna lui Jonathan se apropiase de cea a Clarei. Îi veni să o cuprindă, dar se abținu.

— În primul și primul rând, există foarte puține cărți consacrate lui Radskin și vă asigur că povestea asta n-o știam.

— Vorbiți serios?

— Da, dar va trebui să-mi spuneți cum v-au parvenit informațiile acestea, o să le public în următoarea monografie.

Clara ezită puțin înainte de a relua firul povestirii.

— Bine, vă cred, spuse ea turnându-i ceai. Pentru că era sceptic, Sir Edward îi ceru lui Vladimir să deseneze pe loc un portret al vizitiului său.

— Iar crochiul acesta se află la originea tabloului pe care l-am despachetat miercuri? întrebă Jonathan, entuziasmat.

— Bineînțeles, Vladimir și el erau prieteni, legați de o aceeași pasiune. Dacă vă bateți joc de mine și știți deja toate acestea, vă pot făgădui că...

— Nu promiteți nimic, ziceți mai departe.

— Vladimir fusese un călăreț foarte priceput în tinerețile sale. Mulți ani mai târziu, când calul preferat al vizitiului s-a prăbușit chiar în mijlocul străzii, Vladimir îi alină omului durerea făcându-i

portretul în fața grajdurilor, aproape de bidiviul său. Vizitiul îmbătrânise, iar Vladimir i-a pictat chipul pornind de la desenul pe care-l realizase dintr-o suflare, într-o dimineață de toamnă în umezeala aspră a pieței descoperite de la Covent Garden.

Jonathan nu se putu împotrivi dorinței de a-i spune Clarei că această poveste îmbogățea nemaipomenit de mult valoarea pânzei care avea să fie pusă în vânzare. Clara nu făcu nici un comentariu. Și cum firea-i de expert ieșea din nou la iveală, el încercă de mai multe ori să afle care-i erau sursele. Încerca să aleagă din cuvintele Clarei partea de adevăr de partea de legendă. Toată după-amiaza, ea duse mai departe povestea lui Vladimir și a lui Sir Edward.

Proprietarul galeriei îl vizita pe Vladimir aproape în fiecare zi, împlânzindu-l prin darurile sale. După câteva săptămâni, îi oferii fără să-i ceară vreo plată o cămăruță îndeajuns de călduroasă într-una dintre casele burgheze pe care le deținea nu departe de piață.

Astfel, Radskin nu mai trebuia să străbată străzile murdare și primejdioase ale Londrei în paloarea zorilor și în întunericul amurgului. Pictorul refuză să locuiască acolo fără să dea nimic în schimb. Își plăti culcușul cu câteva desene. De cum îl văzu mutat, Sir Edward îi trimise uleiuri și pigmenți de foarte bună calitate, aduse tocmai de la Florența. Vladimir amestecă cu mâna lui culorile și, de îndată ce primi primele șasiuri cu pânza deja prinsă de care tot Sir Edward îi făcuse rost, abandonă fusainul și începu din nou să picteze. Acesta fu începutul perioadei sale engleze care a durat toți acei opt ani pe care-i mai avea de trăit. Instalat în cămăruța sa în apropiere de Covent Garden, pictorul executa comenzile proprietarului galeriei. Sir Edward în persoană venea să-i aducă materialul. De fiecare dată, rămânea din ce în ce mai mult timp în compania artistului. Astfel, de la o săptămână la alta, galeristul împlânzi mândria pictorului pe care voia să-l transforme în protejatul său. Într-un an, cel pe care-l numea prietenul rus pictă șase tablouri mari. Clara le enumeră: Jonathan le cunoștea pe toate și-i spuse în care colț al lumii se află fiecare dintre ele.

Dar pribegia și condițiile mizere de viață din cartierul Lambeth îl slăbiseră pe Vladimir. I se întâmpla adesea să fie

chinuit de niște îngrozitoare accese de tuse, articulațiile îl făceau să sufere din ce în ce mai mult. Într-o dimineață, venind să-l vadă, Sir Edward îl găsisse alungit chiar pe podeaua modestei cămăruțe unde îl instalase. Paralizat de reumatism, nu mai avusese puterea să se ridice de unul singur din pat și căzuse pe jos.

Vladimir a fost dus de-ndată în casa de la oraș a aristocratului care îl veghe zi de zi. Când medicul său personal îl liniști pe Sir Edward în privința însănătoșirii protejatului său, acesta îl trimise pe proprietatea sa de la țară ca să-și petreacă acolo o confortabilă convalescență. Vladimir își reveni pe deplin. Mulțumită lui Sir Edward, călători de mai multe ori singur la Florența, mergând să-și procure chiar el pulberile de pigmenti cu care își alcătua culorile atât de profunde. Sir Edward se purtă cu el de parcă i-ar fi fost frate. În toți acești ani, prietenia lor fu exemplară. Când nu călătorea, Vladimir picta. Sir Edward îi expunea tablourile, în galeria sa de la Londra, iar când tabloul nu-și afla cumpărător, aristocratul îl agăța pe pereții uneia dintre casele sale, dându-i bani pictorului ca și cum opera ar fi fost vândută. Opt ani mai târziu, Vladimir se îmbolnăvi din nou și, de data aceasta, starea i se înrăutăți rapid.

— A murit la începutul lui iunie, liniștit într-un fotoliu, la umbra unui copac înalt, acolo unde îl dusesese Sir Edward.

Vocea Clarei se umpluse de tristețe la sfârșitul povestirii. Se ridică pentru a strânge masa, iar Jonathan o ajută imediat, fără să-i mai ceară părerea. Clara luă ceștile, Jonathan, ceainicul și duseră totul spre cele două bazine din faianță crăpată, peste care atârna un robinet impozant de aramă. Apa curse prelung. Jonathan îi mărturisi Clarei că nu știa aproape nimic din viața la țară a lui Vladimir și îi relatează alte câteva fragmente din povestea bătrânului pictor căruia își consacrase întreaga existență.

După-amiaza se apropia de sfârșit, Clara și Jonathan străbătuseră împreună negurile Londrei de altădată, închipuiseră casa în care Vladimir trăise nu departe de Covent Garden, vizitaseră grădina de trandafiri în care îi plăcea să se plimbe când se afla la țară. Tot evocându-l pe pictor, aproape c-ar fi putut să-i audă pașii strivind fânul din grajduri atunci când venea să-l vadă pe prietenul său, vizitiul. Jonathan spăla vasele, Clara,

alături, le ștergea. Era subjugat de senzualitatea pe care o răspândea. Ea se ridică pe vârful picioarelor ca să așeze farfuriile pe un suport agățat de perete deasupra capului. De o sută de ori îi veni s-o ia în brațe, de o sută de ori renunță. Clara învârti mânerul robinetului. Își șterse mâinile de un șorț pe care și-l desfăcu și pe care îl lăsă lângă antica mașină de gătit din lemn. Se îndreptă spre el, plină de viață.

— Veniți după mine, spuse ea.

Îl trase pe ușa bucătăriei care dădea în spatele conacului. Traversară curtea și se opriră în fața unui enorm șopron. Când învârti cheia, Jonathan simți că inima i-o ia la goană. Clara împinse cu putere cele două uși, imense. Înăuntrul hambarului, calandrul unui roadster Morgan strălucea în toate nuanțele-i metalice. Ea se așeză la arhaicul volan din lemn, iar motorul începu să zumzăie.

— Haideti, nu vă mai uitați așa! Trebuie să mă duc în sat, după cumpărături. O să descoperiți ceea ce v-a adus aici când ne vom întoarce. Și, la urma urmei, cine a întârziat douăzeci și patru de ore? spuse ea, cu o privire plină de malițiozitate.,

Jonathan i se alătură, iar Clara demară în scrâșnit de roți.

Decapotabila străbătu rapid câmpia. Se opriră în fața unei mici băcănii. Clara cumpără cina. Jonathan ieși cu brațele încărcate de o cutie pe care o puse pe minuscula banchetă din spate. La întoarcere, Clara îi încredință volanul. Nervos, trecu în viteză întâi și cală motorul.

— Ambreiajul e cam sec atunci când nu ești obișnuit cu el! spuse ea.

Jonathan își uită mândria și încercă să-și ascundă nerăbdarea. Ajungând în fața casei, se destinse până la urmă. După ce lăsă cumpărăturile în bucătărie, Clara îl trase după ea în interiorul conacului. Îl conduse printr-un culoar lung care dădea într-o vastă bibliotecă. Pervazurile pereților cu lemnării roase de vreme erau înălțate de tapițerii vechi. Deasupra șemineului, un orologiu mare se oprise la ora șase și nimeni nu mai știa dacă era vorba despre o seară ori o dimineață. Câteva cărți cu coperte uzate acopereau o masă de acaju care trona în mijlocul încăperii. Prin ferestrele cu ochiuri mici, soarele putea fi deja văzut cum se

estompează dincolo de culmile dealurilor. Jonathan observă ușița spre care se îndrepta Clara. Ea intră sub alcov, Jonathan voi să se dea înapoi ca s-o lase să treacă. Atunci când ea-și puse mâna pe clanță, trupurile li se atinseră ușor și straniul vertij reîncepu.

Nori grei întunecară cerul cu o viteză fulgurantă. Ziua se sfârși, iar ploaia de seară începu să cadă. Jonathan străbătu încăperea și încercă să o închidă, dar brațul refuză să-l asculte. Mușchii îi erau amorțiți. Voi s-o cheme pe Clara, dar nici un sunet nu-i ieșea de pe buze. Afară, totul se schimba. Minunații trandafiri agățați de fațada conacului o acopereau acum într-un chip sălbatic. Obloane decrepite se tânguiau la etaj, sub asalturile vântului. Câteva țigle de pe acoperiș se prăvăleau, înainte de a se sparge pe jos. Jonathan avea impresia că se sufocă, plămânii îl torturau. Aversa îi palmui obrazii. În fața casei, era pregătită o trăsură într-o stare jalnică. Copitele ce loveau pământul trădau nervozitatea calului pe care un vizitiu cu joben încerca să-l țină pe loc strângând cât de tare putea pripoanele. Înăuntrul berlinei, silueta unei tinere era înfofolită într-o capă cenușie, iar un capișon îi acoperea capul. Un cuplu de-o vârstă înaintată ieși în grabă din casă. Bărbatul, cu o statură impozantă, o ajută pe femeie, protejând-o cu brațul, să urce. Închise portiera, își scoase capul pe fereastră și urlă: „Prin păduri, repede, vin!”

Vizitiul dădu bice calului, iar trăsura înconjură copacul cel mare. Plopul care domnea în parc nu mai avea nici o frunză. Vara care de-abia se năștea părea să-și dea deja sfârșitul. Vocea necunoscută îl ajunse din nou: „Repede, repede, grăbiți-vă!”, murmură ea, amestecându-se cu șuierul rafalelor.

Jonathan își întoarse cu greu privirea înăuntrul bibliotecii. Decorul se schimbă. La capătul încăperii, ușa care dădea spre culoar se deschise brusc. Jonathan văzu două siluete care fugeau spre etaj. Una ținea sub braț un pachet mare, înfășurat într-o pătură. Jonathan știa că în câteva secunde avea să rămână fără aer. Inspiră adânc și încercă din toate puterile să lupte împotriva moleșelii. Se dădu un pas înapoi, iar vertijul încetă de îndată. Clara era tot în fața lui. Se găsea din nou sub alcov.

— S-a întâmplat din nou, nu-i așa? întrebă ea.

— Da, răspunse Jonathan, recăpătându-și răsuflarea.

— Și mie mi se-ntâmplă, am și eu visele acestea, șopti ea. Totul se petrece când ne atingem.

Straniul pare și mai straniu atunci când îl mărturisim. Ea îl privi fix și, fără să mai spună nimic, intră în micul birou.

Șevaletul era pus în mijlocul încăperii. Când Clara dădu la o parte cuvertura care proteja tabloul, îi oferii lui Jonathan acea clipă unică la care visase din totdeauna. Privi pânza și nu-și crezu ochilor.

6

Din spate, încremenită în veșnicia tabloului, tânăra femeie stătea în picioare, rochia plisată pe care o purta era de un roșu dens și adânc, un roșu cum Jonathan nu mai văzuse niciodată. Atinse ușor pânza cu vârfurile degetelor. Opera era mai frumoasă decât tot ceea ce ar fi putut să-și imagineze. Mai întâi, subiectul, ce se sustrăgea tuturor regulilor pe care Vladimir și le impusese, iar apoi, acest roșu indescriptibil care-i aminti că Vladimir își pisa și-și pregătea de unul singur culorile, după moda veche.

O ameteală îi cuprindea meditația de expert. Tema în contre-jour pe care pictorul o adoptase aici era de o factură deja contemporană. Nu era vorba despre nici o vibrație a luminii, ci despre o reprezentare precisă, despre o pătrundere premonitoare în veacul al XX-lea. În fundal, un plop albastrui pe un cer verde ca smaraldul prevestea deja viitorul fovism. Iar Jonathan percepui încă și mai bine dimensiunea talentului pictorului său. Vladimir nu aparținea nici unei vremi. Acest tablou era fără precedent și fără seamăn.

— Tot ai făcut-o, ticălos bătrân! murmură el. Ți-ai făcut capodopera.

Rămase astfel multe ceasuri ca să privească *Tânăra cu rochie roșie*, iar Clara, care părăsise încăperea, nu veni în nici un moment al nopții să întrerupă tăcerea ce învăluia ciudata întâlnire dintre pictor și istoricul său.

Ea nu intră în birou decât în zori. Puse un platou pe un *secrétaire*, trase perdelele și lăsă lumina să pătrundă pe

fereastra pe care o întredeschise. Jonathan își miji ochii și se întinse. Se așeză în fața ei la măsuță și îi servi o ceașcă de ceai. Se priviră un timp fără să scoată o vorbă, iar el a fost acela care spulberă clipa de complicitate.

— Ce-aveți de gând să faceți?

— Va depinde mult de dumneavoastră, spuse ea ieșind.

Jonathan rămase singur un moment. Știa acum că tabloul pe care-l studiasse toată noaptea avea să-i aducă lui Radskin, în sfârșit, recunoașterea ce i se cuvenea. *Tânăra cu rochie roșie* avea să-l consacre pe pictor printre contemporanii săi. Conservatorii de la Metropolitan-ul din New York, de la Tate Galery din Londra, de la muzeul d'Orsay din Paris, de la Prado din Madrid, de la Galeria Uffizi din Florența, de la Bridgestone din Tokio, toți or să vrea de-acum înainte să expună opera lui Radskin. Jonathan se gândi și la Peter, ce avea să se întrebe care dintre ei o să liciteze mai mult pentru a-și agăța pentru totdeauna tabloul acesta pe peretele muzeului său. Își scoase mobilul din buzunar, îi formă numărul și-i lăsă un mesaj pe robotul telefonic.

— Eu sunt, spuse el, am o veste pe care aș vrea s-o împărtășesc cu tine. Mă aflu în fața tabloului pe care l-am căutat atât de mult și, crede-mă, e mai presus de toate speranțele noastre. Va face din tine cel mai fericit și mai invidiat dintre conducătorii de licitații.

— Cu o condiție, spuse Clara din spate.

— Care condiție? întrebă Jonathan, băgându-și mobilul înapoi în buzunar.

— Chiar că sunteți șocat dacă v-a scăpat așa ceva!

Ea se ridică și-i întinse mâna ca să-l tragă spre tablou.

Schimbară o privire perplexă, iar ea-și ascunse de îndată mâna la spate. Înaintară până la șevalet. Jonathan examinează încă o dată pictura lui Vladimir. Când își dădu seama de greșeala sa, făcu ochii mari, înălță pânza și se uită pe partea cealaltă. Într-o clipă, înțelese catastrofica importanță a lucrului care-i scăpase: Vladimir Radskin nu-și semnase ultimul tablou.

Clara se apropie de el și voi să-i pună mâna pe umăr ca să-l liniștească, dar se resemnă.

— Nu vi-o luați în nume de rău, nu sunteți primul pe care tabloul îl păcălește în felul acesta. Nici Sir Edward nu și-a dat seama, era la fel de fermecat ca și dumneavoastră. Veniți, nu stați acolo. Cred că o mică plimbare pe jos o să vă facă bine.

În parc, ea continuă povestea pictorului și a proprietarului galeriei.

Vladimir fusese doborât brutal de boală, murise imediat după ce terminase *Tânăra cu rochie roșie*. Sir Edward nu și-a revenit după dispariția prietenului. Nebun de durere și de furie că munca pictorului său nu era recunoscută la adevărata ei valoare, își puse în mod public reputația în joc un an mai târziu și anunță că ultima operă a lui Vladimir Radskin era una dintre cele mai importante ale secolului. Avea să organizeze în ziua comemorării dispariției sale o prestigioasă vânzare unde pânza să fie prezentată. Mari colecționari dădură fuga din lumea întreagă. În ajunul licitației, el scoase tabloul din cufărul unde-l adăpostise pentru a-l aduce la sala de vânzare.

Când își dădu seama că nu era semnat, era prea târziu. Miracolul marelui ceremonial pe care-l organizase pentru a consacra opera prietenului său se întoarse împotriva lui. Toți negustorii și criticii epocii îl folosiră pentru a-l ataca. Mediile artistice îl luară în râs. Sir Edward a fost acuzat că a prezentat un fals grosolan. Dezonorat, ruinat, și-a abandonat proprietățile și a părăsit în grabă Anglia. A plecat să trăiască în America cu soția și fiica sa, unde a și murit, câțiva ani mai târziu, neștiut de nimeni.

— Dar cum de știți toate acestea? întrebă Jonathan.

— Tot n-ați înțeles unde vă aflați?

Văzând înfățișarea perplexă a lui Jonathan, Clara nu-și putu înfrâna un râs din toată inima care izbucni în hohote.

— Dar vă aflați în casa lui Sir Edward. Aici și-a petrecut pictorul ultimii ani, aici a pictat multe dintre tablourile sale.

Atunci, Jonathan se uită în jurul lui și văzu conacul sub o cu totul altă perspectivă. Când trecură prin fața plopii, încercă să și-l imagineze pe pictor lucrând. Ghici locul unde Vladimir își pusese șevaletul pentru a realiza unul dintre tablourile sale preferate. Opera al cărei peisaj original îl vedea în față era, după câte știa, expusă într-un mic muzeu din Noua Anglie. Jonathan privi zidul alb care înconjura domeniul până departe, în zare.

Dealul aflat la orizont era mult mai înalt în tablou decât în realitate. Atunci, Jonathan se lăsă pe genunchi și înțelese că Vladimir își realizase pictura așezat, iar nu în picioare. Cu siguranță, Clara se înșelase în cronologia povestirii sale. La doi ani după ce se mutase aici, probabil că Vladimir era deja foarte slăbit. Se întoarseră spre casă într-o frumoasă după-amiază de vară.

Jonathan își petrecu restul zilei în micul birou. O regăsi pe Clara la sfârșitul după-amiezii, fredona în bucătărie. Intră fără să facă zgomot, se sprijini de tocul ușii și o privi.

— E ciudat, dar de fiecare dată când vă gândiți la ceva, vă încrucișați mâinile la spate și vă mijiți ochii. Ce vă supără? întrebă ea.

— Mai multe lucruri! Nu știți vreo cârciumioară de țară unde v-aș putea duce să cinăm, mi-aș perfecționa stilul de condus pe Morgan-ul acela și apoi, mi-e foame, dumneavoastră nu?

— Mor de foame! spuse ea aruncând în chiuvetă tacâmurile pe care le ținea în mână. Urc să mă schimb, o să fiu gata în câteva minute.

Approape că-și ținu cuvântul. Jonathan de-abia de-avu timp să încerce să dea de Peter, fără succes, și să constate că bateria mobilului său murise, iar Clara îl și strigă din holul de la capătul scării

— Sunt gata!

Roadsterul aluneca sub lumina voalată a unei semiluni. Clara își adunase părul sub un fular care o apăra de vânt. Jonathan căuta să-și aducă aminte de ultima oară când își simțise inima atât de plină. Se gândi din nou la Peter, ar trebui să-l prevină că *Tânăra cu rochie roșie* nu era semnată. Își imagina deja cum o să reacționeze și munca pe care va fi nevoit s-o facă pentru a-și salva prietenul. Va trebui să găsească în câteva zile mijloacele de-a autentifica un tablou ce se deosebea de opera pictorului care se presupunea că-l realizase.

Și chiar dacă, din punctul lui de vedere, fiecare trăsătură de penel valora mult mai mult decât orice semnătură, absența unei simple ștampile de pe pânză avea să provoace multe întrebări în mediile artistice. În primul rând, trebuia să descopere de ce

Vladimir nu-și pusese numele pe propriul tablou. Să fi fost oare pentru că se sustrăsese celor două reguli absolute pe care și le impusese: să nu folosească niciodată pigment roșu și să nu picteze niciodată nici o femeie? Dacă acestea fuseseră singurele motive ale acestui ciudat anonim, atunci, fără să știe, îi jucase cea mai rea festă expertului ce avea să încerce, un veac și câteva decenii mai târziu, să impună în lume dimensiune a lucrării sale.

„De ce ai făcut-o, Vladimir?“, se gândea Jonathan.

— Este întrebarea pe care mi-o pun tot timpul, continuă Clara.

Micuța lampă de pe masa la care-i instalase hangiul lumina delicat chipul Clarei. Jonathan înălță capul și nu putu rezista dorinței de a o privi.

— Îmi citiți gândurile?

— Le împărtășesc! Și apoi, eu n-am nici un merit, buzele vă însoțeau cuvintele pe care le murmurăți fără să vă dați seama.

— Nesemnată, pânza o să provoace multe controverse. Ne trebuie niște elemente concrete care să dovedească faptul că Radskin e chiar autorul ei.

— De unde vă gândiți să începeți?

— De la compoziția picturii și va trebui să regăsesc originea pigmentilor *Tinerei cu rochie roșie* ca să-i compar cu aceia pe care îi folosea în celelalte pânze. Lucrul acesta o să ne ofere o primă serie de indicii.

Măinile le erau așa de apropiate, că le-ar fi fost de-ajuns câțiva centimetri smulși pudorii sau fricii pentru a nu mai forma decât una singură. Și cine știe dacă nu cumva, împreunându-se, nu le-ar fi adus răspunsurile la întrebările pe care amândoi și le puneau fără să-ndrăznească să și le mărturisească?

La conac, Jonathan se instalează într-o cameră pentru musafiri. Își puse geanta pe un fotoliu și se sprijini cu mâinile pe patul înălțat de-un baldachin cu draperii ecru. Apoi, se îndreptă spre una dintre cele două ferestre care dădeau spre parc și simți efluviile marelui plop ce se legăna în lumina lunii. Tremură, trase jaluzelele și intră în baie. Clara mergea pe culoar, se opri puțin în

fața ușii camerei sale, apoi se îndepărtă spre aceea pe care o ocupa la capătul coridorului.

Jonathan se trezi foarte devreme. De îndată ce fu gata, coborî spre bucătărie. Încăperea mirosea frumos a foc stins de lemne. Clara nu exagerase, dimineața, bucătăria era înghețată. Două boluri erau așezate pe masa cea mare, lângă un paner. Jonathan lăsa acolo un bilețel. Aprinse focul și ieși pe ușa din spate pe care o închise fără să facă zgomot. Parcul părea să doarmă învăluit în roua zorilor. Jonathan își umplu plămâni cu aer proaspăt, îi plăcea ora aceasta din zi când două lumi atât de străine una de alta se însoțesc pentru o clipă. Nici ramurile copacilor, nici tulpinile trandafirilor agățați de fațade nu tremurau. Pietrișul îi scârțâi sub pași. Se urcă în mașină, porni motorul și părăsi domeniul. Pe drumeagul mărginit de copaci înalți, privi cum conacul se micșorează în oglinda retrovizoare. În momentul în care lua curba, Clara deschise ferestrele la etaj.

O ploaie fină cădea pe aeroportul Heathrow. Jonathan își lăsa mașina și se urcă în autobuzul care-l duse la ghișeele companiei Alitalia. Zborul pentru Florența nu pleca decât peste două ore, își uitase impermeabilul la conac și se duse să se plimbe în partea unde erau buticurile.

Clara intră în bucătărie, se apropie de focul care trosnea în șemineu și zâmbi. Se îndreptă spre aragaz, puse ceainicul pe un ochi și se așeză la masă. Menajera care venea în fiecare zi să aibă grijă de casă adusese un ziar și niște pâine proaspătă. Îi putea auzi pașii liniștitori deasupra capului. Clara zări scrisoarea de la Jonathan. Lăsa ziarul și desfăcu plicul.

Clara,

Am plecat devreme de dimineață. Aș fi vrut să vă bat la ușă ca să vă spun la revedere, dar încă dormeați. Când veți citi rândurile acestea, o să fiu pe drum spre Florența, pe urmele pictorului nostru. E ciudat, a trebuit să aștept tot timpul acesta ca să fac cea mai mare descoperire pe care mi le-a oferit viața. Voiam să vă împărtășesc un gând, atât de prezent încă din primele clipe ale trezirii mele. Revelația aceasta seamănă cu o

călătorie, cred că a început în chiar momentul în care v-am întâlnit. Dar când oare s-a întâmplat cu adevărat? Știți?

Vă voi suna seara aceasta, vă doresc o zi bună, mi-ar fi plăcut să vă rămân alături; știu deja că-mi veți lipsi.

Al dumneavoastră,

Jonathan

Clara împături scrisoarea și o puse cu mare încetineală în buzunarul halatului. Trase adânc aer în piept, privi calmă lustra agățată de tavan, își ridică mâinile spre cer și scoase un imens strigăt de bucurie.

Capul uimit al lui Dorothy Blaxton, menajera casei, se iți prin ușa întredeschisă.

— M-ați strigat, doamnă?

Clara tuși ușor în căușul palmei.

— Nu, Dorothy, cu siguranță c-ai auzit șuierul apei pentru ceai!

— Probabil, răspuse ea privind ochiul pe care Clara uitase să-l aprindă sub ceainic.

Clara se ridică și se învârti pe loc, fără ca măcar să-și dea seama. O rugă pe Miss Blaxton să pregătească totul și să pună câteva flori în camera de oaspeți, ea avea să se ducă la Londra, dar o să se întoarcă foarte repede.

— Desigur, doamnă, zise menajera întorcându-se spre scară.

Și de îndată ce Dorothy Blaxton fu pe culoar, ea-și ridică ochii în sus și urcă la etaj.

În chiar clipa în care roțile avionului lui Jonathan părăseau pista, în Morgan-ul ei, Clara lăsa în spate domeniul. Un soare rotund și cald strălucea pe cer.

Două ore mai târziu, își parcă mașina în fața galeriei.

La câteva mii de kilometri, un taxi îl lăsa pe Jonathan în Piazza della Repubblica, în fața hotelului Savoy. Își luă o cameră și-l sună de îndată pe un prieten pe care nu-l mai văzuse de multă vreme. Lorenzo răspuse de la primul țârâit și-i recunoscă imediat vocea.

— Ce te aduce pe la noi? întrebă Lorenzo cu accentul lui de Toscana.

— Ești liber pentru un dejun? răspunse Jonathan.

— Pentru tine, întotdeauna! Unde ai tras de n-ai venit să dormi la noi?

— La Savoy.

— Atunci, ne întâlnim la cafeneaua Gilli într-o jumătate de oră.

Terasa era plină, dar Lorenzo era un obișnuit al tuturor locurilor frecventate din oraș. Un chelner îl îmbrățișă, îi strânse mâna lui Jonathan și, sub privirile mânioase ale turiștilor ce așteptau la coadă în fața cafenelei, le dădu pe dată o masă. Jonathan refuză politicos meniul pe care i-l prezenta șeful personalului.

— Vreau ce ia și el!

Conversațiile începură să curgă în jurul mesei la care cei doi prieteni savurau bucuria de a se revedea.

— Așadar, crezi că ți-ai găsit faimosul tablou?

— Sunt sigur, am însă realmente nevoie de ajutorul tău pentru ca lumea să-mi împărtășească părerea.

— Dar de ce blestematul tău de pictor nu și-a semnat pânza?

— Încă nu știu și tocmai de aceea am nevoie de tine.

— Nu te-ai schimbat deloc! Ești la fel de nebun. Încă de pe băncile de la Artele Frumoase, când ne făceam stagiul la Paris, îmi împui ai urechile cu Vladimir Radskin al tău.

— Nici tu nu te-ai schimbat, Lorenzo.

— Am cu douăzeci de ani mai mult, așa că totuși m-am schimbat.

— Și Luciana?

— Tot nevastă-mea și tot mama copiilor mei. Știi prea bine că aici, în Italia, familia e o instituție. Și tu, te-ai însurat?

— Aproape!

— Tocmai ce-ți spuneam, nu te-ai schimbat.

Chelnerul le puse pe masă nota de plată și două cafele tari. Jonathan își scoase portmoneul cu carduri, dar Lorenzo își așeză de-ndată mâna peste a lui.

— Hai, bagă-l la loc, dolarii nu mai valorează nimic în Europa, ce, nu știai? Bine, o să te însoțesc la Zecchi, atelierelor lor nu-s

departe de-aici. Poate că acolo o să aflăm mai multe despre pigmentii pe care-i folosea rusul tău. De secole, au păstrat aceleași modalități de preparare. Magazinul ăsta e memoria picturii noastre.

— Cunosc firma Zecchi, Lorenzo!

— Da, dar nu cunoști pe nimeni care să lucreze acolo, pe când eu, da!

Părăsiră Piazza della Repubblica. Un taxi îi lăsă la numărul 19, via della Studio. Lorenzo se duse în fața recepției. O brunetă fermecătoare care răspundea la prenumele de Graziella le ieși în întâmpinare cu brațele deschise. Lorenzo îi șopti la ureche câteva cuvinte pe care ea le puncta cu câțiva de „Si” aproape cântați. Îi făcu cu ochiul și-i conduse pe amândoi în partea din spate a magazinului. Acolo, o apucară pe o scară veche din lemn ale cărei trepte le scârțâiau sub pași. Graziella luase o cheie cu niște forme impresionante. O învârti în broasca unei uși care se deschidea în niște imense mansarde apărute de orice lumină. O peliculă subțire de praf acoperea miile de lucrări aliniat pe niște rafturi care se întindeau la nesfârșit sub șarpantă. Graziella se întoarse spre Jonathan și i se adresă aproape fără nici un accent.

— În ce an a venit aici pictorul dumneavoastră?

— Între 1862 și 1865.

— Atunci urmați-mă, strățele din epoca aceea se află un pic mai departe.

Parcurse o etajeră cu vârfurile degetelor și se opri în fața cotoarelor crăpate a cinci registre pe care le trase spre ea.

Puse ceasloavele pe o servantă. Toate comenzile date atelierelor Zecchi de patru veacuri încoace erau consemnate în aceste caiete.

— În trecut, prepararea anumitor pigmenti și uleiuri pure se făcea aici, spuse Graziella. Cei mai mari maeștri au călcat pe aceste podele. Acum, este o sală cu arhive care ține de muzeul din Florența. Știți că ar trebui să aveți o autorizație a conservatorului ca să fiți aici. Dacă tata m-ar vedea, s-ar înfuria. Dar sunteți prietenul lui Lorenzo, așa că sunteți aici ca acasă. O să vă ajut să căutați.

Jonathan, Lorenzo și Graziella își văzură de treabă în jurul mesei. Dând paginile manuscrise ale registrului pe care-l

consulta, Jonathan și-l imagina pe Vladimir mișcându-se de colo-colo prin încăpere, așteptând să-i fie preparate comenzile. Radskin spunea că responsabilitatea unui pictor nu se mărginește la excelența estetică și tehnică a compoziției sale, trebuie să știe și să o apere de atacurile timpului. Pe vremea când preda în Rusia, regretase de prea multe ori stricăciunile provocate de anumite restaurări neinspirat realizate pe pânzele maeștrilor pe care-i stima. La Paris, Jonathan cunoștea câțiva restauratori care împărtășeau fără rețineri punctul de vedere al pictorului său. Auziră treptele trosnind, sângele le îngheță în vine, urca cineva. Graziella se năpusti la registre și alergă să le pună la loc. Mânerul ușii scârțâi, iar Graziella de-abia de avu timp să-și ia o înfățișare nevinovată ca să-și întâmpine tatăl ce intra în încăpere cu o față întunecată. Giovanni își trecu mâna prin barbă și-l certă pe Lorenzo.

— Ce cauți aici? N-aveam întâlnire.

— Giovanni, ce plăcere să te văd, ca întotdeauna, răspuse Lorenzo, îndreptându-se cu veselie spre el.

Îl prezintă pe Jonathan gazdei sale. Chipul tatălui Graziellei se destinse de îndată ce-și dădu seama că fata nu era singură cu Lorenzo în chițimiile propriei case.

— Să nu te superi pe fiică-ta, dar am rugat-o să-l lase pe unul dintre cei mai buni prieteni ai mei să vadă locul acesta unic din Florența. Vine din America, din Boston. Ți-l prezint pe Jonathan Gardner, ne-am cunoscut pe băncile facultății din Paris unde am învățat amândoi. Este unul dintre cei mai mari experți de pe lumea aceasta.

— Exagerarea nu este o fatalitate națională, Lorenzo, fă și tu niște eforturi! spuse tatăl Graziellei.

Giovanni îl măsură pe Jonathan din cap până-n picioare, își trecu degetele prin barbă, sprânceana dreaptă i se înălță și, în sfârșit, îi întinse mâna.

— Bine ați venit la mine acasă, iar dacă sunteți prietenul lui Lorenzo, atunci veți fi și prietenul meu. Acum, ar fi mai bine să coborâți ca să vă continuați conversația. Locatarilor acestei încăperi nu prea le plac curenții de aer. Urmați-mă.

Bătrânul îi conduse într-o bucătărie imensă. O femeie cu părul strâns sub un batic stătea în fața sobelor. Trase de cordonul

șorțului și se întoarse întinzând o mână generoasă musafirilor fiicei sale. Jonathan o privi, iar mișcarea aparte a pleoapelor îi trădă dorul de Clara care tocmai îl luase prin surprindere. O oră mai târziu, Lorenzo și Jonathan părăseau casa lui Giovanni.

— Rămâi în seara aceasta? întrebă Lorenzo însoțindu-l pe străzi.

— Da, prefer să aștept rezultatul cercetărilor pe care i le-am cerut prietenei tale.

— Graziella o să caute, poți să ai încredere în ea.

— Dacă taică-său o s-o lase.

— Nu-ți face griji, îl cunosc foarte bine, pare înfricoșător, dar în fața fiică-sii se topește de-a dreptul.

— Îți sunt dator vândut, Lorenzo.

— Hai atunci să iei cina cu noi, Luciana, va fi foarte mulțumită să te vadă. Și apoi, o să vorbim despre problemele tale.

Lorenzo îl lăasă pe Jonathan în fața hotelului și se întoarse la lucru, la academia de arte unde conducea un departament de cercetări. Jonathan ar fi voit să se ducă la Galeria Uffizi, dar muzeul era închis. Atunci, resemnat, traversă Ponte Vecchio și merse pe jos până la Piazza Pitti. Cumpără un bilet la ghișeu și intră în grădinile Boboli.

Străbătu curtea interioară și urcă treptele care îngăduie accesul pe terasa separată de palat prin fântâna Carciofo. Vederea pe care o oferea asupra Florenței era emoționantă. În depărtare, domul și campanila se înălțau deasupra acoperișurilor care păreau că se înșiră până la nesfârșit. Își aminti tabloul, expus la Luvru, pe care Camille Corot¹⁶, îl pictase în 1840. În perspectiva parcului se deschidea amfiteatrul construit în veacul al XV-lea. În centru, admira vasca romană și obeliscul egiptean. Urcă spre vârful dealului. La dreapta sa, o alee în pantă ducea la un rond. Se așeză la rădăcina unui copac ca să-și tragă răsuflarea în tihna unei după-amieze florentine. Pe o băncuță de piatră din apropiere, o pereche se ținea de mână. Ei admirau tăcuți maiestatea operelor care îi înconjurau. În grădinile Boboli domnește o atmosferă impregnată de o liniște pe care doar

¹⁶ Jean-Baptiste Camille Corot (1796-1875), pictor francez în a cărui operă se regăsesc primele elemente ale impresionismului (N. t.).

veacurile o șlefuiesc. Nehotărât, Jonathan închise ochii peste imaginea blândă a intimității lor și se îndreptă spre Viottolone.

Lunga travee mărginită de chiparoși seculari cobora în pantă abruptă spre Piazzale dell'Isolotto unde trona un bazin circular ornamentat cu statui. În centrul acestuia, pe o insuliță se-nălțau portocali și lămâi. În mijlocul personajelor mitice, chipul lui Vladimir se oglindi brusc în apa liniștită, ca și cum pictorul s-ar fi apropiat pe la spate, fără ca el să-i fi auzit pașii. Jonathan se întoarse. I se păru că recunoaște silueta lui Vladimir care se ascundea acum după un copac. Bătrânul pictor se mișca cu nonșalanță în mijlocul tuturor apuselor culturi care impregnau locul acesta cu tainicele lor parfumuri. Intrigat, Jonathan îl urmări în plimbarea lui până la bazinul lui Neptun; Vladimir se opri în fața statuii Abundenței și se apropie de el. Cu un deget lipit de gură, îi făcu semn să nu spună nimic, îi puse o mână protectoare pe umăr și-l luă cu el.

Alea pe care o coborau umăr la umăr îi ducea la poalele fortului Belvedere. O luară pe o rampă largă, care ducea, la dreapta palatului, spre grote. „Este o creație amenajată de Buontalenti¹⁷, e formată din mai multe săli împodobite cu vase, picturi, stalactite și o stâncă sculptată”, îi șopti pictorul la ureche. „Privește cât de frumos e totul”, murmură el din nou. Apoi, îl salută și dispăru în reveria sa. Jonathan se ridică de pe banca pe care așipise.

Ieșind din parc, trecând prin fața micii fântâni a lui Bacchus, îl salută pe piticul care călărea o țestoasă.

*

Graziella urcă furișându-se la mansardă. Răsuci încetișor mânerul ușii, parcurse lungile rafturi și apucă cu delicatețe registrul. Îl puse pe masă și începu, la lumina unei lămpi mici, să studieze ceea ce îi ceruse Lorenzo.

Absorbită în lectura ei, tresări când tatăl i se așeză alături. O luă pe după umeri și o strânse lângă el.

— Așa, ce anume căutăm noi pentru prietenii tăi, fata mea?

¹⁷ Beanardo Buontalenti (1531-1608), arhitect al familiei Medici (*N. t.*).

Ea zâmbi și-l sărută pe obraz. Paginile vechilor cărți se întoarseră, particulele fine de praf care scânteiau aliniindu-se în razele de lumină trasau din nou toate trecutele scrieri ale acestor locuri încărcate de mistere. Graziella și Giovanni munciră până la căderea serii.

*

Seara se lăsa peste Florența, Jonathan ajunse în dreptul fațadei de secol al XVI-lea care adăpostea apartamentele lui Lorenzo. În aceeași clipă, Graziella ieșea în curtea casei Zecchi. Purta o etolă mare, dar nu ca să se apere de răcoarea serii toscane. Lipit de mijloc, ascundea un registru enorm cu cotorul crăpat. Ridică ochii spre ferestrele de la etaje, tatăl și mama ei erau în fața televizorului, trecu pe sub portic și se pierdu pe străzile bătrânului oraș.

*

La Londra, Clara era cu un conducător de licitații englez și cu expertul care îl însoțea. Se uită discret la ceas. Îi informă pe concurenții lui Jonathan și Peter că deja a ales și că nu le reținuse candidatura. Părăsi încăperea. Înainte de a încuia ușa, Clara privi reproducerea picturii lui Camille Corot agățată de peretele sălii de ședințe. Era nemaipomenit de fidelă. Se pierdu în peisaj, iar mintea îi plutea pe deasupra acoperișurilor Florenței.

*

Anna bătea străzile pieței în aer liber din vechiul port bostonez. Se opri pe terasa uneia dintre numeroasele cafenele care mărgineau aleile. Își deschise ziarul. O femeie cu părul alb ajunse zece minute mai târziu și se așeză în fața ei.

— Îmi pare rău c-am întârziat, dar traficul e infernal.

— Ei bine? întrebă Anna lăsându-și cotidianul.

— Ei bine, totul se desfășoară mai presus de tot ce-am sperat. Dacă m-aș hotărî să-mi public într-o bună zi cercetările, aș lua premiul Nobel.

— Dacă ți-ai publica într-o zi cercetările, te-ar închide imediat într-un azil.

— Probabil că ai dreptate, umanitatea a negat întotdeauna descoperirile care o bulversează. Și totuși, cum spunea unul dintre vechii mei prieteni, merge mai departe!

— Ai fotografiile?

— Bineînțeles că le am.

— Atunci, totul merge cum nu se poate mai bine în cea mai bună dintre lumile posibile. Vreau să se termine o dată, spuse Anna.

— Răbdare, draga mea, continuă femeia cu părul alb, așteptăm clipa aceasta din vremuri de mult uitate, așa că mai stăpânește-te câteva săptămâni. Or să treacă mai repede decât îți închipui, ai încredere în mine.

— Ceea ce am și făcut din totdeauna, zise Anna ridicând mâna pentru a-i atrage atenția chelnerului.

*

Luciana pregătise o cină somptuoasă. Cei doi copii ai lui Lorenzo veniră să-l salute pe Jonathan. Graziella li se alătură în momentul în care se pregăteau să se așeze la masă.

— Cred că am găsit ceva, spuse Graziella, dar vom vedea puțin mai târziu.

Când terminară de mâncat, ea se duse să ia din hol pachetul pe care-l adusese sub etolă.

Puse registrul pe masa din salon și îl deschise. Jonathan și Lorenzo se așezaseră lângă ea.

— Acest Vladimir al dumneavoastră nu a venit la Florența, în orice caz, n-a călcat niciodată la Zecchi.

— E imposibil! spuse Jonathan.

Lorenzo îi făcu semn s-o lase pe Graziella să vorbească. Ea dădu o pagină, apoi o alta și se întoarse la început.

— Priviți, uitați-vă aici, zise ea, desemnând literele trasate ușor cu cerneală albastră.

Ea arăta cu degetul prima coloană unde era înregistrat obiectul comenzii, pigmenți, ulei, pensule, solvent, conservator, cea de-a doua indica data preparării, cea de-a treia, suma datorată și, în sfârșit, ultima, comanditarul. La capătul liniei manuscrise, figura numele lui Sir Edward.

— Nu el venea, adăugă ea.

Misterul pe care Jonathan venise să-l lămurească în locurile acestea se adâncea.

— V-am pregătit o listă exhaustivă cu ceea ce cumpăra. Un amănunt o să vă intereseze. Și în nici un caz nu se poate spune că proprietarul galeriei s-ar fi zgârcit la cheltuieli. Uleiurile pe care le alegea costau o adevărată avere la vremea respectivă.

Ea îi explică lui Jonathan că, pentru a le spori puritatea, manufacturierii etalau uleiurile pe niște bacuri mari pe care le așezau pe acoperișurile încinse ale casei Zecchi. Seara, strângeau doar ceea ce se forma la suprafața lichidului.

— Dar nu-i totul, am dat de urma pensulelor pe care le cumpăra. Sunt Majolicas, o calitate foarte prețioasă, realizată cu aceeași peri ca acelea folosite pentru fabricarea pământurilor pentru bărbierit. Și acestea erau extrem de scumpe. Asigurau însă o netezire foarte precisă și regulată a amestecurilor de culori pe paleta pictorului.

Luciana le aduse niște cafea. Se duseră s-o bea, departe de ceasloavele pe care Graziella le închise cu precauție.

— Dacă te prinde taică-tău, o să-mi aud numele urlat în tot orașul, zise Lorenzo privind-o.

— El m-a ajutat să-l împachetez. Îl cunoști pe tata la fel de bine ca și mine.

Lorenzo fusese elevul lui Giovanni, un elev teribil, după cum spunea tatăl Graziellei, dar unul dintre preferații săi, pentru că era de o inepuizabilă curiozitate.

— În schimb, reluă Graziella, aș prefera să fiu în vacanță la Roma dacă ar afla ce am făcut acum.

Graziella scoase din buzunar o hârtie pe care copiase toate compozițiile pigmenților cumpărați de Sir Edward la Florența.

— V-am adus câte un eșantion din fiecare. Veți putea să-i comparați cu cei ai tabloului. Nu știu dacă o să fie de-ajuns ca să-l autentificați, dar e tot ce pot face.

Jonathan se ridică și-o strânse pe Graziella în brațe.

— Nu știi cum să vă mulțumesc, îi spuse. E tocmai lucrul de care aveam nevoie.

Cu obrazii îmbujorați, Graziella se eliberă din îmbrățișarea-i spontană și tuși ușor.

— Redați-i propriul adevăr pictorului, și mie-mi plăcea, Vladimir acesta al dumneavoastră.

Întâlnirea luă sfârșit. Lorenzo o conduse pe Graziella cu prețiosul ei manuscris. Când o lăsă în fața casei Zecchi, ea-l întrebă dacă Jonathan este burlac. Lorenzo zâmbi și o lămuri că are el o presimțire cum că, în prezent, viața sentimentală a prietenului său este puțin cam complicată. Graziella ridică din umeri și surâse.

— Așa se întâmplă de fiecare dată când îmi place un bărbat. La urma urmelor, cum spunea bunică-mea, o întâlnire frumoasă e făcută din persoanele potrivite la momentul potrivit, dar mi-a făcut mare plăcere să-l cunosc. Salută-l din partea mea și spune-i că, dacă, din întâmplare, se întoarce singur la Florența, o să fiu foarte fericită să iau masa cu el.

Lorenzo îi promise c-o să-i transmită și, de îndată ce ușa Graziellei se închise, o apucă spre casă. Luciana profită de absența lui Lorenzo pentru a vorbi cu Jonathan.

— Așa deci, în sfârșit te-ai hotărât, o să te însori cum mi-a spus Lorenzo?

— Pe 19 iunie, dacă vreți să veniți, ar fi nemaipomenit.

— Și nemaipomenit de peste posibilitățile noastre! Bărbatul meu are o meserie minunată și să-l văd că-și trăiește pasiunea mă umple de bucurie în fiecare zi, dar să te descurci lună de lună cu leafa unui cercetător e destul de greu. Știi, Jonathan, suntem fericiți, mereu am fost așa, avem tot ce ne trebuie, în casa aceasta e multă iubire.

— Știi Luciana, Lorenzo și tu sunteți niște oameni pe care-i admir.

Luciana se aplecă spre el și-l luă de mână.

— Îți pregătești un viitor la fel de frumos cu femeia cu care te însori?

— De ce îmi pui o asemenea întrebare cu ochii ăștia întunecați?

— Pentru că nu-mi pari foarte fericit pentru cineva care face nunta în câteva săptămâni.

— Sunt cam tulburat în ultima vreme, ar trebui să fiu lângă ea la Boston s-o ajut cu pregătirile de nuntă, dar sunt aici, la Florența, alergând după niște enigme ce-așteaptă de mai bine de un secol și care ar mai fi putut să aștepte încă vreo câteva săptămâni.

— Și-atunci, de ce o faci?

— Nu știu.

— Ba eu cred că știi foarte bine, ești un bărbat inteligent. Nimic altceva în afara tabloului n-a apărut în viața ta?

Uluit, Jonathan se uită la Luciana.

— Ești și clarvăzătoare acum?

— Singurul har pe care-l am, îi spuse Luciana, este acela că-mi ofer răgazul de a-mi privi bărbatul, copiii și prietenii, acesta-i felul meu de a-i înțelege și de a-i iubi.

— Și când mă privești, ce vezi?

— Văd două luminițe în ochii tăi, Jonathan. Este un semn care nu înșală. Una îți luminează mintea, iar cealaltă, sentimentele. Bărbații complică întotdeauna totul. Bagă de seamă, până la urmă inima se frânge dacă o hărțuiești prea mult. Ca să auzi ce-ți spune, e de-ajuns să știi s-o ascuți. Eu cunosc un mijloc ușor...

Lorenzo sună la ușă. Luciana se ridică și-i zâmbi lui Jonathan.

— Iar și-a uitat cheile!

— Ce e ușor, Luciana?

— Cu grappa pe care ți-am dat-o, ai să dormi adânc în seara aceasta, eu o pregătesc și-i cunosc bine efectele. Mâine dimineată, când ai să te trezești, fii atent la primul chip care o să-ți vină în minte, dacă este același cu cel al persoanei la care te gândeai pe când adormeau, atunci vei afla răspunsul la întrebarea care te chinuiește.

Lorenzo intră în cameră și-l bătu ușor pe umăr pe prietenul său. Jonathan se ridică și-și salută călduros gazdele. Le promise să nu mai lase atâta vreme sa treacă până când îi va vizita din nou. Perechea îl conduse până la capătul străzii, iar Jonathan își continuă singur drumul până la Piazza della Repubblica. Cafeneaua Gilli se-nchidea și angajații strângeau terasa. Un chelner îi făcu un semn prietenesc. Jonathan îi întoarse salutul și

traversă piața aproape pustie. Pe drum, se gândise fără încetare la Clara.

*

Clara intră în micul apartament pe care îl ocupa la Notting Hill. Nu aprinse nici o lumină, strecurându-se în penumbra livingului. Își trecu mâna peste consola de la intrare, o lăsă să rătăcească peste speteaza canapelei, atinse ușor marginea abajurului care acoperea lampa și se duse până la fereastră. Privi strada pustie de sus în jos și-și lăsă gabardina să alunece pe jos. Își descinse cureaua de la fustă și-și scoase cămașa. Goală, trase spre ea pledul pus pe spătarul unui fotoliu și se cuibări în el. Se uită pe furiș la telefon, suspină și intră în camera ei.

*

Jonathan părăsise Savoy-ul la primele ore ale dimineții. Zburase la bordul primului avion spre Londra. De îndată ce acesta ateriză, începu să alerge pe interminabilele culoare de la Heathrow, trecu de vamă gâfâind și-și continuă goana. Ajuns în fața terminalului, se uită gânditor la coada lungă de la stația de taximetre, se întoarse și se năpusti în trenul rapid. Heathrow Express deservea centrul capitalei într-un sfert de oră: dacă nu-l pierdea pe următorul, putea să ajungă la timp pentru a transforma în realitate acea dorință pe care o avusese încă de la prima trezire.

Ajunse gâfâind la marginea vertiginoaselor trepte rulante care se aruncau în adâncurile pământului. Jonathan le coborî patru câte patru, luă o curbă periculoasă pe marmura lunecoasă de pe jos și ajunse într-un coridor lung al cărui capăt nu-l putea zări. Panourile electronice suspendate de tavane anunțau următoarea plecare pentru Londra în zece minute și douăzeci și șapte de secunde. Platforma nu se zărea încă, Jonathan își accelerează nestăpânita goană.

Culoarul părea fără de sfârșit, un șuierat lung răsună, numărătoarea secundelor se afișa clipind vizibil pe benzile luminoase. Se folosi de ultimele-i puteri. Ușile trenului se

Închideau când ajunse pe peron. Jonathan își aruncă brațele în față și-și propulsă corpul înăuntru în vagonul Heathrow Express de la ora 8 și 45 plecă. Cele cincisprezece minute ale călătoriei îi îngăduiră să-și tragă cât de cât răsuflarea. De îndată ce locomotiva imobiliză convoiul, Jonathan traversă gara Paddington alergând și sări într-un taxi. Era ora 9 și 10 când, în sfârșit, se așeză în micuța cafea din fața numărului 10 de pe Albermarle Street, Clara avea să sosească în cinci minute. Cine spusese că, pentru a aprecia obiceiurile cuiva, era de-ajuns să-ți oferi răgazul de a-l privi trăind?

Absorbită în lectura unui articol, Clara se îndreptă cu un pas automat spre teighea. Comandă un cappucino fără să-și ridice ochii, puse o monedă la casă, își luă ceașca și se îndreptă spre masa lungă care mărginea vitrina.

Își ducea cafeaua la buze când o batistă albă îi pătrunse în câmpul vizual. Nu-și înălță imediat capul și, simțind că ar fi cu adevărat păcat să-și înfrâneze bucuria care o cuprindea, se întoarse și voi să-l strângă pe Jonathan în brațe. Se așeză de îndată la loc pe taburetul ei, încercând să-și ascundă fața și să-și disimuleze jena în spatele ceștii de cafea.

— Am vești bune, zise Jonathan.

Intrară în galerie, iar Jonathan îi povesti aproape în amănunt călătoria în Italia.

— Nu înțeleg, spuse Clara gânditoare. Într-o scrisoare adresată unuia dintre clienții săi, Sir Edward se felicita pentru că-l trimisese pe Vladimir la Florența. Atunci, de ce-a mințit?

— Îmi pun aceeași întrebare.

— Când veți putea face comparația între eșantioanele pe care le-ați adus și cele ale tabloului?

— Trebuie să dau de Peter ca să-mi pună o vorbă bună la vreun laborator din Anglia.

Jonathan se uită la ceas, era aproape amiază la Londra și ora 7 dimineața pe coasta de est a Statelor Unite.

— Poate că încă nu s-a culcat!

*

Peter căuta pe dibuite sursa zgomotului insuportabil care-l împiedica să-și încheie în mod onorabil noaptea. Își scoase masca de pe ochi, își trecu brațul peste fața adormită a unei oarecare Anita și ridică receptorul bombănind:

— Oricine ai fi, tocmai ai pierdut o ființă dragă!

Și închise.

Câteva secunde mai târziu, cum telefonul suna din nou, Peter se iți de sub plapuma-i groasă.

— Ticălos încăpățânat! Cine e la telefon?

— Eu sunt, răspunse calm Jonathan.

— Da' tu nu te uiți cât e ceasul și mai e și duminică!

— E marți, suntem într-o marți, Peter!

— La dracu', nu mi-am dat seama cum a trecut timpul.

În timp ce Jonathan îi explica de ce anume avea nevoie, Peter o zgâlțâi cu delicatețe pe creatura care dormea alături. Șopti în căușul urechii Anitei să se ducă să se îmbrace rapid, era îngrozitor de târziu.

Anita ridică din umeri și se ridică, Peter o prinse de braț și-o sărută tandru pe frunte.

— Și te las acasă dacă ești gata în zece minute.

— Mă ascuți? Întrebă Jonathan de la celălalt capăt al firului.

— Și pe cine altcineva ai vrea să ascult? repetă totuși ce mi-ai spus, aici e încă tare devreme.

Jonathan îi ceru să-l pună în legătură cu un laborator englezesc.

— Ca să examinezi pânza cu raze X, am un prieten pe care vei putea să-l suni din partea mea, laboratorul unde lucrează nu-i departe de hotelul tău.

Jonathan mâzgăli pe o hârtie adresa pe care i-o dicta Peter.

— Pentru analizele organice, continuă Peter, lasă-mă să dau câteva telefoane.

— Fă-o azi, îți aduc aminte că tu n-ai prea mult timp.

— Mersi că-mi amintești până să mă dau jos din pat, simțeam că-mi lipsește ceva ca să-mi încep cum trebuie ziua!

Peter aproape că sfârșise de clasat documentația pe care o adusese de la Londra. Ceasurile petrecute în arhivele de la Christie's îi permisese să copieze la xerox articolele de presă publicate în anii când Radskin trăia în Anglia.

De îndată ce-avea să termine de citit, o să întocmească o sinteză a conținutului tuturor articolelor ce-aminteau de faimoasa vânzare organizată de Sir Edward, cea în cursul căreia tabloul se volatilizase.

— Trebuie să descoperim de ce a dispărut.

— M-ai liniștit de-a dreptul, nu căutăm informația, asta decât de vreo douăzeci de ani, o să reușesc cu siguranță să elucidez misterul în două săptămâni, răspunse Peter cu o voce sarcastică.

— Îți amintești ce-ți spunea prietenul acela al tău, polițistul? continuă Jonathan.

— Am o groază de prieteni în poliție, așa că fii mai precis!

— Cel care locuiește la San Francisco!

— A, da, Georges Pilguez!

— Mi l-ai pomenit de vreo sută de ori în timpul investigațiilor noastre, e de-ajuns un indiciu minuscul ca să dai de firul unui eveniment.

— Cred că Pilguez spunea chestia asta mai bine decât tine, dar înțeleg ce vrei să zici. O să te sun de-ndată ce am să pot organiza desfășurarea protocolului de examinare.

Anita ieși din baie în momentul în care Peter închidea telefonul, purta niște blugi și un tricou destul de strâmți ca să n-aibă nevoie să fie călcați după spălare. Peter ezită și-i întinse tinerei femeii mâna ca să-l ajute să se ridice. Fu de-ndată înșfăcată spre pat.

*

Jonathan formă numărul pe care i-l dăduse Peter. Radiologul îi ceru dimensiunile tabloului și-l puse să aștepte pe fir. Peste câteva clipe, îi vorbi din nou, Jonathan avea noroc, îi mai rămâneau două plăci radiografice ale căror dimensiuni erau bune.

Întâlnirea fu fixată la începutul după-amiezei. Clara și Jonathan se priviră ezitând înainte de a se năpusti la niște pături ca să împacheteze opera. Cutia de protecție și camionul securizat se evaporaseră în febra căutării. Săriră amândoi într-un taxi care-i lăsă într-o străduță înghesuită între Park Lane și Green

Street. Sunară la interfon și o voce îi pofti să urce la etajul doi. Jonathan urca scările cu nerăbdare, intrigat, Clara îl urma.

O asistentă în ținută albă deschise ușa și-i conduse într-o sală de așteptare. O femeie însărcinată aștepta rezultatele ecografiei sale de luna a patra, un tânăr cu piciorul în ghips se uita la ultima sa radiografie de control. Când pacienta cu umărul înfășurat într-o eșarfă îl întrebă pe Jonathan cu o voce plină de suspiciune de ce anume suferă, Clara se ascunse în spatele unui exemplar din *Times* care trena pe o măsuță joasă. Dr Jack Seasal apăru în ușa întredeschisă. Le făcu un semn discret lui Jonathan și Clarei. „O urgență”, mormăi el scuzându-se față de ceilalți pacienți.

— Haideți, arătați-mi minunea! spuse el încântat, poftindu-i în sala de radiografie.

Jonathan dădu păturile la o parte, iar Jack Seasal, prietenul lui Peter și mare iubitor de pictură, se extazie în fața frumuseții *Tinerei cu rochie roșie*.

— Peter n-a exagerat, zise el înclinând masa de examinare la orizontală. Mă gândesc să-i fac o vizită prin septembrie la Boston, avem un congres medical, continuă el ajutându-l pe Jonathan să instaleze pânza.

Radiologul baliză zona de iradiere cu ajutorul unor marcatori. Cu gesturi sigure, inseră sub masă placa ce adăpostea filmul, ajustă generatorul perpendicular pe suprafața pânzei și le întinse două șorțuri maro musafirilor săi.

— Ca să vă protejați, spuse el, e obligatoriu. Împopoțonați cu șorțurile lor de plumb, Clara și Jonathan se retraseră în spatele cabinei de sticlă. Dr Seasal își verifică pentru ultima oară aparatele și li se alătură. Apăsă pe un buton. Fascicolul strălucitor traversă toată suprafața tabloului pentru a revela, pe un negativ cu o structură chimică foarte deosebită, câteva dintre misterele pe care le ascundea.

— Țineți-vă răsuflarea, mai fac una, spuse medicul ducându-se să schimbe placa.

Jonathan și Clara așteptară în jurul aparatului timpul necesar dezvoltării. Dr Seasal se întoarse după un sfert de oră. Înlocui două clișee de femur și unul de plămân drept, așezate pe panoul retro fluorescent, cu cele pe care tocmai le dezvoltase.

Radiografia pânzei lui Vladimir apăru, transparentă. Pentru orice expert sau restaurator, radiografierea unui tablou este un moment cu totul aparte. Razele X revelează o parte invizibilă a operei; ele aveau să-i ofere lui Jonathan unele indicații prețioase asupra naturii suportului utilizat de Vladimir. Comparând aceste radiografii cu acelea obținute de pe alte tablouri ale aceluiași pictor, el avea să poată certifica dacă pânza pe care era pictată *Tânăra cu rochie roșie* prezenta aceeași textură ca și cele folosite de Radskin în Anglia..

Studiind clișeul mai de aproape, lui Jonathan i se păru că vedea ceva.

— N-ați putea să stingeți lumina? murmură el.

— Sunt singurele radiografii pentru care n-aș fi în stare să dictez explicațiile, spuse Jack Seasal îndreptându-se spre întrerupător, sper totuși că apreciați excelenta calitate a tirajelor.

Încăperea se cufundă într-un întuneric luminat doar de strălucirea panoului de pe perete. Inimile lui Jonathan și a Clarei începură să bată amândouă în același ritm. În fața ochilor lor uluiți, de fiecare parte a *Tinerei cu rochie roșie* apăru o serie de adnotări făcute cu creionul.

— Ce-o fi, ce-a vrut să ne spună?

— Nu văd decât niște șiruri de cifre și câteva litere majuscule, răspunse Clara cu aceeași intonație.

— Și eu, dar dacă reușesc să-i autentific scrisul, atunci avem dovada, murmură Jonathan.

Dr Seasal tuși ușor în spatele lor. În sala de așteptare, pacienții începeau să-și piardă răbdarea! Jonathan luă radiografiile, Clara înfășură tabloul în pături pentru a-l proteja și-i mulțumiră călduros radiologului pentru felul în care-i primise. Pe picior de plecare, îi promisera să-l salute pe Peter din partea lui de îndată ce aveau să-i vorbească.

Întorși la galerie, se așezară în jurul mesei luminoase pe care Clara avea obiceiul de a viziona diapozitive. Își petrecură aici restul zilei, studiind radiografiile. Clara retrasa metodic pe caietul lui Jonathan adnotările lui Vladimir. O lăsă singură câteva clipe când se duse să ia niște documente din geantă.

Când, din neabăgare de seamă, Clarei îi scăpă marele caiet cu spirală, se aplecă să-l ia de jos și încercă să regăsească pagina pe care scria. Se opri brusc la o altă foaie.

Degetul ei atinse ușor schița unui chip pe care-l recunoștea. Jonathan se întorcea. Închise repede caietul și-l puse la loc pe masă.

Scrisul cu majuscule pe care Vladimir îl trasase pe pânză nu îngăduia identificarea formală a autorului său. Și totuși, eforturile acestei zile nu erau inutile. Jonathan putuse să analizeze pânza care slujise de suport picturii. Era, din toate punctele de vedere, identică acelor pe care le cercetase în trecut. Tesută dintr-o tramă de paisprezece fire orizontale pe centimetru pătrat și tot atâtea verticale, pânza era într-un tot similară cu acelea pe care Sir Edward i le furniza lui Vladimir. Lucrul era valabil și pentru șasiul pe care era întinsă. Când se lăsă noaptea, Jonathan și Clara închiseră galeria și hotărâră să meargă pe jos pe liniștile străduțe ale cartierului.

— Voiam să vă mulțumesc pentru tot ce faceți, spuse Clara.

— Obiectivul nostru este încă foarte departe, răspunse Jonathan, și apoi eu ar trebui să vă mulțumesc.

Cât străbătură lungile trotuare pustii, Jonathan îi mărturisi că o să mai aibă nevoie de ajutor pentru a-și duce cu bine la capăt misiunea în răgazul acordat. Deși era convins de autenticitatea tabloului, o să aibă nevoie de alte examene pentru a putea oferi un aviz incontestabil.

Clara se opri sub lumina unui felinar și-l privi în față.

Ar fi vrut să vorbească, să găsească măcar câteva cuvinte potrivite, dar poate că, în această clipă, între ei doi tot tăcerea se potrivea cel mai bine. Inspiră și o luă din loc. Și Jonathan rămase tăcut. Câțiva metri mai departe, aveau să ajungă în fața hotelului și acolo or să se despartă. În acest moment al nopții, ar fi vrut să prelungească la nesfârșit pașii pe care-i mai aveau de făcut. Și atunci, în ușoara legănare a brațelor de-a lungul trupurilor, mâinile lor se atinseră. Degetul mic al Clarei se agăță de al lui, celelalte se înlănțuiră. În noaptea londoneză, două mâini nu mai formau decât una, iar vertijul îi cuprinse din nou.

Somptuoase luminatoare din cristale își răsfârgeau miile de lumânări peste o impozantă sală de vânzări în care toate

scaunele erau ocupate. Bărbați cu jobenuri și costume se înghesuiau în travee, umplând și cele mai mici colțuri, iar unii dintre ei erau însoțiți de femei îmbrăcate cu rochii largi. Pe o estradă, un gentilom oficia la pupitrul său. Ciocănelul căzu pe adjudecarea unui vas antic. În spatele lui, în culisele în care se credeau Jonathan și Clara, se grăbeau niște bărbați în haine cenușii. Un panou tapisat cu velur roșu pivotă pe axul său, iar vasul dispăru din sală. Fu luat de pe soclu de un manipulator care-l înlocui imediat cu o sculptură.

Bărbatul întoarse panoul, oferind bronzul vederii licitanților. Jonathan și Clara se priviră. Era pentru prima oară când se ghiceau unul pe celălalt în inexplicabilele lor vertije. Le era imposibil să pronunțe vreun cuvânt, nu simțeau suferințele precedentelor stări de rău. Dimpotrivă, cu mâinile tot înlănțuite, trupurile lor păreau fără de vârstă. Jonathan se apropie de Clara care îi căzu la piept, iar el îi recunoscă parfumul pielii. Ciocănelul conducătorului de licitație îi făcu să tresară, o tăcere ciudată puse stăpânire pe sală. Panoul pivotă din nou, sculptura fu dată la o parte, iar bărbatul în haină cenușie agăță un tablou pe care amândoi îl recunoscă de îndată. Un portărel anunță iminenta scoatere la licitație a celei mai importante lucrări a unui mare pictor rus. Tabloul care era amanetat, preciză portărelul, provenea din colecția personală a lui Sir Edward Langton, faimos proprietar de galerie din societate a londoneză. Un secretar de notar traversă sala și urcă la estradă, purta sub braț un plic pe care i-l înmână portărelului. Acesta desfăcu plicul, citi scrisoarea dinăuntru și se aplecă pentru a o transmite conducătorului de licitații al cărui chip înmărmuri. Îi ceru tânărului notar să se apropie și-i puse la ureche o întrebare:

— V-a dat-o chiar cu mâna lui?

Secretarul încuviință cu sobrietate, dând din cap.

Atunci, conducătorul le strigă cu voce tare manipulatorilor să nu mai prezinte tabloul, era vorba despre un fals! Apoi, îl arătă cu degetul pe bărbatul așezat pe ultimul rând. Toate fețele se îndreptară spre Sir Edward care se ridică în grabă. O voce începu să țipe că-i un scandal, o alta, că-i o escrocherie, o a treia întrebă cum vor fi plătiți creanțierii, „totul nu-i decât o înșelătorie”, urla o a patra.

Bărbatul cu spatele lat își deschise drum prin mulțimea care se strângea în jurul lui. Izbuti să treacă de ușile ce dădeau spre marea scară. Coborî treptele, urmat de negustorii care îl împungeau și fugi pe stradă. Sala de vânzări se goli în spatele lui.

„Repede, repede”, murmură vocea în urechile lui Jonathan. În fața sa, fugea o pereche, ducând înfășurată într-o pătură ultima operă a lui Vladimir Radskin. Iar când au dispărut în aceste culise ale unei alte vremi, vertijul se estompă.

Clara și Jonathan se priviră uluiți. Pe strada pustie, becurile lampadelor își stinseră scânteierile. Își înălțară încet capetele. Pe frontispiciul clădirii în fața căreia li se înlănțuiseră mâinile, o inscripție gravată în piatră albă spunea: „În veacul al XIX-lea aici se afla casa de licitații a comitatului Mayfair”.

7

Peter încuia ușa de la birou când îi sună telefonul. Se întoarse și apăsa pe butonul speakerului. Domnul Gardner dorea să-i vorbească; el preluă convorbirea fără să mai aștepte.

— Trebuie că acolo e târziu, mă pregăteam să plec, spuse el, punându-și geanta pe jos, la picioare.

Jonathan îl puse la curent cu progresele cercetărilor sale. Autenticase suportul tabloului, dar îi era peste putință să dea vreun sens adnotărilor pe care artistul le ascunsese sub pictură și, spre marele său regret, scrierea cu litere majuscule nu autoriza nici o identificare formală. Jonathan avea nevoie de ajutorul prietenului său. Examinările pe care le voia aveau să ceară niște mijloace tehnice de care dispuneau puține laboratoare private. Peter avea o idee, un contact la Paris care, poate, o să-i ajute.

Înainte de-a închide, Peter vorbi despre descoperirea pe care o făcuse scotocind prin arhivele londoneze. Un articol de presă datat din iunie 1867 și care până atunci le scăpase relata un scandal survenit în cursul unei licitații. Jurnalistul nu oferea alte detalii.

— Cronicarul era interesat mai degrabă de distrugerea reputației proprietarului tău de galerie, zise Peter.

— Am motive întemeiate să cred că tabloul a fost furat în ziua aceea sau, în orice caz, subtilizat chiar înaintea prezentării sale, răspunse Jonathan.

— De Sir Edward? întrebă Peter.

— Nu, nu el a ascuns tabloul într-o pătură.

— Ce spui tu acolo? întrebă Peter.

— E cam complicat, o să-ți explic.

— Oricum, reluă Peter, nu era în interesul său. Vânzarea i-ar fi dat colecției o valoare considerabilă și aici îți vorbește un conducător de licitații.

— Cred că averea cu care se fălea era de multă vreme secătuită, concluzionă Jonathan.

— Dar care-ți sunt sursele? întrebă Peter, intrigat.

— E o poveste lungă, bătrâne, și mă tem că n-ai chef s-o auzi. Poate că Sir Edward nu era chiar gentlemanul pe care l-am crezut noi doi, adăugă Jonathan. Ai reușit să obții informații despre plecarea lui precipitată în America?

— Foarte puține. Dar ai avut dreptate cu graba lui. Nu știu ce i s-a întâmplat, dar același articol povestește că niște bărbați i-au prădat casa de la Londra chiar în seara vânzării cu pricina. Se pare că poliția i-a săltat înainte ca ei să-i dea foc. Cât despre Sir Edward, n-a mai apărut niciodată.

În ajun, Peter se dusese în arhivele vechiului port din Boston. Consultase listele pasagerilor care emigrau din Anglia la vremea aceea. Un bric din Manchester făcuse escală la Londra înainte de a traversa Atlanticul. Acostase la o dată care corespundea aceleia când Sir Edward ar fi putut să fie la bord.

— Din nefericire pentru noi, continuă Peter, pe această navă nu se afla nici un Langton, am verificat de trei ori, dar am găsit o chestie amuzantă. O altă familie care a coborât de pe această navă s-a înscris în registrele de imigrație ale orașului cu numele de Walton.

— Și ce e așa de amuzant? spuse Jonathan, mâzgălind pe o foaie de hârtie.

— Nimic! O să i-o spui chiar tu, e întotdeauna emoționant să dai peste o urmă a originilor tale sau a rudelor îndepărtate. Dacă

uiți de-o literă, Walton este numele de fată al Annei, viitoarea ta soție!

Creionul se rupse în mâna lui Jonathan. Se așternu o lungă tăcere. Peter îl chemă de mai multe ori de la celălalt capăt al firului, apăsă nervos pe comutator, dar Jonathan nu răspunse. Și pe când închidea telefonul, se întrebă cum de putea Jonathan să afirme că tabloul fusese împachetat într-o pătură?

*

Jonathan și Clara părăsiră Londra la primele ore ale după-amiezei. Peter le stabilise o întâlnire la sfârșitul zilei cu omul său de contact din Paris. Atâta vreme cât pânza nu era autenticată, societățile de asigurări nu puteau cere să fie transportată sub pază. Oricum, puținul timp pe care-l aveau la dispoziție nu le permitea acest lucru. Clara îl înfășurase într-o pătură și o puse pe adăpost într-o husă de piele.

Un taxi îi lăasă la aeroportul City. Ultimul pe treptele scării rulante, care-i ducea la primul etaj al terminalului, Jonathan se delectă uitându-se la silueta Clarei. Pe când așteptau plecarea zborului lor, luară loc în cafeneaua de unde se zărea pista. Lipiți de geam, puteau vedea micile avioane comerciale care se succedau la intervale regulate. Jonathan se duse la bar să cumpere un suc pentru Clara. Cu coatele pe teighea, se gândi la Peter, apoi la Vladimir, pentru ca, în cele din urmă, să se întrebe ce anume îl târa în această cursă. Se întoarse la masă și o privi pe Clara.

— Mă frământă două întrebări, spuse el. Dar nimic nu vă obligă să-mi dați vreun răspuns.

— Începeți cu prima! zise ea ducându-și paharul la buze.

— Cum au ajuns tablourile acestea la dumneavoastră?

— Erau agățate pe pereți atunci când bunică-mea a cumpărat conacul, dar pe *Tânăra cu rochie roșie* eu am găsit-o.

Și Clara îi povesti circumstanțele în care făcuse această descoperire. Cu câțiva ani înainte, se hotărâse să amenajeze podul casei. Cum șarpanta era clasată, trebuise să aștepte multă vreme o autorizație administrativă ca să facă lucrările. Când cererea îi fu refuzată, Clara decise să abandoneze proiectul. Dar

zgomotul vechiului tavan care trosnea noaptea o obseda. Domnul Wallace, un tâmplar din împrejurimi care o plăcea mult pe Clara acceptase să-l demonteze pe ascuns, să înlocuiască grinziile dușumelei și să pună la loc scândurile. De îndată ce praful și-ar fi reintrat în drepturi, nici măcar inspectorul de la monumentele istorice nu și-ar fi dat seama de ceva. Într-o bună zi, tâmplarul o căutase, trebuia să-i arate ceva. Clara îl urmăse în pod. Tocmai găsisese, ascuns între două grinzi, un cheson din lemn lung de un metru și la fel de lat. Împreună, îl scoaseră din ascunzătoare și-l așezară pe o capră de lemn. Apărată de o cuvertură cenușie, *Tânăra cu rochie roșie* se ivea din trecut, iar Clara îi identificase imediat autorul.

Vocea unui difuzor îi întrerupse povestirea. Îmbarcarea tocmai începuse. O pereche se îmbrățișa în fața punctului de control. Femeia călătorea singură. Când trecu de cealaltă parte a porții de securitate, bărbatul își flutură mâna cu tandrețe. Femeia dispăru în curba culoarului, iar mâna rămase ceva vreme suspendată în aer. Jonathan se uită la bărbatul care pleca spre scara rulantă, cu umerii lăsați. Gânditor, o prinse din urmă pe Clara ce se îndrepta spre poarta numărul 5.

City Jet de la Air France ajunse la Paris în patruzeci și cinci de minute. Documentele galeriei le permisese să treacă de vama franceză fără probleme. Jonathan rezervase două camere într-o rezidență hotelieră din josul căii Bugeaud. Își lăsară bagajele, încredințară tabloul seifului clădirii și așteptară să se facă seară. Sylvie Leroy, o eminentă colaboratoare a Centrului de Cercetare și Restaurare al Muzeelor din Franța, li se alătură la barul hotelului la începutul serii. Se așezaseră în spatele unei mese discrete, sub o scăriță din lemn. Treptele urcau încolăcite spre o cursivă mărginită de o bibliotecă. Sylvie Leroy îi ascultă cu atenție pe Jonathan și Clara, apoi îi însoți în micul salon care despărțea cele două camere ale suitei lor. Clara trase fermoarul husei din piele, scoase pânza din cuvertură și-l expuse pe pervazul ferestrei.

— E magnifică, murmură tânăra cercetătoare într-o engleză ireproșabilă.

După ce studie îndelung tabloul, se așează într-un fotoliu, resemnată.

— Din păcate, nu pot să vă ajut cu nimic, îmi pare rău. I-am explicat deja lui Peter ieri, la telefon. Laboratoarele Luvrului nu se ocupă decât de operele de care sunt interesate muzeele naționale. Nu lucrăm niciodată pentru particulari. Fără cererea expresă a vreunui conservator, nu-mi pot pune echipamentele la dispoziția dumneavoastră.

— Înțeleg, spuse Jonathan.

— Eu nu, reluă Clara. Am venit de la Londra, mai avem doar două săptămâni ca să dovedim că acest tablou este autentic, iar dumneavoastră dispuneți de toate mijloacele necesare.

— Sunt total rupti de problemele pieței de artă, domnișoară, continuă Sylvie Leroy.

— Dar despre artă e vorba și nu de piață, spuse cu hotărâre Clara. Ne luptăm să-i fie atribuită unui pictor cea mai importantă dintre lucrările sale, iar nu pentru ca acest tablou să bată recordurile în sala de vânzări!

Sylvie Leroy tuși ușor și zâmbi.

— Haideți, lăsați, totuși Peter v-a trimis la mine!

— Clara vă spune adevărul. Sunt un expert, nu un negustor, continuă Jonathan.

— Știu cine sunteți, domnule Gardner, faima v-a luat-o înainte. Vă urmăresc lucrările, unele dintre ele mi-au fost foarte utile. Am asistat chiar și la una dintre conferințele pe care le-ați ținut la Miami. Acolo l-am cunoscut și am luat o cină târzie cu prietenul dumneavoastră, Peter, dar n-am avut norocul să vă întâlnesc. Plecaserăți deja.

Sylvie Leroy se ridică și-i strânse mâna Clarei.

— Sunt foarte fericită că v-am cunoscut, îi spuse ea lui Jonathan pe când ieșea din micul salon.

— Și-acum ce facem? întrebă Clara când ușa se închise.

— Dat fiind faptul că am nevoie de un aparat de fotografiat cu infraroșii, de un echipament de ecleraj cu lumină razantă, de un spectometru cu torță de plasmă și de un microscop electronic cu baleiaj, cred că o plimbare prin Paris ar fi cel mai bun lucru pe care l-am putea face și am și o vagă idee despre locul unde să ne ducem.

Taxiul rula rapid pe șosea. Pe axa podului Trocadero, turnul Eiffel scânteia cu mii de luciri care se oglindeau în apele liniștite

ale Senei. Auriul domului Invalizilor strălucea în calmul serii de vară. Mașina îi lăsa la Orangerie. În piața Concorde, un bătrân singuratic se plimba între cele două fântâni. Apa curgea din belșug în jerbe imense care țâșneau din gura statuiilor. Clara și Jonathan merseră în tăcere de-a lungul cheilor. Pe când ocoleau Tuileries, uitându-se la aleile cu copaci care se întindeau la stânga lor, Jonathan se gândi la grădinile Boboli.

— Când o să fim la Boston, o să mergem să ne plimbăm pe malurile râului Charles? întrebă Clara.

— Vă promit, răspuse Jonathan.

Trecură prin fața porții Leilor. Sub pașii lor, în subsolurile curții Luvrului se întindeau laboratoarele de cercetare și de restaurare ale Muzeelor din Franța.

*

Sylvie Leroy se pregătea să intre în gura de metrou când îi sună mobilul. Se opri pe trepte și scotoci prin geantă. De îndată ce răspuse, vocea lui Peter o întrebă ce făcea fără el în cel mai romantic dintre orașele lumii.

*

În fața șevaletului, Anna lucra la ultimele retușuri ale unui tablou. Se dădu înapoi ca să admire precizia operei sale. O serie de bipuri scurte răsună în încăpere. Își puse pensula într-o oală de lut și se așeză la biroul lipit de una dintre ferestre, în fundul atelierului. Se instalează în fața calculatorului, își bătu pe tastatură codul personal și inseră un card numeric în DVD; de îndată, o diaporamă se afișă pe ecran. O primă fotografie făcută pe stradă îi înfățișa pe Jonathan și Clara, umăr la umăr, pe când contemplant un tablou într-o galerie de pe Albermarle Street, în cea de a doua lumina slabă a felinarelor îi dădea o culoare portocalie străduței pustii, dar felul în care se priveau era fără echivoc. În cea de a treia, Jonathan și Clara se plimbau în grădinile unui conac englezesc. O altă fotografie îi surprindea pe amândoi, așezați în spatele unei vitrine de cafenea, apoi față în față la intrarea în hotelul Dorchester. În cea de a șasea, se vedea

Jonathan, cu coatele pe teigheaua unui bar dintr-un aeroport, iar Clara era așezată la o masă, aproape de geamul de unde se zărea pista. Imaginea era atât de precisă, încât se puteau distinge chiar și culorile avionului care tocmai aterizase. Un plic micuț clipi în partea de jos a ecranului. Anna descărcă documentul atașat mailului pe care de abia îl primise. O nouă serie de fotografii digitale se adăugă automat celorlalte. Anna le privi îndelung. La Paris, în josul căii Bugeaud, Clara și Jonathan coborau treptele unei rezidențe hoteliere. Ultima imagine îi înfățișa pe când urcau într-un taxi, documentul purta și ora, 21 și 12 minute. Anna apucă telefonul și formă un număr urban. Vocea care răspunse spuse imediat.

— Sunt perfecte, nu-i așa?

— Da, bombăni Anna, lucrurile sunt clare.

— Nu fi prea optimistă. Tare mă tem că lucrurile, cum spui tu, nu se mișcă cu viteza dorită. Nu ți-am zis eu că tipul ăsta e de o încetineală aiuritoare?

— Alice! strigă Anna.

— Ei, asta-i părerea mea și ți-o împărtășesc, continuă vocea de la capătul celălalt al firului. Cu toate acestea, tot ne mai rămân trei săptămâni ca să izbândim și nu trebuie ca ei să renunțe. E cam riscant, dar cred c-or să aibă nevoie de o mică mână de ajutor.

— Ce-ai de gând să faci? întrebă Anna.

— Am câteva relații foarte sus puse în Franța, nici nu trebuie să știi mai mult. Ne mai vedem mâine la masă?

— Da, răspunse Anna închizând.

Mâna interlocutoarei sale așeză receptorul telefonului. Pe deget îi strălucea un diamant.

*

Clara și Jonathan treceau pasarela de la Arte. Semiluna era cocoțată sus pe cer.

— Sunteți neliniștit? întrebă ea.

— Nu văd cum am să reușesc să autentific la timp acest tablou.

— Dar credeți cu tărie că e-al lui!

— Sunt sigur!

— Și convingerea aceasta n-o să fie de ajuns?

— Trebuie să le ofer niște garanții asociațiilor lui Peter. Și ei își asumă responsabilitatea. Dacă, după vânzare, autentificarea tabloului ar fi pusă sub semnul întrebării, atunci ar fi direct răspunzători în fața cumpărătorului și ar trebui să-i dea banii înapoi. Vorbim aici de milioane de dolari. Am nevoie de probe tangibile. Trebuie să pot face examenele de care am nevoie.

— Dacă n-o să ne putem apropia de laboratoarele Luvrului, ce aveți de gând să faceți?

— Habar n-am. De obicei, lucrez cu laboratoare particulare, dar au prea mulți clienți, trebuie să te programezi cu câteva luni înainte.

Jonathan ura pesimismul acesta care punea stăpânire pe el. Misiunea sa devenise extrem de importantă.

Certificând opera, avea să-l scoată pe Peter dintr-o situație profesională delicată și să-l consacre, în sfârșit, pe Vladimir Radskin. Dar, în plus, poate că avea să înțeleagă ceva din straniul fenomen care-l împiedica s-o ia în brațe pe Clara fără ca lumea să se-nvârtă în jurul lui. Mâna i se apropie încetisor de chipul Clarei și-l mângâie ușor fără să-l atingă.

— Dacă ați ști cât mi-ar plăcea, spuse el.

Clara se dădu înapoi și se întoarse pentru a se uita la fluviu. Se sprijini de balustradă. Briza îi ciufulea părul.

— Și mie, murmură ea privind cum curge Sena. Răsună țârâitul mobilului lui Jonathan. El recunoscuse vocea Sylviei Leroy.

— Nu știu cum ați făcut, domnule Gardner, dar aveți niște relații foarte eficiente. Vă aștept mâine dimineață la laborator. Intrarea se află în spatele porții Leilor, în curtea Luvrului. Să fiți acolo la ora 7, adăugă ea înainte de a închide.

Hotărât lucru, Peter era un tip excepțional, gândi Jonathan părăsind restaurantul.

*

La ora aceea matinală, Centrul de Cercetare și de Restaurare al Muzeelor din Franța era încă închis. Jonathan și Clara coborâră scara care ducea în subsolurile aripii Luvrului. Sylvie Leroy îi

aștepta în spatele geamului securizat al laboratorului. Își trecu insigna printr-un aparat și ușa glisă de îndată în perete. Jonathan îi strânse mâna, iar ea îi rugă s-o urmeze.

Locurile erau de o evidentă modernitate. Lungi pasarele metalice treceau peste niște săli imense în care cercetători, tehnicieni și restauratori își vedeau de treabă în timpul zilei. O sută șazeci de persoane lucrau la diferitele programe ale acestei organizații. Inventatori ai celor mai moderne tehnologii în materie, cercetătorii de la C2RMF, gardieni ai unei mari părți din memoria civilizațiilor, își consacrau viața analizării, identificării, restaurării, protejării și inventarierii celor mai mari opere ale patrimoniului.

Fără discreția care le caracteriza, echipele Centrului de Cercetare și Restaurare al Muzeelor din Franța ar fi putut să se mândrească cu multitudinea competențelor lor. Băncile de date pe care cercetătorii le constituiseră de-a lungul anilor erau recunoscute și utilizate în lumea întreagă. Mai multe rețele europene și naționale colaborau cu ei. François Hébrard, directorul filialei „Picturi de șevalet”, îi aștepta la capătul culoarului. La rândul său, își prezentă insigna în fața unui lector magnetic, iar ușa grea și motorizată a centrului de analize dispăru încet. Clara și Jonathan pătrunseră într-unul dintre cele mai secrete laboratoare din lume. De-a lungul culoarului se înșirau săli vaste, în centru un lift din sticlă și oțel permitea accesul la birourile de la etajul superior. Mai multe ecrane își difuzau haloul verde și luminescent prin pereții subțiri de geam. Jonathan și Clara intrară într-o sală a cărei înălțime fără plafon era impresionantă. Un gigantic aparat de fotografiat cu burduf aluneca pe niște șine. Echipa instală tabloul pe un șevalet și studie îndelung pictura lui Vladimir Radskin. Dincolo de mijloacele tehnice de care dispuneau, cercetătorii nu pierdeau niciodată din vedere respectarea și înțelegerea integrității fizice a unei opere. Tehnicianul însărcinat cu realizarea fotografiilor ajustă în jurul pânzei o serie de rampe luminoase. *Tânăra cu rochie roșie* fu fotografiată în lumină directă, apoi în ultraviolete și, în sfârșit, în infraroșii.

Aceste fotografii speciale aveau să permită punerea în evidență a existenței unui desen subiacent, a unor eventuale

schițe ori restaurări efectuate de-a lungul anilor. Spectrometria în infraroșii nu dădu rezultate satisfăcătoare. Pentru a pătrunde tainele tabloului, era nevoie ca, mai întâi, să-i disocieze elementele. La sfârșitul dimineții, fură efectuate mai multe microprelevări, iar diversele eșantioane, care nu erau mai mari decât o ureche de ac, suportară niște analize de cromatografie gazoasă. Savanta mașinărie permitea izolarea multiplelor molecule din care era alcătuită pictura. Când primele rezultate fură obținute, François Hébrard le introduse într-unul dintre terminalele rețelei informatice. Câteva minute mai târziu, imprimanta începu să pârâie. O cantitate impresionantă de linii și de grafice le apăru sub ochi. Un cercetător începu de îndată comparațiile, pregătind astfel propria-i bază de referințe. Încetul cu încetul, o febră cuprindea laboratorul. Cu siguranță că, de cealaltă parte a pânzei, *Tânăra cu rochie roșie*, al cărei chip nu-l vedea nimeni, zâmbea văzând ce efecte provoacă. De când pătrunsese în locurile acestea, echipa de cercetători sporea neîncetat.

Cea mai ciudată mașinărie căreia îi fu supus tabloul avea să permită măsurarea culorilor. Degeaba semăna gonio-spedro-foto-colorimetrul cu un vechi proiector cinematografic, rămânea totuși un aparat extrem de perfecționat și-și oferi rezultatele în mai puțin de un minut. François Hébrard le înhăță, le citi de două ori și-i întinse foaia Sylviei Leroy. Amândoi se priviră intrigati. Sylvie îi șopti câteva cuvinte la ureche. Hébrard păru să ezite, apoi ridică din umeri, apucă receptorul unui telefon agățat pe un perete și formă un număr din patru cifre.

— AGLAÉ e operațională? întrebă el cu o voce sigură.

Așteptă răspunsul și închise mulțumit. Apoi, îl trase pe Jonathan de braț. După ce trecură de o altă ușă securizată, pătrunseră într-un complex uimitor. La intrare, un culoar din beton alcătuia un labirint.

— E un mod de a ne apăra de atomi, murmură Hébrard. Nu sunt îndeajuns de șmecheri ca să găsească ieșirea!

La capătul întortocheatului culoar, ajunseră într-o încăpere imensă unde era instalat acceleratorul de particule. Zeci de tuburi se-ntâlneau după o logică pe care numai câțiva savanți și tehnicieni o puteau înțelege. Acceleratorul Marele Luvru de

Analiză Elementară, cel mai de preț lucru din acest vast ansamblu, era unica instalație de acest gen din lume hărăzită pe de-a-ntregul studierii patrimoniului cultural. O dată ce eșantioanele fură puse la locul potrivit, Jonathan și Clara se instalară într-o cameră alăturată, așezați în fața terminalelor informatice care înregistrau progresia analizelor efectuate de AGLAÉ pe *Tânăra cu rochie roșie*.

*

Ziua se apropia de sfârșit. Așezat la biroul său, François Hébrard se uită în dosarul pe care-l avea sub ochi. Jonathan și Clara stăteau în fața sa, la fel de nerăbdători ca un cuplu de părinți care așteaptă diagnosticul pediatrului. Rezultatele erau surprinzătoare. Materiile naturale folosite de Vladimir erau de o extremă varietate. Uleiuri, ceară, rășini, pigmenti, constituția lor chimică se dovedea de o incredibilă complexitate. În acest stadiu al analizelor, tehnicienii Luvrului nu puteau determina cu certitudine compoziția pigmentului roșu care nuanța rochia tinerei. Culoarea aceasta vie era uimitoare. Contrar oricărei verosimilități, tabloul, care nu făcuse obiectul nici unei restaurări, părea să nu fi suferit alterările timpului..

— Nu știu ce să vă spun, concluzionă Hébrard. Dacă noi, cei de-aici, n-am fi cu toții impresionați de multiplele aspecte ale tehnicii lui Radskin, am spune că tablou acesta este opera unui mare chimist.

Hébrard nu mai văzuse nimic asemănător în toată cariera lui.

— Pe pânză, există un lac cu o compoziție pe care nu o cunoaștem și pe care, mai ales, nu o înțelegem! adăugă Hébrard.

Tânăra cu rochie roșie contraria toate regulile îmbătrânirii. Nimeni nu putea fi mulțumit cu condițiile aparte ale conservării sale ca rezolvare a enigmei care se punea tuturor cercetătorilor centrului. Ce anume făcuse Vladimir pentru ca timpul să-i înfrumusețeze opera, iar nu s-o altereze? se întrebă Jonathan părăsind locurile acelea.

— Nu cunosc decât o alchimie care conferă frumusețe vârstei, spuse Clara urcând scările: sentimentul!

Se hotărâra să-și scurteze șederea la Paris și de-abia de-avură timp să-și ia lucrurile de la hotel. În drum spre aeroport, Jonathan îl sună pe Peter pentru a-i povesti ce făcuseră toată ziua. Când îl felicită pentru că obținuse imposibila întâlnire cu echipele de la Luvru, Peter păru mirat.

— Îți jur pentru a treia și ultima oară că am dormit toată noaptea cu amorul meu propriu sub perna. Sylvie Leroy m-a trimis la dracu' ieri seară, la telefon!

Și închise.

Avionul care-i aducea pe Clara și Jonathan înapoi la Londra ateriză pe micul aeroport de la City la începutul serii.

8

Tânăra cu rochie roșie se odihnea învelită în cuvertura ei cenușie, în taxiul care se îndrepta spre centrul orașului. Jonathan o lăsa pe Clara la Notting Hill, pe Westbourne Grove.

— Veniți, spuse ea, doar n-o să mâncați singur la hotel.

Urcară treptele scării și se opriră pe palierul dinaintea ușii sparte a apartamentului Clarei. Jonathan îi ordonă să coboare în stradă până ce-o să verifice el locurile și are s-o cheme înapoi, dar, așa cum se și aștepta, ea intră prima. Sufrageria era intactă, în cameră nu era nici o schimbare.

Puțin mai târziu, se așezară în mica bucătărie, în timp ce poliția își vedea de treabă. Inspectorii nu găsiră nici o amprentă. Nimic nu fusese furat; comisarul concluzionă că hoții fuseseră cu siguranță deranjați de ceva înainte chiar de a pătrunde în apartament. Clara susținu contrariul, anumite obiecte nu mai erau la locul lor. Ea arătă lampa de pe măsuta de noapte, mutată cu câțiva centimetri, înclinația diferită a unui abajur din sufragerie. Polițiștii completară o strață și-i lăsară singuri pe Clara și Jonathan.

— V-ați simți mai liniștită dacă aș rămâne până mâine dimineață? întrebă Jonathan. Aș dormi pe canapeaua din sufragerie.

— Nu, îmi iau câteva lucruri și mă duc la conac.

— Nu-mi place că plecați acum la drum, afară plouă și se-ntunecă.

— Știu drumul cu ochii închiși, liniștiți-vă.

Dar Jonathan avea să-și facă griji până la sosirea ei. Și nici ideea de a o ști singură acolo nu-i plăcea, repetă el cu fermitate. Clara îl privi cum bombănea printre dinți și chipul i se lumină.

— V-ați pus mâinile la spate, aveți ochii și mai mijii decât de obicei și o mutră de copil de cinci ani, așa că sunt de părere că n-aveți de ales, veniți cu mine!

Clara se îndreptă spre camera ei, deschise sertarul de la comodă și, intrigată, scoase un teanc de pulovere, apoi un altul.

— Tipii ăștia sunt bolnavi de-a binelea, îi strigă ea lui Jonathan care o aștepta la intrare.

El își băgă capul pe ușă.

— Mi-au furat analizele!

— Ce analize? întrebă Jonathan.

— Niște analize de sânge pe care le-am făcut săptămâna trecută. Nu înțeleg la ce le-ar putea folosi!

— Poate că aveți un fan club!

— Da, cum să nu, tipii ăștia sunt bolnavi la cap, atât și nimic mai mult!

Jonathan îi făcu ceva broaștei pentru ca ușa să se închidă de bine, de rău și coborâră în stradă, ducând cu ei *Tânăra cu rochie roșie*. Când ajunseră pe trotuar, Jonathan se opri și i se adresă Clarei.

— Mi-e teamă că n-o să încăpem toți trei în Austinul ăsta!

Clara nu răspunse și-l luă cu ea în spatele clădirii. În fundătura cu dale tocite, niște foste grajduri fuseseră transformate în fermecătoare locuințe cu fațade acoperite de flori. Clara ridică poarta de la un garaj și acționează butonul unei cutiuțe dintr-un buzunar. Farurile Land Rover-ului clipiră în fundul boxei.

— Vă ajut s-o așezați în portbagaj? întrebă ea deschizând ușa de la spate a mașini 4x4.

Jonathan nu se înșelase. Nici nu ieșiseră bine de pe autostradă, că o ploaie deasă începu să cadă. Șoseaua lucea sub roțile mașinii, iar ștergătoarele se chinuiau să dea la o parte apa

de pe parbriz. Taverna de la răscruce se pierdea în noaptea neagră, șanțuri adânci se căscau de-a lungul drumeagului care se înfunda în pădure. Șoseaua devenea din ce în ce mai instabilă, iar mașina de teren se legăna, patinând pe noroi. Jonathan se prinse de mânerul de deasupra portierei, Clara ținea cu putere volanul, luptând împotriva vântului care împingea mașina spre margini. Șuieratul rafalelor se auzea până-n habitacul. În sfârșit, trunchiurile înalților copaci se reflectară în luminile farurilor. Grilajul conacului era deschis.

— O să parchez în curte, spuse Clara cu voce tare. O să deschid ușa de la bucătărie și dumneavoastră o să fugiți înăuntru cu tabloul.

— Dați-mi cheia, răspuse Jonathan.

— Nu, insistă Clara, broasca face figuri când nu ești obișnuit cu ea, aveți încredere în mine.

Pietrișul scârțâi și Clara opri Land Rover-ul. Aproape că fu nevoită să se lupte ca să împingă portiera și se năpusti afară. De îndată ce deschise ușa de la intrare, ea se-ntoarse spre Jonathan și-i făcu semn s-o urmeze.

Jonathan ieși din mașină și se duse spre portbagaj.

— Repede, repede, grăbiți-vă! îi strigă Clara din pragul ușii conacului.

Sângele îi îngheță în vene într-o clipită. Aplecat spre interiorul habitaculului, Jonathan își privi mâna care apuca pânza în cuvertura-i cenușie, iar atunci când Clara strigă din nou în noapte: „Repede, repede, grăbiți-vă”, recunoscuse vocea care se iveau din vertijele. Împinse tabloul spre banchetă, închise ușa din spate și se îndreptă încet spre lumina farurilor. Clara se uită la el uluită, ploaia îi șiroia pe obraji. După felul în care-o privea, ea înțelese totul și se grăbi spre el.

— Crezi că ne putem iubi atât de mult, încât moartea să nu șteargă amintirea? Crezi că e cu puțință ca un sentiment să ne supraviețuiască și să ne readucă la viață? Crezi că timpul îi poate reuni la nesfârșit pe aceia care s-au iubit îndeajuns de tare ca să nu-l piardă? Crezi, Clara?

— Cred că sunt îndrăgostită de tine, răspuse ea punându-și capul pe umărul lui.

Jonathan o strânse în brațe, iar Clara îi șopti la ureche.

— Chiar între întuneric și lumină.

Se sărutară, la fel de sinceri în eternitatea lor ca un sentiment în prima lui zi. Plopul se aplecă sub paele de vânt, obloanele conacului se deschiseră unul după celălalt și, în jurul lor, totul începu din nou să se schimbe. La lucarnă, umbra lui Vladimir surâdea.

Brusc, pielea copertelor cărților împrăștiate pe masa din bibliotecă nu mai avea nici o crăpătură. Lemnul cerat al casei scărilor strălucea în lumina cernută de lună prin ușile cu geamuri ale salonului. La etaj, în camera Clarei, tapisierile își regăsiseră culorile de la început. Fusta îi alunecă de-a lungul picioarelor, Clara se apropie de Jonathan și se lipi de el. Se iubiră până în zori.

Lumina pătrunse în încăpere. Clara se cuibări în pătura pe care Jonathan o cărase pe umeri. Cu mâna, căută dibuind. Se întinse și deschise ochii. Locul pe care-l ocupa Jonathan era gol. Ea se ridică brusc. Conacul își recăpătase obișnuita tonalitate. Clara ieși din cearșafuri, goală în strălucirea dimineții. Se apropie de fereastra și se uită în curte. Când Jonathan îi făcu un mic semn cu mâna, ea se dădu repede de-o parte ca să se-nfășoare în perdea.

Jonathan zâmbi, se întoarse și intră în bucătărie. Clara i se alătură, îmbrăcată într-un halat. El își făcea de lucru în fața aragazului. Încăperea mirosea plăcut a pâine prăjită. Cu ajutorul unei lingurițe, strecură în cafea spuma laptelui cald și-o pudră cu ciocolată. Puse bolul fierbinte în fața Clarei.

— Cappuccino fără zahăr!

Încă somnoroasă, Clara își vârî vârful nasului în ceașcă și înghiți cafeaua.

— M-ai văzut la fereastră? întrebă ea în șoaptă.

— Deloc, răspunse Jonathan care se lupta cu o felie de pâine înțepenită în toaster. Și apoi, nu mi-aș fi permis să te privesc, între noi nu s-a întâmplat nimic deocamdată.

— Nu-i de râs, bombăni ea.

Lui Jonathan îi veni să-și pună mâinile pe umerii ei, dar dădu înapoi.

— Știi că nu-i de râs, dar va trebui ca, până la urmă, să înțelegem ce ni se întâmplă.

— Știi vreun specialist bun? Nu vreau să fiu pesimistă, dar mă tem că medicul satului o să ne închidă pe amândoi într-un azil dacă îi descriem simptomele!

Jonathan azvârli în chiuvetă felia de pâine carbonizată care-i ardea degetele.

— Ți-ai pus mâinile la spate și nu-ți văd fața, dar sunt gata să pun pariu că ai ochii mijiți. La ce te gândești? Întrebă Clara.

— În timpul unei conferințe, am întâlnit o femeie care ar putea să ne ajute.

— Ce fel de femeie? se interesă Clara.

— O profesoară care predă la universitatea Yale, trebuie să pot să-i dau de urmă. Vineri dimineața o să-mi prezint raportul în fața asociațiilor de la Christie's și-o să plec în aceeași seară.

— Te duci înapoi în Statele Unite?

Jonathan se întoarce și Clara îl lăasă în pace. Lucrurile pe care trebuia să le pună în ordine în propria-i viață nu-i aparțineau decât lui. Ca să fie împreună, erau nevoiți să se despartă din nou.

Jonathan își petrecu restul dimineții lângă *Tânăra cu rochie roșie*. La prânz, se duse la Londra și se închise în camera de hotel ca să redacteze concluziile raportului.

Clara i se alătură la începutul serii. În momentul în care el se pregătea să-i trimită un mail lui Peter, ea îl întrebă solemn dacă e sigur de ceea ce face. Analiza pigmentilor nu permisese nici o comparație grăitoare, așa cum nici examinările realizate în laboratoarele Luvrului nu oferiseră vreun rezultat incontestabil. Dar Jonathan, care-și consacrase viața studierii operei lui Vladimir Radskin, identificase tehnica aplicată tabloului, trăsătura de penel și textura pânzei care-i slujea de suport. Convingerea ce-l anima îi ajungea acum pentru a-și asuma pe deplin riscul pe care se pregătea să-l înfrunte. În ciuda absenței unei dovezi formale, nu peste mult timp avea să-și pună în joc în fața confrăților reputația de expert. Vineri dimineața, o să le dea asociațiilor lui Peter certificatul de autenticitate al *Tinerei cu rochie roșie*, semnat după toate regulile artei de propria-i mână. O privi pe Clara și apăsă pe una dintre tastele calculatorului. În mai puțin de cinci secunde, un plic mic clipi pe ecranul lui Peter,

- ÎN ALTĂ VIAȚĂ -

ca și pe acela al tuturor membrilor consiliului director de la Christie's.

A doua zi, seara, Clara îl lăasă pe Jonathan pe peronul terminalului 4 de pe aeroportul Heathrow. Preferase să nu-l însoțească decât până la punctele de control. Își luară la revedere cu inima grea.

În timp ce mașina Clarei rula pe un drum de țară, un avion trasa o lungă linie albă pe cer. În noaptea aceea, rotativele tipografiilor titrau pe coloanele din *New York Times*, *Boston Globe* și *Figaro*:

ULTIMUL TABLOU
AL UNUI MARE PICTOR RUS
TOCMAI A FOST IDENTIFICAT

Dispărută de mai bine de o sută patruzeci de ani, cea mai importantă pânză a pictorului Vladimir Radskin s-a ivit din întuneric. Autentificată de celebrul expert Jonathan Gardner, această pictură ar trebui să fie punctul culminant al prestigioasei licitații pe care Christie's o organizează la Boston, pe 21 iunie, sub conducerea lui Peter Gwel.

Un articol asemănător, redactat de cronicarul artistic al ziarului *Corriere della Sera* a fost în întregime preluat în primele pagini de trei reviste de artă internaționale. Șase redacții ale unor posturi de televiziune europene și două rețele americane s-au hotărât să-și trimită echipele la fața locului.

*

Jonathan ajunsese la Boston la căderea serii. Când își deschise mobilul, avea mesageria deja plină. Taxiul îl lăasă în vechiul port. Se așeză la terasa cafenelei unde el și Peter își împărtășiseră atâtea amintiri. Îl sună.

— Ești sigur de ce faci, nu-i doar o nebunie de moment? Îl întrebă prietenul său cel mai bun.

Jonathan își lipi și mai tare telefonul de ureche.

— Peter, dacă ai putea să înțelegeți ce mi se întâmplă!

— Ei, îmi ceri prea mult! Să-ți înțeleg sentimentele, da! Dar să-nțeleg povestea abracadabrantă pe care tocmai mi-ai zis-o, nu! Nici nu vreau s-o aud și-o să-mi faci plăcerea să n-o dezvălui nimănui și mai ales nu Annei. Ar fi mai bine dac-am putea evita răspândirea ei în tot orașul, spunând că ai luat-o razna și că trebuie să fii internat, mai ales acum când mai sunt trei săptămâni până la licitație.

— Nu-mi pasă de licitație, Peter.

— Asta-ți și spuneam, ai luat-o razna! Vreau să-ți faci niște radiografii, poate că ai un anevrism care ți-a plesnit sub craniu. Chestiile ăstea se sparg repede!

— Peter, nu te mai prosti! se enervă Jonathan.

Pentru o clipă, se făcu tăcere, iar Peter își ceru scuze.

— Îmi pare rău.

— Nu la fel de mult ca mie, căsătoria e peste două săptămâni. Nici nu știu cum să-i spun Annei.

— Dar ai s-o faci! Nu e niciodată prea târziu, nu te însura împotriva dorinței tale numai pentru că invitațiile au fost deja trimise! Dac-o iubești așa cum spui pe femeia asta din Anglia, atunci ia-ți viața în mâini și acționează! Ai impresia că ești în rahat până la gât și totuși habar n-ai cât te invidiez. Dac-ai ști cât mi-ar plăcea să pot iubi așa. Nu irosi harul acesta. Îmi scurtez călătoria și mă întorc la New York mâine, ca să-ți fiu alături. Ne întâlnim la cafenea, la prânz.

Jonathan se plimbă pe chei. Îi era îngrozitor de dor de Clara și, în câteva clipe, avea să se întoarcă acasă pentru a-i spune Annei adevărul.

Când ajunse, toată casa era cufundată în întuneric.

Urcă până în atelier. Aici găsi o serie de fotografii, împrăștiate pe biroul Annei. Într-una dintre ele, Clara și el se priveau pe un trotuar de aeroport. Jonathan se luă cu mâinile de cap și se așeză în fotoliul Annei.

Ea nu se întoarce decât în zori. Jonathan adormise pe canapeaua din salonul de la parterul casei. Ea se îndreaptă direct spre bucătărie fără să-i spună o vorbă. Turnă apă în cafetieră, puse niște cafea în filtru și apăsă pe buton. Așează două cești pe bancul de lucru, luă pachetul de pâine toast din frigider, scoase două farfurii din dulapul de deasupra chiuvetei, dar tot fără să zică nimic. Lăasă un cuțit pe capacul de sticlă al cutiei cu unt și numai plesnetul pașilor săi răsuna pe plăcile de gresie. Deschise din nou frigiderul, iar primele ei cuvinte adresate lui Jonathan au fost:

— Mai mănânci dulceață de căpșuni la micul dejun?

Jonathan voi să se apropie de ea, dar Anna îl amenință cu cuțitul de unt. Privirea lui fixă lama de doi centimetri cu vârful rotund, iar ea i-l aruncă în față.

— Oprește-te, Arma, trebuie să vorbim.

— Nu! urlă ea, nu-i nimic de zis!

— Anna, ai fi preferat să ne dăm seama de greșeală peste șase luni sau peste un an?

— Taci, Jonathan, taci!

— Anna, jucăm comedia căsătoriei ăștea de luni de zile, m-am străduit cât am putut, pentru că voiam să ne iubim, o voiam sincer. Dar inima nu ți-o poți minți.

— Dar pe femeia cu care o să te căsătorești poți s-o minți? Nu-i așa?

— Am venit ca să-ți spun adevărul.

— Și-n ce moment al adevărului acestuia ai găsit curajul să mă-nfrunți, Jonathan?

— Ieri, când a trebuit să-l accept. Te-am sunat de la Londra în fiecare seară, Anna.

Nervoasă, Anna își luă geanta, o deschise și scoase un plic cu alte fotografii, pe care începu să le arunce, una câte una, în capul lui Jonathan.

— Aici, erai pe terasa unei cafenele din Florența, în astalaltă, într-un taxi în piața Concorde, în asta, într-un îngrozitor conac englezesc și aici, într-un restaurant la Londra... ai făcut toate lucrurile acestea în aceeași zi? Toate minciunile astea s-au petrecut alaltăieri?

Jonathan privi fotografia Clarei, ce-i căzuse la picioare. Inima i se strânse încă și mai mult.

— De când mă urmărești?

— De când mi-ai trimis un fax unde-mi spui Clara! Presupun c-așa o cheamă?

Jonathan nu răspunde, iar Anna urla cât o ținea gura.

— Așa o cheamă, Clara? Spune, vreau să te-aud pronunțând prenumele femeii care vrea să-mi distrugă viața! O să ai curajul, Jonathan?

— Anna, nu Clara ne-a distrus relația, ci noi am făcut-o, fără ajutorul nimănui. Și unul, și celălalt ne-am lăsat duși în niște vieți pe care le voiam cu orice preț asemănătoare. Dar trupurile nu ni se mai atingeau.

— Eram terminați din cauza pregătirilor de nuntă, Jonathan, nu suntem animale!

— Anna, tu nu mă mai iubești.

— Și tu, tu mă iubești ca un nebun, nu?

— O să-ți las casa, am să plec...

Ea-l fulgeră cu privirea.

— N-o să-mi lași nimic, pentru c-ai să rămâi între pereții ăștia, n-o să ieși din viața noastră așa, Jonathan. Nunta o să aibă loc. Sâmbătă, 19 iunie, la prânz, indiferent dacă vrei sau nu, am să-ți fiu oficial soție, până când moartea ne va despărți.

— Nu mă poți obliga să mă căsătoresc cu tine, Anna. Indiferent dacă vrei sau nu!

— Ba da, Jonathan, crede-mă, pot!

Privirea i se schimbă brusc, Anna se liniștește. Mâinile pe care le ținea strâns pe piept i se lăsară de-a lungul corpului și toate ridurile de furie i se șterseră de pe față, unul câte unul. Desfăcu ziarul așezat pe bancul de lucru. Fotografia lui Jonathan era pe prima pagină, alături de aceea a lui Peter.

— Parc-am fi în *Amicalement vôtre*¹⁸! Nu-i așa, Jonathan? Așa că am și eu o întrebare să-ți pun. Când presa o sa afle că expertul care a autentificat tabloul ce va bate recordurile de la

¹⁸ Serial de televiziune The persuaders, foarte popular în Franța, Cu Tony Curtis și Roger Moore în rolurile principale, realizat între 1971 și 1972 de Robert S. Baker (N. t.).

toate licitațiile din ultimii zece ani nu este altul decât amantul femeii care-l pune în vânzare care dintre voi doi, Clara sau tu, va merge primul la închisoare pentru escrocherie? Ce crezi, Jonathan?

El o privi pe Anna mortificat. Pământul părea că i se cască sub picioare.

Ea luă din nou jurnalul și începu să citească un articol cu o voce ironică.

— *Scos la lumină de o eminentă proprietară de galerie, tabloul acesta, necunoscut în trecut, a fost autentificat de către expertul Jonathan Gardner. Opera va fi pusă în vânzare de celebra casă Christie's, maestru de ceremonii fiind Peter Gwel...* Prietenul tău va fi dat afară din branșă, va fi condamnat la doi ani cu suspendare pentru complicitate. Tu ai să-ți pierzi prețiosul titlu, dar, mulțumită mie, n-ai să încasezi decât vreo cinci ani. Avocații mei ar să încerce din răspuțeri să convingă juriul că amanta este principala instigatoare a escrocheriei.

Jonathan auzise destule, se întoarse pe călcâie și se îndreptă spre ușa de la intrare.

— Așteaptă, nu pleca, rânjea cu nervozitate Anna, lasă-mă să-ți mai citesc câteva rânduri, te proslăvesc toate, judecă și tu... *Mulțumită autentificării aduse de Jonathan Gardner, tabloul estimat la două milioane de dolari ar putea ajunge să fie licitat la o sumă de două, trei ori mai mare...*

Anna îl prinse din urmă pe hol și-l prinse de mâneca vestonului, silindu-l s-o privească.

— Pentru o escrocherie publică de șase milioane de dolari, o să petreacă vreo zece ani în spatele gratiilor, iar vestea cea tristă pentru voi doi este că închisorile nu sunt mixte!

Jonathan simțea cum îl apucă greața. Se năpusti pe stradă și se îndoi deasupra rigolei. Mâna Annei i se așeză pe spate.

— Varsă, bătrâne, vomită din toate măruntaiele. Când ai să găsești puterea s-o suni ca să-i spui că n-o s-o mai vezi niciodată, că totul n-a fost decât o toană ridicolă și că n-o iubești, vreau să fiu de față!

Anna se întoarse și intră în casă. Un domn bătrân care își plimba câinele se apropie de Jonathan. Îl ajută să se așeze pe jos și-l sprijini de roata unei mașini oprite.

Labradorul, căruia nu-i plăcea defel starea în care se afla bărbatul acela așezat pe jos la aceeași înălțime cu el, îi ridică mâna cu botul și-o linse din plin. Bătrânul îl pofti pe Jonathan să respire adânc în căușul palmelor.

— Ai o mică criză de spasmofilie, spuse domnul Skardin cu un ton care se voia liniștitor.

Așa cum avea să-i spună nevastă-sa la întoarcerea de la plimbare, un doctor rămâne, chiar și după ce-a ieșit la pensie, tot doctor.

*

Peter îl aștepta de o jumătate de oră pe terasa cafenelei unde aveau obiceiul să se întâlnească. Atunci când îl văzu sosind, enervarea i se risipi pe dată și se ridică în picioare ca să-și ajute prietenul să se așeze.

— Ce-ai pățit? întrebă el cu o voce plină de neliniște.

— Ce-am pățit cu toții? repetă Jonathan cu o privire rățăcită.

Și, în ora următoare, îi povesti lui Peter cum i s-a schimbat total viața în câteva zile.

— Dar eu știu ce-ai să-i spui Annei. Ai să-i spui să se ducă la dracu'!

Peter era atât de furios, încât oamenii de la celelalte mese se opriră din vorbit, ca să-i audă mai bine.

— Da' ce, nu vă place berea? îi întrebă Peter, exasperat.

Familia așezată la masa alăturată își întoarse privirile.

— N-ajută la nimic să fii vulgar și agresiv, Peter, n-ai să rezolvi lucrurile.

— N-ai să-ți distrugi viața, chiar dacă tabloul ăsta ar valora zece milioane de dolari.

— Nu-i vorba doar de viața mea, ci și de a ta și de a Clarei.

— Atunci, retractezi, spui că ai niște îndoieli în privința autenticității și oprim totul.

Jonathan îi aruncă pe masă un exemplar din *Wall Street Journal*, apoi din *New York Times*, din *Boston Globe* și din *Washington Post* care preluaseră toate informația.

— Și nu pun la socoteală hebdomadarele care or să iasă azi după-masă și mensualele. E prea târziu ca să dăm înapoi, am

semnat și le-am înmânat certificatul de autenticitate asociațiilor tăi de la Londra. Când Anna îi va dezvălui presei fotografiile, va izbucni scandalul. Christie's se va constitui în parte civilă, avocații Annei îi vor acorda asistență și chiar dacă evităm închisoarea, lucru de care mă îndoiesc, tu vei fi radiat din branșă și eu la fel. Cât despre Clara, va fi ruinată. Nimeni n-o să mai calce în galeriile ei.

— Dar suntem nevinovați, la naiba!

— Da, dar numai noi trei vom ști lucrul acesta.

— Te credeam mai optimist, spuse Peter frângându-și mâinile.

— Am s-o sun pe Clara în seara aceasta, suspină Jonathan.

— Ca să-i spui că n-o mai iubești?

— Da, ca să-i spun că n-o mai iubesc, tocmai pentru că o iubesc. Prefer s-o știu fericită decât s-o târăsc după mine în nefericire. Asta înseamnă să iubești, nu?

Peter îl privi pe Jonathan, consternat.

— Hai că-i bună! zise el punându-și mâinile în șolduri. Mi-ai servit o tiradă amoroasă care ar fi făcut-o să plângă pe bunică-mea și poate și pe mine, dacă ai mai fi continuat încă puțin. Ai luat o supradoză de pudding la Londra?

— Ce tâmpit ești, Peter! spuse Jonathan.

— Poate că sunt tâmpit, dar ai zâmbit, așa că lasă prostiile, te știu eu! Vezi tu, chiar și la necez o să continuăm să ne distrăm, iar dacă viitoarea ta fostă nevastă crede c-o să ne împiedice s-o facem, o să-i arătăm noi amândoi că avem resurse.

— Ai vreo idee?

— Nici una deocamdată, dar ai încredere în mine, o să vină!

Peter și Jonathan se ridicară și plecară, braț la braț, străbătând dalele pieței în aer liber. Peter îl lăsă pe Jonathan la mijlocul după-amiezei. Când o porni din nou la drum, își puse telefonul mobil în receptaculul bordului și formă un număr.

— Jenkins? Aici Peter Gwel, locatarul dumitale preferat, am nevoie de dumneata, dragul meu Jenkins. N-ai putea să urci la mine în apartament și să-mi aduni câteva lucruri ca și cum ți-ai face propriul bagaj? Ai cheia, nu-i așa, și știi și unde-mi țin cămășile? Iartă-mă dacă abuzez de prietenia noastră, dragul meu Jenkins, dar cât am să lipsesc, am să te rog să-mi cauți

câteva informații în oraș, nu știu de ce, dar instinctul îmi spune că ai un talent de copoi ascuns pe undeva. Ajung într-o oră!

Peter închise chiar înainte de-a intra cu mașina într-un tunel.

Când, la căderea serii, părăsi reședința Stapledon, îi lăsa lui Jonathan pe mobil un mesaj lung.

— Eu sunt, Peter. Știi, ar trebui să te urăsc pentru că ai compromis, printr-un sărut, licitația vieții mele, pentru că ne-ai ruinat ambele cariere, ca să nu mai vorbesc de propria-ți nuntă unde eram martor, dar, paradoxal, lucrurile stau exact pe dos. Suntem într-o incredibilă încurcătură și nu m-am mai simțit așa de bine de multă vreme. Mă tot întreb de ce, dar cred că acum știu.

În timp ce-și lăsa mesajul pe mobilul lui Jonathan, Peter se scootea în veston. Hârtia pe care i-o furase prietenului său se afla chiar la fundul buzunarului.

— La Londra, continuă el, văzându-vă pe amândoi în cafeneaua aceea, am înțeles că nu datorită tabloului erai așa de fericit. Priviri ca acelea pe care le-ați schimbat între voi sunt destul de rare ca să nu le înțelegi sensul. Așa că, bătrâne, când o să vorbești cu Clara în seara aceasta, descurcă-te și dă-i de înțeles printre cuvinte că există întotdeauna o speranță, chiar și în situațiileperate. Și dacă nu știi cum să-i spui toate acestea, n-ai decât să mă citezi. N-ai să mă poți găsi până mâine, dar o să te sun eu și-o să-ți explic totul. Încă habar n-am cum, dar o să ne scoatem noi din porcăria asta.

Închise, ros de îndoială, dar satisfăcut.

*

Jonathan intră în atelierul Annei. Picta în fața șevaletului.

— Cedez la șantaj, ai câștigat, Anna!

Se întoarse cu un pas hotărât. Când ajunsese la ușă, adăugă fără să se uite înapoi:

— Am s-o sun singur pe Clara. Poți să-mi furi viața, dar nu și demnitatea, nu-ți dau voie!

Și coborî scările.

*

Clara închise încet telefonul. Singură la fereastra conacului, nu vedea cum plopul se leagănă în vânt. Lacrimile îi adăstau ca niște perle pe ochii închiși. Noaptea care urmă fu plină de suspine prelungi. În micul birou, tânăra cu rochie roșie părea adusă de spate, ca și cum necazul care lovise casa pătrundea până în pânză, împovărându-i umerii. Dorothy rămase la conac în noaptea aceea. Faptul că domnișoara nu-și putea ascunde amărăciunea arăta că supărarea îi era prea mare ca s-o poată trăi de una singură. Anumite prezențe sunt uneori liniștitoare, chiar dacă sunt tăcute.

De dimineață, Dorothy intră în micul birou. Înteți focul în șemineu și-i duse Clarei un ceai. Când se apropie de ea, puse ceașca pe un gheridon, îngenunche și o luă în brațe.

— Veți vedea, pentru ca lucrurile să vi se întâmple, nu trebuie să renunțați să credeți în ele, murmură ea încontinuu, iar Clara îi plânse pe umăr până când se iviră zorii.

Când soarele amiezii o atinse, Clara deschise ochii și-i închise imediat la loc. Ce anume o trezise, lumina sau claxonul care răsuna în curte? Dădu pătura la o parte și se ridică de pe canapea. Dorothy pătrunse în cameră și, ca și cum vremea confidențelor aparținea doar regatului nopții, anunță cu voce tare și limpede.

— Domnișoara are un musafir din America!

Peter tropăia prin bucătăria unde Miss Blaxton îl rugase stăruitor să aștepte până când avea să verifice dacă domnișoara voia să-l primească. La ordinele precise ale lui Dorothy, Clara urcă alergând în camera ei ca să se spele repede. În țara Maiestății Sale, regina Angliei, o femeie nu apare niciodată răvășită de tristețe în fața unui musafir necunoscut, chiar dacă acesta a întâlnit-o deja în oraș, insistă Dorothy urmând-o pe scări.

*

— Așadar, mă iubește? întrebă Clara așezată în fața lui Peter la masa din bucătărie.

— Ah, dar știu că vă potriviți! După ce mi-am petrecut toată noaptea în avion, după ce-am gonit ca un nebun timp de două ore într-o mașină cu volanul pus aiurea, pe partea cealaltă, după ce ți-am povestit totul, tu mă întrebi dacă te iubește? Ei bine, da, te iubește, tu-l iubești, și eu îl iubesc, și el mă iubește, toată lumea iubește pe toată lumea, dar toată lumea este într-un mare rahat!

— Domnul va prânzi aici? întrebă intendentă intrând în bucătărie.

— Ești celibatară, Dorothy?

— Starea mea civilă nu-i treaba dumitale, nu suntem în America, răspuse Miss Blaxton.

— Bun, deci nu ești căsătorită! Vreau să-ți prezint pe cineva, un băiat nemaipomenit! Un american din Chicago care trăiește la Boston și care nu se simte deloc bine în țara englezească!

*

Jonathan rămăsese singur în casă. Anna plecase la primele ore ale dimineții, n-avea să se întoarcă decât târziu, seara. Urcă în atelier ca să-și verifice mailurile și porni calculatorul. Fișierele Annei erau protejate de un cod de acces, dar Jonathan putea să intre pe internet. Peter nu-i lăsase nici un mesaj, iar el nu avea nici un chef să răspundă la cererile de interviuri care-i invadau căsuța. Preferă să se întoarcă în salon. Pe când stingea ecranul, ochiul său de expert fu atras de un mic detaliu dintr-un tablou al Annei, agățat de perete. Jonathan se aplecă deasupra lucrării. Intrigat, mai examinează una. Febril, deschise dulapul cel mare și scoase, una câte una, picturile Annei, terminate de mult. Pe mai multe dintre ele, regăsi detaliul identic, care-i îngheța sângele în vine. Se năpusti spre birou, trase sertarul și-și luă lupa. Inspectă din nou tablourile, unul câte unul. Pe fundalul fiecăreia dintre scenele sale campestre, casa pe care o picta Anna nu era alta decât conacul Clarei. Cea mai recentă dintre aceste lucrări avea zece ani și, *la vremea aceea, Jonathan nu o cunoștea pe Anna*. Coborî în grabă scara, ieși fugind pe stradă, sări în mașină și goni spre ieșirea din oraș. Dacă circulația îi îngăduia, în două ore avea să treacă de grilajele campusului universitar de la Yale.

Renumerele lui Jonathan i-a permis să fie primit de către rector. Așteptă într-un culoar imens, cu pereții acoperiți de lemn de care atârnau niște portrete triste de literați ori savanți. Pr William Backer îl pofti în biroul său. Rectorul era uimit de cererea lui Jonathan, credea că o să-i vorbească despre pictură și iată-l discutând despre științe și încă nu dintre cele mai ortodoxe. Backer era dezolat, nici un profesor nu corespundea semnamentelor date de Jonathan, nici o femeie, nici un bărbat, titulari sau onorifici, nu preda asemenea materii. Departamentul de cercetare despre care pomenea Jonathan fusese, într-adevăr, găzduit de universitatea sa, dar nu mai exista de multă vreme. Dacă Jonathan o dorea, putea să viziteze clădirile. Corpul 625 ocupat cândva de catedra de științe avansate fusese părăsit din clipa în care departamentul fusese închis.

— Lucrați de multă vreme aici? îl întreabă Jonathan pe bărbatul de la serviciul de întreținere care-l ghida prin campus.

— De la șaisprezece ani și ar fi trebuit să ies la pensie acum cinci, așa că presupun că da, răspunse domnul O'Malley.

Arată spre o impozantă dărăpănătură din cărămizi roșii și opri mașinuța electrică la baza scării de la intrare.

— Aici era, spuse bărbatul, poftindu-l pe Jonathan să-l urmeze.

O'Malley căută cheia cea bună pe o legătură care număra, probabil, vreo sută. După ce ezită câteva clipe, băgă una cu o floare lungă în broasca deja ruginită.

Ușa cea mare care dădea în holul corpului 625 scârțâi din țâțâni.

— Nimeni n-a mai venit aici de patruzeci de ani, ia uitați-vă ce harababură! spuse O'Malley.

Din punctul de vedere al lui Jonathan, în afara stratului gros de praf care acoperea podelele și mobilele, totul era mai degrabă bine conservat. O'Malley îi arată laboratorul. Imensa încăpere cuprindea zece mese lungi acoperite de faianță albă, toate pline de eprubete și alambicuri.

— Se pare că lucrau la niște probleme de matematici experimentale, dar eu le-am spus inspectorilor că se îndeletniceau mai ales cu formule chimice.

— Ce inspectori? Întrebă Jonathan.

— Nu știți? Credeam că tocmai de-aceea ați venit. Prin împrejurimi, toată lumea cunoaște povestea.

Urcând culoarul care ducea la cancelarie, O'Malley îi povesti lui Jonathan ce anume determinase precipitata închidere a fostului departament de științe avansate, așa cum era el numit. Foarte puțini studenți erau admiși la această secție. Cei mai mulți dintre cei care se prezentau erau respinși la examenul de admitere.

— Nu numai că trebuiau să fie hârșiți în toate materiile științifice, ci și niște mici genii într-ale filosofiei. Și apoi, înainte de admitere, susțineau un interviu, sub hipnoză, cu directoarea de la cercetare. Ea îi pica pe toți. Nimeni nu-i plăcea. Era ciudată, femeia. A lucrat zece ani între acești pereți și, în timpul anchetei, nimeni nu-și amintea s-o fi întâlnit prin campus. Pe mine nu mă pun la socoteală, bineînțeles, dar eu cunosc pe toată lumea de-aici.

— Tot nu mi-ați spus de ce s-a făcut ancheta.

— În urmă cu patruzeci de ani, a dispărut un student.

— A dispărut, unde? Întrebă Jonathan.

— Păi, cam asta-i problema, domnule. Dacă știți unde v-au dispărut cheile, atunci n-au mai dispărut! Nu-i așa?

— La ce concluzii a ajuns poliția?

— Că studentul și-a luat lumea-n cap, dar eu nu cred.

— De ce?

— Pentru că știu că s-a volatilizat în laborator.

— Poate că a izbutit să vă păcălească vigilența, n-aveați ochi pentru toate în aceeași clipă.

— La vremea aceea, continuă O'Malley, făceam parte din echipa de securitate. Atunci, „securitate” nu-nsemna mare lucru. Slujba noastră consta în a-i împiedica pe băieți să se ducă noaptea la chefuri prin dormitoarele fetelor... și invers.

— Și ziua?

— Ca toți paznicii de noapte, dormeam ziua; în sfârșit, cei doi colegi ai mei moțăiau, eu nu. Nu dorm niciodată mai mult de patru ceasuri, se pare că-i o chestie genetică, de altfel de-aia m-a și părăsit nevastă-mea. Așa că, în după-amiaza cu pricina, mă

îndeletniceam cu peluza. Iar pe tânărul Jonas l-am văzut intrând în clădire, de unde n-a mai ieșit vreodată.

— Și poliția nu v-a crezut?

— Au cercetat pereții, au greblat parcul, au interogat-o pe bătrână, ce-ați vrea să fi făcut mai mult? Și apoi, beam câte ceva la vremea aceea, așa că, știți, fiabilitatea și cuperoza nu dau prea bine la un martor.

— Cine e bătrâna despre care vorbiți?

— Directoarea. Urmați-mă.

O'Malley căută o altă cheie pe legătura sa, descuie ușa de la un birou și-o luă înaintea lui Jonathan. Ochiurile minuscule ale celor două ferestre erau atât de murdare, încât lumina de-abia de pătrundea în încăpere. O bancă din lemn acoperită de un strat gros și cenușiu fusese împinsă lângă un perete. Un scaun era răsturnat într-un colț, alături de un cuier cu totul strâmb. În față, un vechi cheson cu rafturi avea o înfățișare la fel de prăpădită.

— Nu știu de ce-i spuneau cancelarie, numai ea preda aici, spuse O'Malley.

Se apropie de rafturile care acopereau unul dintre pereți și scotoci într-un teanc de ziare vechi și îngălbenite.

— Uitați, ea este, bătrâna! adăugă paznicul, arătându-i lui Jonathan fotografia de pe prima pagină.

Femeia care stătea în picioare, înconjurată de patru elevi, nu părea să aibă mai mult de treizeci de ani.

— De ce-i spuneți bătrâna? întrebă Jonathan pe când privea imaginea.

— Pentru că, la vremea aceea, eu n-aveam decât douăzeci, mormăi O'Malley dând cu piciorul prin praf.

Jonathan se apropie de fereastră ca să se uite mai bine la fotografia îngălbenită. Chipul tinerei femei nu-i spunea nimic, dar mâna ei îi atrase atenția, purta pe inelar un diamant impresionant.

— Acesta este, Jonas? întrebă Jonathan arătându-l cu degetul pe tânărul din dreapta cadrului.

— Cum de știți? întrebă O'Malley, uimit.

— Habar n-aveam, răspunse expertul.

Îndoi foaia ziarului campusului și o băgă în buzunar.

Pe fotografie, tânărul care își ținea mâinile la spate își mijeja și ochii, poate pur și simplu din cauza flash-ului.

— Când nu-i spuneai „bătrâna”, ce nume foloseai?

— Nu i-am spus niciodată altfel.

— Când vă vorbea, nu-i răspundeai numind-o „bătrâna”? insistă Jonathan.

— Nu ne vorbea, iar noi n-aveam nimic să-i spunem.

— De ce o urâți atât de mult, domnule O'Malley?

Bătrânul paznic se întoarse spre Jonathan.

— De ce-ați venit, domnul Gardner? Toate lucrurile acestea sunt vechi și nu e bine să răscolești trecutul. Am treabă, ar trebui să plecăm.

Jonathan îl apucă pe O'Malley de braț.

— Pentru că-mi vorbiți despre trecut, sunt prizonierul unei epoci pe care n-o cunosc și am foarte puțin timp ca să descopăr ce se-ascunde în toată povestea asta. Prietenul unui prieten spunea că un indiciu minuscul e de-ajuns ca să te-ntorci pe firul unei întâmplări. Caut această mică piesă de puzzle care mi-ar îngădui să reconstitui toată imaginea. Am nevoie de dumneata, domnule O'Malley.

Paznicul îl privi fix pe Jonathan și respiră adânc.

— Au făcut niște experimente aici. De-aia a fost închisă clădirea, ca să evite scandalul după dispariția lui Jonas.

— Ce gen de experimente?

— Elevii aceștia fuseseră aleși pentru că aveau coșmaruri. Știi că poate să pară absurd, dar ăsta-i adevărul.

— Ce fel de coșmaruri, O'Malley?

Bărbatul se încruntă. Dădea impresia că îi e îngrozitor de greu să răspundă la întrebare. Jonathan îi puse mâna pe umăr.

— Aveau senzația că retrăiesc evenimente întâmplare în alte vremuri? Așa este?

O'Malley dădu din cap în semn de încuviințare.

— Îi făcea să intre în transă, spunea că era vorba despre atingerea conștiinței profunde, o stare subliminală ce trebuia să le permită să acceadă la memoria vieților anterioare.

— La vremea aceea, nu făceați defel parte din echipa de pază, O'Malley, erați unul dintre studenți, nu-i așa?

— Da, domnule Gardner, eram efectiv unul dintre studenții ei și, când laboratorul a fost închis, n-am mai studiat nimic toată viața mea.

— Ce anume vi s-a întâmplat, O'Malley?

— În al doilea an, ne injecta în vene niște produse, ca să ne provoace „fenomenele”. La a treia injecție pe care ne-a făcut-o bătrâna, Coralie și cu mine ne-am amintit de tot. Sunteți gata să auziți ceva cu adevărat teribil, domnule Gardner? Atunci, ascultați-mă cu atenție! În 1807, trăiam cu nevastă-mea la Chicago, eram un priceput negustor de butoaie, până ce Coralie mi-a omorât fata. Micuța avea un an când a sufocat-o în scutece. Îmi iubeam nevasta, dar avea o boală care distruge celulele creierului. Primele simptome sunt doar niște furii trecătoare, dar, cinci ani mai târziu, cei care sunt atinși de boala aceasta se smintesc pentru totdeauna. Coralie a fost spânzurată. Habar n-aveți cât de mult suferi când călăul n-are atâta milă să strângă nodul ca să ți se rupă vertebrele. Am văzut-o legându-se la capătul funiei, lacrimile ei mă implorau să-i scurtez suferința. Aș fi vrut să-i omor cu mâinile mele pe toți ticăloșii ăia de gură-cască ce-o priveau murind, dar eram neputincios, în mijlocul mulțimii. Totul a luat-o de la capăt în 1843, eu n-am recunoscut-o și nici ea, altfel poate că nu ne-am fi iubit așa cum am făcut-o. În zilele noastre, nu mai găsești o asemenea pasiune, domnule Gardner. În 1902, aceeași chestie, iar bătrâna mi-a spus că așa va fi de fiecare dată. N-are importanță că nevastă-mea are un alt nume sau un alt chip, sufletul ei e mereu același, cu partea-i de nebunie care o să se-ntoarcă să ne bântuie. Singurul mijloc de a pune pentru totdeauna capăt suferințelor era ca unul dintre noi să renunțe la iubirea pentru celălalt încă din timpul vieții. Dacă unul nu trăda sentimentul care-l lega de celălalt, fiecare nouă viață avea să ne aducă din nou împreună și să repete aceeași poveste, aceeași suferință.

— Și ați crezut-o?

— Dacă ați fi avut coșmarurile pe care noi le-am trăit cu ochii deschiși, domnule Gardner, și dumneavoastră ați fi crezut-o!

Când laboratorul a fost închis, logodnica domnului O'Malley trecea prin cea de-a treia criză de incontrollabilă furie. Și-a pus capăt zilelor la vârsta de douăzeci și trei de ani. Tânărul de

atunci s-a exilat în Canada. Douăzeci de ani mai târziu, s-a întors la Yale ca să se angajeze în echipa de întreținere. Se schimbaseră atât de mult, că nimeni nu l-a recunoscut.

— Și nimeni n-a avut nici cea mai mică idee despre ceea ce i s-a întâmplat lui Jonas? Întrebă Jonathan.

— Bătrâna l-a omorât.

— Cum de ești așa de sigur?

— Visase și el ceva. În dimineața dispariției sale, anunțase că renunță la departament. Pleca în grabă la Londra.

— Și nu le-ai spus nimic polițiștilor!

— Dacă le-aș fi povestit ce v-am spus acum, ce părere aveți, m-ar fi crezut sau m-ar fi închis într-un azil?

O'Malley îl însoți pe Jonathan până la mașina pe care-o lăsase în parcare la campusul lui. Când Jonathan îl întrebă de ce alesese să se întoarcă aici, O'Malley înălță din umeri.

— E locul unde mă simt cel mai aproape de ea, căci și locurile au o memorie a lor, domnule Gardner.

În clipa în care Jonathan se pregătea să plece, O'Malley se aplecă spre portieră.

— Bătrâna se numea Alice Walton!

10

Peter era literalmente fascinat de tehnica lui Radskin. Raza de lumină ce se reflecta pe ramura cea mare a plopului înainte de a străbate ferestruica din dreapta tabloului era pictată cu o remarcabilă eficiență. Tenta argintie pe care o căpăta mângâind podeaua de la picioarele tinerei cu rochie roșie era identică cu aceea cu care luna nuanța, în seara aceea, micul birou. De mai multe ori, Peter se distrase stingând lumina pentru a constata acest efect, surprinzător de real. Se duse până la fereastră și privi marele copac, apoi tabloul.

— Unde era camera lui Vladimir? o întrebă el pe Clara.

— Chiar deasupra, unde ți-ai lăsat bagajele, la noapte o să dormi în patul lui.

Era târziu, iar Clara se despărți de musafirul ei. Peter voia să mai rămână încă o vreme lângă tablou, ea îl întrebă dacă mai

avea nevoie de ceva și el o liniști: dispunea de o armă infailibilă împotriva decalajului orar sub forma unei mici pilule cu niște efecte uluitoare.

— Mulțumesc, Peter, îi spuse Clara din pragul ușii bibliotecii.

— Pentru ce?

— Pentru că ești aici!

Iar când Peter se întoarse, Clara plecase deja.

Lungit pe pat, Peter tuna și fulgera împotriva lui Jenkins. Imbecilul confundase un antibiotic cu un somnifer. Nu te mai puteai baza pe nimeni! Dacă în Anglia era deja unsprezece noaptea, ceea ce pentru el nu era deloc o oră târzie, la Boston soarele încă nu asfințise. Neputând să adoarmă, Peter se sculă, își luă dosarele din valiză și le duse pe pat. Cum în încăpere era mult prea cald pentru gusturile lui, se ridică de-ndată și merse să deschidă fereastra. Trase adânc în piept aerul răcoros și privi fermecat rochia argintie cu care luna aproape plină înveșmânta plopul. Cuprins de o îndoială, își puse un halat și coborî din nou în birou. După ce se uită cu atenție la tablou, se întoarse la fereastra camerei sale. Ramura cea mare se întindea mult deasupra capului său, la înălțimea acoperișului. Și cum arborii cresc înălțându-și vârful spre cer, Peter presupuse că Vladimir își pictase tabloul de la mansardă. Își făgădui că are să-i vorbească despre toate acestea Clarei a doua zi. Nerăbdarea și insomnia îi deveneau complice, așa că, atunci când auzi treptele scârțâind sub pașii gazdei sale, întredeschise ușa camerei și o strigă.

— Mă duc după niște apă, vrei și tu? întrebă Clara de pe scară.

— Nu beau niciodată apă, mă prinde rugina! răspunse Peter înaintând pe palier.

I se alătură Clarei și-i ceru să-l urmeze în birou.

— Știi tabloul pe dinafară! spuse ea.

— Nu mă îndoiesc, dar vino după mine, insistă Peter.

După o scurtă trecere prin bucătărie, Peter o călăuzi pe Clara până la fereastra camerei lui.

— Uite, constată și tu! Îți garantez că Vladimir lucra la etajul de sus!

— E imposibil, la sfârșitul vieții era foarte slăbit și trebuia să-și adune toate puterile ca să reziste în fața pânzei. Chiar și pentru cineva îndrăzneț era primejdios să o ia pe treptele care duc la mansardă. Nici un om în starea lui nu s-ar fi aventurat acolo sus.

— Primejdios sau nu, îți spun că fereastra aceasta nu-i aceeași cu cea pe care o văd în tablou, aici e mult mai mare, perspectiva nu-i la fel, iar ramura cea mare se află nu la înălțimea acoperișului, ci a camerei!

Clara îi atrase atenția că, într-un secol și jumătate, plopul crescuse și că imaginația face și ea parte din harurile unui pictor. Spunând acestea, ea se întoarse în camera sa.

Peter se băgă la loc în pat, prost dispus. La miezul nopții, aprinse iar lumina și se întoarse la fereastră. Dacă Vladimir fusese capabil să reproducă într-un mod atât de expert reflexiile lunii pline asupra copacului, așa cum le vedea el de la fereastra sa, de ce s-ar fi chinuit să-i deplaseze trunchiul?

Se folosi de restul insomniei sale ca să încerce să afle un răspuns. În zori, era tot în pat, în capul oaselor, și încă recitea dosarul prestigioasei vânzări pe care nu dispera întru totul că avea s-o țină peste două săptămâni. Dorothy ajunse la șase și jumătate, iar Peter coborî imediat ca să bea o cafea în bucătărie.

— E un frig crâncen aici, spuse Peter frecându-și mâinile aproape de șemineu.

— E o casă veche, răspuse Dorothy, așezându-i tacâmurile pentru micul dejun pe masa cea mare din lemn.

— Lucrezi de mult aici, Dorothy?

— Aveam șaisprezece ani când am intrat în slujba doamnei.

— Care doamnă? întrebă Peter, umplându-și din nou bolul.

— Bunica domnișoarei.

— Trăia aici?

— Nu, doamna nu venea niciodată aici, locuiam singură.

— Și nu ți-era frică de fantome, Dorothy? spuse Peter, tachinând-o.

— Ca și oamenii, domnule, ele sunt, după maniere, o companie plăcută sau neplăcută.

Peter dădu din cap pe când își ungea tartina cu unt.

— Conacul s-a schimbat mult de-atunci?

— N-aveam telefon și cam atât. Domnișoara a decorat altfel câteva camere.

Dorothy se scuză, căci avea treabă, și-l lăsă pe Peter să-și termine micul dejun. El își răsfoi ziarul, își puse bolul în chiuvetă și hotărî să se ducă să-și ia dosarele din cameră. Ziua se anunța frumoasă, o să lucreze afară așteptând-o pe Clara să coboare. Urcând în cameră, Peter se opri la mijlocul scării în fața unei gravuri încadrate care reprezenta conacul. Era datată din 1879. Se aplecă pentru a o studia. Perplex, coborî din nou treptele, ieși, străbătu curtea. Se opri la poalele marelui plop și făcu cale întoarsă, urcă din nou pe scară și dădu jos stampa, luând-o cu el sub braț.

— Clara, Clara, vino să vezi!

Peter urla chiar în mijlocul curții. Dorothy ieși furioasă din bucătărie.

— Domnișoara se odihnește, domnule, nu mai faceți atâta zgomot, vă rog frumos!

— Du-te și trezește-o! Spune-i că-i important!

— Aș putea să știu ce-a găsit domnul așa de important în mijlocul curții care să justifice trezirea domnișoarei ce are mare nevoie de somn după teribilele nopți pe care le-a petrecut din pricina prietenului domnului?

— Ai reușit să spui toate acestea fără să răsufli, Dorothy? Mă impresionezi! Grăbește-te sau o să mă duc chiar eu în camera ei.

Dorothy plecă ridicându-și brațele spre cer, murmurând că americanii aceștia n-au, hotărât lucru, nici un pic de maniere! Clara, în halat, se apropie de Peter care se-nvârtea în jurul copacului. Ea aruncă o privire spre gravura pe care Peter o pusese pe jos, lângă trunchi.

— Dacă nu mă-nșală memoria, ieri nu era agățată aici? spuse ea salutându-l.

Peter se aplecă și-i prezentă Clarei cadrul.

— Uită-te!

— E conacul, Peter!

— Câte lucarne ai pe acoperiș? întrebă el cu un ton plin de exasperare.

— Șase, răspuse Clara.

El o luă de umăr și-o sili să se-ntoarcă pe jumătate.

— Și acum, câte ai?

— Cinci, murmură Clara.

Peter o apucă de braț și o trase în casă. Urcară treptele patru câte patru, iar Dorothy, căreia nu-i plăcea defel ținuta purtată de domnișoara Clara în compania lui Peter, ieși din bucătăria ei ca să-i urmeze până la mansardă.

*

Jonathan scrisse în grabă un bilețel. O informa pe Anna că-și petrece ziua la muzeu și că avea să cineze cu conservatorul. Urma să se întoarcă pe la șase seara. Ura că trebuie să-i spună ce face. Smulse foaia din bloc-notes și o încredință buburuzei cu magnet de pe ușa frigiderului.

Apoi ieși și urcă pe trotuarul din dreapta. Se puse la volanul mașinii și așteptă răbdător.

Un ceas mai târziu, Anna părăsea casa, o luă la stânga. De îndată ce demară, se îndreptă spre nord, traversând Harvard Bridge și continuându-și drumul până la Cambridge. Jonathan parcă la intrarea în Garden Street și n-o pierdu din ochi când ea urcă cele trei trepte ale elegantului imobil. De îndată ce Anna dispăru înăuntru, el ieși din mașină și merse până la ușa din sticlă. În hol, micul cadran roșu de deasupra ușilor liftului arăta că acesta se oprise la etajul treisprezece. Jonathan făcu cale î ntoarsă. Anna apăru din nou două ore mai târziu. El se întinse pe celălalt scaun când Saabul îi trecu pe alături, coborând strada. De îndată ce Clara depăși intersecția, se întoarse cu un pas hotărât spre numărul 27 de pe Garden Street, ezită o clipă în fața butoanelor 13A sau 13B ale interfonului și decise să sune la amândouă. Zăvorul electric se retrase imediat.

Ușa de la capătul culoarului era întredeschisă. Jonathan o împinse încet, iar o voce pe care o identifică pe dată zise:

— Ai uitat ceva, draga mea?

Văzându-l la intrare, femeia cu părul alb avu o ușoară tresărire pe care și-o controlă perfect.

— Doamna Walton? spuse cu răceală Jonathan.

*

Cu mâinile pe șolduri, Dorothy se ținea dreaptă ca un băț în mijlocul mării încăperi de la mansardă și-o înfrunta pe Clara.

— Dorothy, dă-ți cuvântul de onoare că bunică-mea n-a modificat acoperișul casei!

Peter o privea cu atenție. Ridică barosul pe care-l luase din hambar și lovi în peretele din fund. Totul se clătină.

— N-am să-mi dau nici un cuvânt! răspunse ea, furioasă.

— De ce nu mi-ai vorbit niciodată despre lucrul acesta? întrebă Clara.

Peter mai dădu o lovitură de baros și o primă crăpătură străbătu peretele.

— N-am avut niciodată prilejul să abordăm acest subiect.

— Haide, Dorothy! Arhitectul nostru, domnul Goesfield, se mira că primăria ne-a refuzat autorizația de reamenajare a mansardei, a repetat de nenumărate ori că e convins că s-au făcut deja lucrări în această încăpere.

Clara tresări când Peter lovi din nou peretele.

— Conacul e cum a fost din totdeauna, așa ai susținut chiar de față cu mine! Mi-amintesc de parcă ar fi fost ieri și, de altfel, te-ai purtat îngrozitor cu domnul Goesfield.

Încăperea vibră din nou, un nor de praf se scurse din acoperiș. Clara se uită în sus și o trase pe Dorothy ceva mai departe, spre fereastră.

— Bunica dumneavoastră m-a pus să-i promit! Conacul a fost clasat din cauza ei.

— De ce? întrebă Peter din fundul încăperii.

Împinse cu piciorul așchiile de tencuială care acopereau podeaua. Cărămida neagră se vedea acum pe o mare suprafață din perete. Îl dureau umerii. Respiră adânc și lovi din nou.

— Nu știu nimic, mormăi Dorothy spre Clara, bunica dumneavoastră hotăra totul, dar era o femeie dreaptă. Spunea că o să fiți o mare bioloagă, iar dumneavoastră n-ați făcut decât ce-ați vrut...

— Voia să fiu chimistă! Și mai voia să vând conacul, îți mai amintești? O întrerupse Clara.

— Da, bombăni Dorothy care era atât de atașată de locurile acestea.

Pietrele de legătură începeau să se disloce. Peter râcăi încheieturile cu mânerul uneltei. Peretele începu să se îndoiască sub efectul următoarei lovituri.

— De ce a acoperit fereastra aceasta din acoperiș, Dorothy?.

Dorothy o privi fix pe Clara, ezitând să-i răspundă. În fața insistenței domnișoarei, cedă.

— Pentru că fetei sale i s-a întâmplat o nenorocire atunci când a vrut să spargă peretele acesta. Spuneți-i domnului să se oprească, vă rog!

— Știi ce i s-a întâmplat mamei mele? întrebă Clara cu febrilitate.

Peter reuși să scoată o primă cărămidă, își trecu mâna prin gaură și întinse brațul. Spațiul din spatele peretelui părea larg. Apucă din nou barosul și lovi și mai tare..

— Bunica dumneavoastră m-a angajat în sat, tocmai cumpărase conacul. Coșmarurile fetei au început în timpul primelor vacanțe pe care le-au petrecut amândouă aici.

Peter puse pe jos o a doua piatră de legătură, spațiul era suficient ca să-și poată băga fața prin deschizătură. De cealaltă parte a peretelui, era întuneric beznă.

— Ce fel de coșmaruri? întrebă Clara.

— Urla în somn niște lucruri îngrozitoare.

— Îți amintești ce anume spunea?

— Aș fi vrut eu să pot uita! Era de neînțeles, repeta fără încetare: „O să vină”. Medicamentele medicului n-o calmau defel, iar doamna era disperată văzându-și copilul în halul acela. Când nu-și petrecea ziua scotocind prin toate colțurile conacului, fata se așeza sub ramurile plopului. O luam în brațe ca s-o alin, iar ea-mi mărturisea că, în vise, vorbește cu un bărbat pe care-l cunoștea din totdeauna. Nu pricepeam nimic, zicea că acum el se numește Jonas, că se mai iubiseră înainte. Avea s-o caute în curând, știa de-acum cum s-o găsească. Și apoi, a venit saptămâna aceea îngrozitoare, când supărarea a doborât-o.

— Ce supărare?

— Nu-l mai auzea, spunea că e mort, că fusese omorât. N-a mai vrut să mănânce, puterile au părăsit-o foarte repede. I-am împrăștiat cenușa la poalele copacului cel mare. Doamna a

astupat peretele și a ascuns fereastra în acoperiș. Vă rog, spuneți-i domnului Gwel să renunțe, până nu e prea târziu.

Peter era la a douăzecea lovitură de baros, iar brațele îl dureau înfiorător. În sfârșit, izbuti să se strecoare prin deschizătură și trecu de cealaltă parte a peretelui.

— Jonas era tatăl meu? continuă Clara.

— O, nu! Domnișoară, Dumnezeu să vă aibă-n pază. Bunica dumneavoastră v-a adoptat mult mai târziu.

Clara se sprijini de pervazul ferestrei. Privi curtea și-și ținu răsuflarea. Tristețea care-i umplea ochii îi interzicea să se întoarcă și s-o înfrunte pe Dorothy.

— Minți! N-am fost niciodată adoptată, spuse ea, reținându-și un hohot de plâns.

— Bunica dumneavoastră era o femeie bună! Vizita numeroase orfeline din regiune. V-a iubit din clipa-n care v-a văzut, spunea că-n ochii dumneavoastră o vede pe fată, că sunteți reîncarnarea ei. Sunt niște povești pe care și le scorea ca să-și aline durerea, doamna nu mai era aceeași după deces. Nu voia să vă apropiați de conac. Ea însăși nu intra niciodată aici. Când venea de la Londra ca să-mi dea salariul și banii pentru întreținere, trebuia să o aștept la grilaj. Plângeam de fiecare dată când o vedeam.

Peter tușea din cauza prafului. Așteptă nemișcat ca ochii să i se obișnuiască cu semiîntunericul.

— Cum o chema pe fata bunicii mele?

Ochii lui Dorothy Blaxton se umplură la rândul lor de lacrimi. O luă în brațe pe tânăra femeie pe care o iubea atât și-i spuse la ureche cu o voce tremurătoare:

— Ca pe dumneavoastră, domnișoară, se numea Clara.

— Ar trebui să veniți să vedeți peste ce am dat! strigă Peter de cealaltă parte a peretelui.

*

Jonathan intră în salonul apartamentului burghez.

— Ce faceți aici? întrebă cu răceală doamna Walton.

— Vin de la Yale și eu am să pun întrebările astăzi, răspunse sec Jonathan. De ce era Anna aici, doamnă Walton?

Femeia cu părul alb îl privi fix. Jonathan simți cum privirea ei îl compătimeste.

— Sunt atâtea lucruri pe care nu le știi, bietul meu Jonathan.

— Dar cine vă credeți? spuse el, enervându-se.

— Soacra ta! Ceea ce va fi adevărat în câteva zile.

Jonathan se uită lung la ea, căutând să-și dea seama cât adevăr se află în cuvintele sale.

— Părinții Annei au murit!

— Era o parte a planului nostru să te facem să crezi lucrul acesta.

— Ce plan?

— Întâlnirea ta cu fiică-mea, încă din ziua primei sale expoziții, pe care am organizat-o cu mari cheltuieli, până la nunta voastră. Totul era prevăzut, inclusiv legătura aceasta pe cât de patetică, pe-atât de inevitabilă cu Clara, acesta-i din nou numele ei, nu-i așa?

— Dumneavoastră ați pus să fim urmăriți în Europa?

— Eu sau câțiva prieteni, ce mai contează, din moment ce avem rezultatul aici! Relațiile mele v-au fost de folos la Luvru, nu?

— Dar ce căutați? strigă Jonathan.

— Să mă răzbun! Să-i fac dreptate fetei mele, urlă Alice Walton.

Își aprinse o țigară. În ciuda calmului de care părea să dea din nou dovadă, mâna împodobită cu inelul cu diamant freca cu nervozitate pledul ce acoperea canapeaua unde se așezase. Continuă.

— Acum, că zarurile au fost aruncate și că soarta vă e pecetluită, lăsați-mă să vă spun până la capăt trista povestea lui Sir Edward Langton, care mi-a fost soț.

— Soțul dumneavoastră? Dar Langton e mort de mai bine de un secol!

— Coșmarurile nu puteau să vă dezvăluie totul, suspină Alice. Sir Edward avea două fete. Era un bărbat generos, mult prea generos. Nu i-a fost de-ajuns că și-a dedicat talentul și averea de negustor pictorului său Radskin, mai avea și o pasiune pentru fata lui cea mare. Nimic nu era prea frumos pentru ea și dacă ai ști cât de mult suferea cea mică din pricina lipsei de afecțiune a

tatălui ei! Dar bărbații nu-și înțeleg decât propriile lor poftă, fără să se gândească la răul pe care-l fac. Cum ai putut să ne faci așa ceva?

— Să vă fac ce? Nu înțeleg despre ce vorbiți!

— Fetei celei mari, preferata lui, îi picase cu tronc un tânăr și strălucit expert, cei doi îndrăgostiți erau mereu împreună, erau totul unul pentru celălalt. Edward suporta cu greu să-și vadă fiica scăpându-i printre degete, era gelos, așa cum mulți tați devin o vreme atunci când copiii lor aspiră să zboare cu propriile aripi. Eu nu visam altceva decât s-o văd plecând. Speram că Edward o să aibă, în sfârșit, mai multă atenție pentru Anna. După moartea lui Vladimir, nu mai trăgeam cine știe ce nădejde că o să ne onorăm angajamentele. Numai vânzarea ultimului său tablou ne putea salva de la ruină. Suma pe care contam s-o obținem era pe măsură și toate celelalte pânze pe care bărbatul meu nu le vânduse și pe care le adunase de-a lungul anilor ar fi căpătat valoare. Așa era drept, după ce Edward l-a întreținut pe Vladimir atât de mult timp într-o în decentă opulență și numai în dauna averii noastre!

*

La rândul ei, Clara se strecură prin gaura pe care Peter o lărgise. În spatele peretelui, totul trăda mizeria. Mobila puțină era alcătuită dintr-un pupitru, un scaun cu aspect rudimentar, un pat mic care aducea cu unul stricat, de spital de război. O oală veche de faianță era așezată pe una dintre cele trei etajere. În fundul încăperii, un fir de lumină zenitală atingea podeaua chiar deasupra unui șevalet. Peter se cufundă în penumbră. Se uită în sus și reperă scândurile de lemn bătute în cuie de tavan. Se ridică pe vârfuri și le smulse una câte una. O paloare cenușie potopi șevaletul. Peter împinse ferestruica pe care tocmai o descoperise și se înălță prin forța brațelor.

Capul lui albit de praf trecea de acoperișul în pantă.

Privi parcul ce se întindea în jurul lui și, când văzu ramura cea mare a plopului care atingea ușor burlanul de sus în jos, zâmbi și coborî în încăpăre.

— Clara, cred că tocmai am dat peste adevărata odaie a lui Vladimir Radskin. A pictat *Tânăra cu rochie roșie* chiar aici.

*

Alice Walton își învârti inelul pe deget. Chiștocul încă îi fumea în scrumieră, ea îl strivi nervoasă și aprinse de îndată o altă țigară. Flacăra chibritului îi luminează într-un fel trist chipul. Suferința și furia erau gravate în fiecare dintre ridurile sale.

— Din păcate, în ziua vânzării, un expert rău intenționat i-a trimis o scrisoare conducătorului de licitații: pretindea că tabloul este un fals! Cel care a denunțat vânzarea și mi-a ruinat familia nu era altcineva decât complicele îndrăgostit nebunește al unei fiice mai mari care se răzbuna pe taică-său pentru că îi interzisesese să se mărite. Cunoașteți urmarea, am plecat în America. Soțul meu s-a stins la câteva luni după sosirea noastră, a murit din pricină c-a fost dezonorat.

Jonathan se ridică și se îndreptă spre ușa din sticlă.

Nimic din toate acestea nu putea să fie adevărat. Amintirea ultimului coșmar pe care-l trăise împreună cu Clara îl obseda. Întorcându-i spatele Alicei, dădea din cap n semn de refuz.

— Nu mai face pe nevinovatul, Jonathan! Visele au pus stăpânire și pe tine. Nu v-am iertat niciodată, pe nici unul dintre voi. Ura este un sentiment care poate întreține pentru multă vreme forța vie a sufletelor noastre. L-am cultivat fără încetare ca să trăiesc din nou. De fiecare dată, am știut să vă regăsesc și să mă împotrivesc destinelor voastre. Cât m-am mai distrat când mi-ai fost student la Yale! Erați amândoi atât de aproape de țintă. În viața aceea, te chemai Jonas, veniseși să studiezi la Boston și voiai să ai un prenume american, dar nu contează, nu poți să-ți amintești de toate acestea. Nu mai aveai mult și-o regăseai pe Clara, ai văzut în visele tale că era la Londra, dar am putut să vă despart la timp.

— Sunteți nebună de legat!

Jonathan fu cuprins de-o irezistibilă dorință de a pleca din aceste locuri unde se sufoca. Se îndreptă spre ușă. Femeia cu părul alb îl apucă brutal de braț.

— Marii inventatori au toți ceva în comun, știu să se detașeze de lumea care-i înconjoară, ca să imagineze. Am izbutit s-o înnebunesc pe Coralie Q'Malley și am făcut aproape la fel cu Clara în ziua în care l-am otrăvit pe Jonas. Ți-am zis în timpul primei noastre întâlniri de la Miami. Să iubești, să urăști înseamnă să-ți făurești viața în loc să stai s-o contempli. Sentimentul nu moare întotdeauna, Jonathan. V-a unit de fiecare dată.

Jonathan o măsură cu răceală din cap până-n picioare, îi luă mâna și i-o desprinse de brațul său.

— Ce căutați, doamnă Walton?

— Să vă sfârșesc sufletele și să te despart pentru totdeauna de Clara. Iată de ce a trebuit să vă las mai întâi să vă regăsiți. Nu mai am mult și-mi ating scopul. Dacă n-o să vă puteți trăi iubirea, viața aceasta va fi ultima, pentru voi amândoi. Sufletele voastre aproape că nu mai au putere. Nu vor supraviețui unei noi despărțiri.

— Deci asta era? spuse Jonathan ridicându-se. Ați vrut să vă răzbunați pentru un lucru trăit acum mai bine de un secol? Și, admitând că merg pe logica dumneavoastră, v-ați sacrificat una dintre fiice acestei dorințe neîmplinite? Și pretindeți că nu sunteți nebună?

Jonathan ieși din apartament fără să privească înapoi.

Când trecu de pragul ușii, Alice Walton urlă în spatele lui.

— Clara nu era fata mea, numai Anna era! Și, cu voie sau fără voie, cu ea ai să te-nsori în câteva zile.

*

— Ceva-ceva tot se poate spune, și anume că Radskin n-avea cum să-l ruineze pe Sir Edward cu cine știe ce note de plată!

Peter tuși slab. Aerul din încăperea avea un iz acru, ușor impregnat cu usturoi.

— Trăia în dărăpănătura asta? întrebă Clara, consternată.

— Iată, în sfârșit, un lucru care mi se pare incontestabil! adăugă Peter, punând pe jos o nouă piatră de legătură.

Într-un ceas, făcuse în perete o deschizătură destul de mare pentru ca lumina mansardei să inunde încăperea. Peter arată spre podul conacului.

— Universul închis al lui Vladimir părea mai degrabă o celulă de închisoare decât o cameră de oaspeți.

Intrigat, Peter privea podeaua, culoarea lemnului era diferită de cea a restului mansardei.

— Evident, partea aceasta de dușumea n-a fost niciodată refăcută!

— Evident! îi luă Clara vorba din gură.

Peter continuă să examineze încăperea, se aplecă pentru a se uita sub pat.

— Ce anume cauți?

— Paleta sau pensulele lui, cutii de pigmenti, un indiciu.

— Nu văd nimic aici, ca și cum cineva ar vrut să înlăture orice urmă a vieții sale.

Peter se cocoță pe pat și-și trecu mâna pe etajere.

— Am găsit ceva, exclamă el.

Sări și-i întinse Clarei un carnețel negru. Ea suflă peste copertă, un nor de praf se ridică în aer. Cu nerăbdare, Peter îi luă obiectul din mâini.

— O să-l deschid eu!

— Ușurel! spuse Clara, întrerupându-i gestul.

— Sunt conducător de licitații și, oricât de ciudat ți s-ar putea părea, m-am obișnuit întru câtva să mânuiesc lucruri vechi.

Clara îi luă din nou carnetul din mâini și dădu cu delicatețe prima pagină.

— Ce conține? imploră Peter..

— Habar n-am, seamănă cu un jurnal, dar totul e scris în chirilică.

— În rusă?

— E același lucru!

— Știi prea bine că e același lucru, mormăi Peter..

— Așteaptă, zise Clara, există și-un șir întreg de simboluri chimice.

— Ești sigură? întrebă Peter, a cărui voce trăda excitația.

— Da! răspunse Clara, agasată.

*

Așezat la birou, François Hébrard își încheia ziua recitind raportul pe care i-l adusese Sylvie Leroy. După vizita lui Jonathan, cercetătorii de la Luvru încercaseră în continuare să pătrundă tainele pigmentului roșu.

— Ați reușit să dați de domnul Gardner? întrebă șeful departamentului.

— Nu, mesageria mobilului său este plină, nu-i mai putem lăsa nici măcar mesaje și nu răspunde la mailuri.

— Când trebuie să aibă loc vânzarea? întrebă Hébrard.

— Pe 21, adică în patru zile.

— După cât ne-am chinuit, trebuie neapărat să-l punem la curent. Faceți cum credeți de cuviință, dar găsiți-l!

Sylvie Leroy ieși din birou și se întoarse spre atelierul său. Cunoștea pe cineva care putea să-i spună cum să dea de Jonathan Gardner, dar n-avea nici un chef să-l sune. Își luă geanta și stinse lumina de deasupra mesei de lucru. Pe culoare, se întâlni cu mai mulți colegi dar era atât de preocupată, că nici măcar nu-i auzi când o salutară. Trecu prin fața gheretei postului de securitate și-și introduse ecusonul în aparat. Ușa cea mare culisă imediat. Sylvie Leroy urcă pe scara exterioară. Cerul era flamboiant, iar aerul mirosea deja a vară. Traversă curtea Luvrului, se așază pe o bancă și se bucură de frumusețea peisajului care-o înconjura. Piramida Pei trimitea nuanțele de roșu ale apusului de soare până sub arcadele galeriei Richelieu. Privi șirul de vizitatori care se întindea, într-o panglică lungă, pe esplanadă. Să lucreze în locurile acestea impregnate de feerie era un vis din care nu s-ar trezi nicicând. Suspină ridicând din umeri și formă un număr pe mobil.

*

Dorothy pusese tacâmurile pe măsuța de pe terasă. Cinară devreme, aveau să se întoarcă la Londra în zori. Echipa de la Delahaye Moving trebuia să vină la galerie la primele ore ale dimineții ca s-o pregătească pe *Tânăra cu rochie roșie* pentru călătorie. Clara și Peter urmau să se urce într-un furgon securizat

care o să-i ducă, sub escortă, la aeroportul Heathrow. Cele cinci tablouri or să călătorească în cala avionului 747 al companiei British Airways ce-i va lăsa la Boston. La aeroportul Logan, îi aștepta un alt camion blindat. Mâine, la Londra, Peter o să scaneze paginile manuscrise ale caietului lui Vladimir și o să le trimită pe mail unui coleg de naționalitate rusă care va începe imediat să le traducă. Îi mai oferi o ceașcă de cafea Clarei, fiecare era cu mintea aiurea, așa că, de la începutul mesei, schimbabilă puține cuvinte.

— Ai vorbit cu el azi? întrebă Clara, rupând tăcerea.

— La Boston e șapte dimineața, sunt sigur că Jonathan de-abia se trezește. O să-l sun în curând, îți promit.

Mobilul lui Peter vibră pe masă.

Crezi în telepatie? spuse Peter, vesel. Sunt sigur că e el!

— Peter, sunt eu, Sylvie Leroy, pot să-ți vorbesc?

Peter se scuză față de Clara și se îndepărtă. Delegata de la C2RF începu imediat să-i prezinte o dare de seamă amănunțită.

— Am reușit să descompunem parțial pigmentul. E pe bază de coșenile de păr. Nici nu ne-am gândit la așa ceva, pentru că, de obicei, este un colorant pe cât de frumos, pe atât de evanescent și tot nu înțelegem cum de a izbutit pictorul vostru ca nuanța să nu se degradeze în timp. Totuși, bazele de date sunt formale în această privință. Credem că misterul acestui tablou se află în lacul pe care l-a aplicat Radskin. Nu știm care e, dar proprietățile sale par de-a dreptul remarcabile. Dacă vrei părerea mea, are rolul de filtru, ca un film pe alocuri transparent, dar opac în alte părți. Pe radiografiile pânzei, am descoperit niște umbre ușoare, dar sunt prea fine ca să fie vorba despre niște corectări, deși nu toată lumea de la laborator e de acord în această privință. Și-acuma, ține-te bine, pentru că am făcut două descoperiri importante. Radskin a folosit și niște roșu de Andrinopole, te scutesc de amănuntele formulei datează din evul mediu. Ca să obțină o culoare vie și stabilă, amestecau grăsimi, urină și sânge de animale.

— Crezi că a omorât vreun câine? o întrerupse Peter. O să mă feresc să spun amănuntul acesta în timpul vânzării, dacă nu te superi!

— Ai greși, Vladimir nu i-a făcut rău nici măcar unei muște. Cred că Radskin și-a alcătuit roșul cu mijloacele de care dispunea, iar rezultatele ADN sunt clare, în pigment am găsit sânge de om.

Deși șocat, Peter fu convins, preț de o clipă, că dăduse, în sfârșit, peste o modalitate de a autentifica tabloul. Dacă pictorul își folosise propriul sânge, ar fi fost de-ajuns să compare analizele ADN, dar trecătoru-i entuziasm îl părăsi de-ndată, trupul lui Vladimir era praf și pulbere și nu mai exista nici o materie care să permită stabilirea unei comparații.

— Care e cealaltă descoperire importantă? întrebă Peter, îngrijorat.

— Ceva ciudat, prezența unui colorant inutil, Realgar, pe care Vladimir n-ar fi vrut în veci să-l folosească.

— De ce? întrebă Peter perplex.

— Pentru că roșul lui este dominat de celelalte și pentru că include niște doze extrem de toxice de sulfură de arsenic.

Peter se gândi din nou la izul de usturoi pe care-l simțise când își băgase capul prin deschizătura din perete. Mirosul era caracteristic pentru această otrăvă.

— Realgar face parte din aceeași familie ca șoricioaica, dacă o inhalezi, e sinucidere curată.

— Poți să-mi trimiți o copie a raportului la biroul meu din Boston?

— Îți promit c-o fac de cum ajung acasă, dar cu o condiție.

— Tot ce vrei!

— Să nu mă mai suni niciodată!

Și Sylvie Leroy îi închise telefonul în nas.

— O să fie o noapte albă, spuse Peter uitându-se la cer.

Clara părea atât de tristă, încât își puse mâna pe umărul ei.

— O să găsim noi o soluție, Clara.

— Cred c-ar trebui să oprim totul, spuse ea, gânditoare. Poate c-am să mă duc la închisoare cât o să fie nevoie și-apoi am să-l regăsesc.

— Îl iubești așa de mult? întrebă Peter.

— Atât de mult, că mi-e și frică, adăugă ea ridicându-se.

Clara se scuză, inima îi era grea de supărare. El o însoți până la ușa bucătăriei și se întoarse la masă ca să se bucure de

blândețea serii. Pe meridianul Greenwich, avea să fie în curând miezul nopții, la fereastra Clarei lumina se stinse și Peter se duse în camera lui ca să-și facă bagajul. Se întoarse pe scară și se îndreptă spre micul birou. Câteva clipe mai târziu, urcă la mansardă, se așază pe vechiul scaun și-o puse cu delicatețe pe *Tânăra cu rochie roșie* pe șevaletul lui Vladimir Radskin.

— Iată-te la locul tău, murmură Peter în singurătatea nopții.

— E un cadou drăguț pentru Vladimir, azi e comemorarea morții lui, șopti Clara din spate.

— Nu te-am auzit venind, spuse Peter fără să se întoarcă.

— Știam c-ai să fii aici.

Luna urca pe cer, iar razele ei pătrunseră prin lucarna acoperișului. Brusc, toate reliefurile se împodobiră cu o mantie de un albastru argintiu. Lumina lovi tabloul și lacul de pe pânză o absorbi. Puțin câte puțin, sub ochii uluiți ai Clarei și ai lui Peter, un chip se ivi sub lungul păr al *Tinerei cu rochie roșie*. Rotunda lună își continuă lenta ascensiune și cu cât se ițea mai sus, cu atât razele iluminau mai din plin tabloul. La miezul nopții, când fu la zenit, semnătura lui Vladimir Radskin se contură în colțul pânzei. Peter sări de pe scaun și o strânse în brațe pe Clara.

— Privește! spuse Clara arătând spre tablou.

Chipul se preciza încetul cu încetul, mai întâi ochii, apoi nasul, obraji și, în sfârșit, gura, gingașă. Peter își ținu răsuflarea, se uită când la Clara, când la *Tânăra cu rochie roșie*: trăsăturile le erau într-un tot identice. Cu o sută cincizeci de ani în urmă, Vladimir terminase cea mai frumoasă operă a vieții sale și se stinsese, așezat pe scaunul acesta, în zori. Luna scădea deja și, de-ndată ce lumina părăsi lacul, chipul și semnătura pictorului dispărură din nou de pe pânză. Clara și Peter se despărțiră după ce rămaseră o bună parte din noapte în odaia pictorului, în fața tabloului. Se văzură din nou la primele raze ale zorilor. După ce-și puseră valizele și instalară tabloul în portbagajul mașinii, Peter încercă disperat să dea de Jonathan.

— Degeaba! Doarme.

— O să încercăm din nou la Londra și apoi și la aeroport.

— Dacă o să fie nevoie, o să-l sun și din cabina piloților, adăugă Peter.

Ajunseră la galerie la ora 9. Înainte să deschidă grilajul de fier, Clara se uită pentru o clipă la vitrina micuței cafenele care strălucea în soare. Tot dimineța, dar puțin mai târziu, transportatorii închiseră capacul cofrajului care adăpostea *Tânăra cu rochie roșie*.

La prânz, furgonul de la Delahaye părăsi Albermarle Street, escortată de o mașină de poliție fără însemne. Clara era pe locurile din față ale camionetei, Peter se așezase lângă tablou, în cabina din spate.

— Aici nu-i semnal, îi spuse însoțitorul lui Peter care se chinuia să dea un telefon. Pereții sunt blindați și ignifugați.

— La semaforul următor, dacă e roșu, pot să cobor două minutele? Trebuie neapărat să dau de cineva.

— Nu cred, domnule, răspunse șeful de echipă, zâmbind.

Convoitul se opri pe pistă, lângă avionul 747. Peter semnă cinci bonuri de predare. Aceste documente îl transformau, până la licitație, în tutorele legal al ultimelor opere ale lui Vladimir. Începând din această clipă, își asuma întreaga răspundere pentru tablouri. Clara și el se îndreptară spre scara de evacuare a pasarelei arimate la fuselajul avionului. Peter înălță capul și se uită la sala de îmbarcare unde așteptau pasagerii zborului.

— E mai bine așa decât să călătorești cu niște țânci!

— O să-l sunăm pe Jonathan când ajungem la Boston, spuse Clara.

— Nu, o să-l sunăm de-acolo, de sus, continuă Peter arătând spre cer.

Și urcă treptele.

*

Jonathan dormise puțin. Când ieși de sub duș, auzi pașii Annei care urca în atelierul ei. Își puse un halat și coborî în bucătărie. Telefonul de perete țârâi, înfrigurat. Ridică receptorul și recunoscă de îndată vocea lui Peter.

— Dar unde ești? Întrebă Jonathan, de două zile te caut!

— A luat-o lumea razna! Sunt la zece mii de metri deasupra Atlanticului.

— Ești deja pe drum spre insula pustie?

— Nu încă, bătrâne, o să-ți explic eu, am să-ți dau o veste tare bună, dar să-ți dau mai întâi pe cineva.

Peter îi întinse telefonul Clarei. Când Jonathan îi auzi glasul, își lipi receptorul de ureche.

— Jonathan, avem dovada! O să-ți povestesc toate detaliile de cum ajungem, e de-a dreptul incredibil. Sosim la Logan, la ora 17.

— Vă aștept la aeroport, spuse Jonathan care, brusc, nu mai simțea nici o oboseală.

— Mi-ar fi plăcut să te văd imediat, dar, de cum ajungem, securitatea o să aibă grijă de noi. Trebuie să însoțim tablourile până la sala blindată de la Christie's. Am rezervat o cameră la Four Seasons, vino la hotel, o să te aștept în hol la opt seara.

— Și eu îți promit c-o să te duc să mergem de-a lungul cheilor vechiului port. Seara, priveliștea e magnifică, ai să vezi.

Clara întoarse capul spre hublou.

— Mi-a fost dor de tine, Jonathan.

Îi înapoie receptorul lui Peter care își salută prietenul și puse la loc telefonul sub brațul fotoliului său.

Jonathan așază receptorul pe suportul de pe peretele bucătăriei, iar Anna pe cel din atelier pe aparat. Ea lua mobilul și se apropie de fereastră ca să formeze imediat un număr de la Cambridge. Peste un sfert de ora, ieși din casă.

*

Stewardesa împărți în cabină formularele de imigrare.

— Nu voiai ca Jonathan să vină la furgon? întrebă Peter.

— Eram gata să-l aștept zece ani, o să încerc să rezist câteva ore, cât am să mă duc până-n camera mea. Ai văzut cum arăți!

*

Mulțumită escorteii poliției, avură nevoie de mai puțin de douăzeci de minute ca să ajungă în oraș. De îndată ce ultimul tablou fu încuiat în sala blindată, Clara sări într-un taxi ca să se ducă la hotel. Peter luă un altul ca să meargă să-și lase valiza și

să-și recupereze bătrânul Jaguar. Îl rugase pe Jenkins să i-l dea pe băiatul de la garaj ca să-l conducă la aeroport.

Pe drum, îl sună pe corespondentul căruia îi încredințase traducerea caietului lui Vladimir. Acesta își petrecuse noaptea și ziua lucrând la manuscris. Tocmai îi trimisese pe mail prima parte a textului tradus. Pentru restul documentului, alcătuit numai din formule chimice, trebuia să apeleze la un alt soi de interpret. Peter îi mulțumi din suflet. Taxiul ajunsese în fața imobilului. Străbătu holul în goană și îi păru rău pentru portar care-l vedea bătând din picioare de nerăbdare în lift. De îndată ce intră în apartament, dădu drumul calculatorului și printă imediat documentul.

Zece minute mai târziu, Peter coborî, de-abia de avusese timp să facă un duș și să pună pe el o cămașă curată. Jenkins îl aștepta în fața clădirii, își deschise umbrela cea mare cu siglă și-l apără pe Peter de ploaia ușoară care cădea peste oraș.

— Am trimis după mașina dumneavoastră, declară domnul Jenkins, uitându-se fix la orizontul acoperit de nori.

— Ce vreme urâtă, nu-i așa? spuse Peter.

Farurile mari și rotunde ale decapotabilei Jaguar XK 140 țâșniră din intrarea parcării. Peter înaintă spre mașină, se opri la jumătatea drumului, se întoarse și-l strânse în brațe pe Jenkins.

— Nici nu știi, Jenkins, ești căsătorit?

— Nu, domnule, sunt celibatar, din păcate, răspunse portarul.

Pe drum, Peter îl sună pe Jonathan și se apropie de microfonul băgat în parasolar ca să urle:

— Știi clar că ești acolo! N-ai idee cât de tare poate să mă enerveze că nu răspunzila toate telefoanele! N-are importanță ce faci, mai ai zece minute, sosesc!

*

Decapotabila parcă de-a lungul trotuarului, Jonathan se urcă, iar Peter demară imediat.

— Vreau să-mi povestești tot, spuse Jonathan.

Peter îi relatează incredibila descoperire a nopții. Vladimir aplicase un lac ale cărui efecte puteau fi înlăturate numai de spectrul unei lumini aparte, proiectată pe verticala pânzei.

Reproducerea condițiilor exacte în care fenomenul devenea evident era complexă, dar, cu ajutorul calculatoarelor, aveau până la urmă să reușească.

— Și chipul semăna într-adevăr cu cel al Clarei? întrebă Jonathan.

— La nivelul ăsta de precizie, crede-mă, e mult mai tulburător decât o simplă asemănare!

Iar când Jonathan vru neapărat să știe dacă Peter credea cu adevărat c-are să-i poată arăta, într-o bună zi, ceea ce el avusese privilegiul să vadă în noaptea aceea, prietenul său îl liniști. Chimiiștii vor izbuti să decripteze formulele pictorului și, chiar dacă lucrul acesta avea să ia ceva timp, pânza o să-și recapete cândva starea originală.

— Crezi că ar fi vrut așa ceva? Radskin avea el un motiv să-și ascundă semnătura.

— Un motiv foarte bun, afirmă Peter. Ține, uite traducerea jurnalului său intim, o să-ți placă la nebunie.

Peter luă documentele de pe bancheta din spate și i le dădu prietenului său. Interpretul alăturase traducerii copiile paginilor din manuscris. Jonathan atinse ușor cu degetul scrisul lui Vladimir și începu să citească.

Clara,

Viața noastră n-a fost deloc ușoară de când cu moartea mamei tale. Îmi amintesc cum am fugit, cum am străbătut pe jos câmpiile Rusiei. Te-am dus pe umeri, mi-era de-ajuns să-ți simt mânuțele în păr ca să nu renunț. Mă gândeam să ne salvăm ducându-ne în Anglia, dar sărăcia lucie ne aștepta răbdătoare la Londra. Când, pe stradă, desenam trecătorii, te lăsam cu doicile de-o zi. Ca să aibă grija de tine, îmi luau tot câștigul pușinelor schițe pe care izbutisem să le vând. Am crezut că Sir Edward avea să fie salvatorul nostru. O să mă ierți vreodată pentru naivitatea aceasta care ne-a despărțit încă din primele zile petrecute aici? Răsfățându-te ca pe propria-i fiică, îmi câștiga și mi trăda totodată încrederea. N-aveai decât trei ani când m-a smuls de lângă tine. Duceam cu mine mireasma copilărească a ultimului pupic pe care mi l-ai dat pe frunte cu atât de multă

vreme în urmă. Boala mă doborâse și profitând de slăbiciunea mea, Langton m-a dus în cămăruța aceasta de unde îți scriu. Iată că s-au împlinit șase ani de când n-am mai ieșit din celula mea; tot atâta timp în care n-am putut să te iau în brațe, să văd lumina care-ți strălucește în ochi. Porți în ei viața ce sălășluia atât de mult în mama ta.

În schimbul picturilor pe care i le ofer, Langton se ocupă de tine, te hrănește și te crește. Vizitiul vine să mă vadă adesea și-mi dă vești despre tine.

Uneori, ni se întâmplă să râdem împreună, îmi povestește năzbâțiile tale și-mi spune că ești mult mai descurcăreață decât chiar fata lui Langton. În zilele când te joci în curte, mă ajută să mă duc la ferestraica de la mansardă. De aici, îți aud glăsciorul și nu-mi pasă că mă dor toate oasele, singura mea libertate este că te mai văd crescând. Umbra bătrânului pe care o zărești în pod și care acum te sperie așa de tare este aceea a adevăratului tău tată. Când pleacă, vizitiul se cocoșează, purtând pe umeri povara tăcerii și a rușinii sale. Culorile curajului l-au părăsit de când i-a murit calul. l-am pictat un tablou, dar Langton i l-a confiscat.

Clara, m-au lăsat puterile. Prietenul meu, vizitiul, a venit să-mi povestească o conversație pe care a surprins-o. Din cauza jocurilor de noroc, Langton are mari probleme financiare, iar nevastă-sa i-a atras atenția că, după ce am să mor, tablourile mele or să capete valoare și-or să-l salveze de la ruină. De câteva zile, mă dor îngrozitor măruntaiele și tare mă tem că a cedat tentației răului. Fetița mea, dacă n-ai fi existat, dacă râsetele tale de afară n-ar fi cele mai frumoase lumini ale vieții mele, ți-aș mărturisi ca aș primi moartea ca pe o eliberare. Dar nu pot să plec cu sufletul senin fără să mă încredințez că am știut, în felul meu, să-ți las o amintire unică.

Am aici ultima mea pictură, capodopera mea, căci pe tine te pictez, copila mea. N-ai decât nouă ani, dar încă de-acum ai trăsăturile mamei tale. Pentru ca Langton să nu te poată deposeda de acest tablou, ți-am ascuns chipul și mi-am disimulat semnătura, la adăpostul unui lac a cărui formulă numai eu o cunosc.

Vezi tu, toți anii aceia ai adolescenței mele petrecuți la Petersburg unde mă plictiseam atât de tare pe băncile școlii de chimie mi-au fost, până la urmă, de folos. Când vei împlini șaisprezece ani, vizitiul mi-a făgăduit că o să-ți dea acest caiet pe care i-l încredințez. Te va duce la niște prieteni ruși care o să-ți le traducă. Va fi de-ajuns să-ți faci cineva formula transcrisă în paginile următoare ca să știi cum să scoți lacul acesta pe care l-am aplicat. Arătând pânza și cu ajutorul acestui caiet, vei putea să dovedești că tabloul e al tău. E unica mea moștenire, fetița mea, dar e moștenirea unui tată care, atât de aproape și totodată atât de departe de tine, n-a încetat nicicând să te iubească. Se spune că sentimentele adevărate nu mor, o să continui să te iubesc și după moarte.

Aș fi vrut să te văd crescând, să te văd devenind femeie. Dacă n-aș avea dreptul decât la o singură nădejde, singura mea ambiție de tată ar fi ca viața să-ți îngăduie să mergi până la capătul visurilor tale. Îndeplinește-ți-le, Clara, să nu-ți fie niciodată frică să iubești. Eu te iubesc așa cum am iubit-o pe mama ta și cum o voi iubi până la ultima mea suflare.

Tabloul aceasta este al tău, al tău, Clara mea, fata mea.

Vladimir Radskin, 18 iunie 1867

Jonathan îndoii la loc foile. Nu putu să-i spună nici măcar un cuvânt prietenului său.

*

Clara ieși din baie și-și înfășură un prosop în jurul taliei. Își privi chipul în oglinda de deasupra chiuvetelor și se strâmbă. Valiza stătea deschisă pe pat, iar lucrurile îi erau împrăștiate până pe canapea. Tot ceea ce semăna de aproape ori de departe cu o rochie se legăna pe niște cuierașe agățate de abajurul lămpii cu picior, de capul aparatului împotriva incendiilor și de fiecare mâner de la dulap. Aproape de fereastră, alte haine zăceau ghemotoc la picioarele marelui fotoliu. Blugii aveau încă

toate șansele, dar numai în cazul în care cămașa bărbătească pe care o încerca binevoia să-i coboare îndeajuns pe șolduri.

Plecă din camera ajunsă vraiste. Încuie ușa și prinse de mâner mica inscripție cu „Nu deranjați”. Liftul se deschise în hol, Clara se uită la ceas, era opt fără zece. Așteptându-l pe Jonathan, i se făcu poftă să bea ceva. Un pahar de vin avea s-o liniștească. Intră în barul hotelului și se așeză la tejghea.

Bătrânul Jaguar urca spre centrul orașului. Când ajunseră în fața hotelului unde trăsese Clara, Jonathan se întoarse spre Peter.

— Ea a citit documentul?

— Nu, nu încă, traducerea mi-a parvenit chiar înainte să vin să te iau.

— Peter, trebuie să te rog ceva.

— Știu, Jonathan, o să retragem tabloul din licitație.

Jonathan puse o mână complice pe umărul celui mai bun prieten al său. Când coborî din mașină, Peter deschise fereastra și îi strigă:

— O să vii totuși să mă vezi pe insula mea pustie?

Jonathan îi făcu un semn cu mâna.

11

Când Jonathan intră la Four Seasons, de nerăbdare inima îi bătea nebunește. O căută pe Clara și se apropie de recepție. Portarul sună în cameră, dar nu răspundea nimeni. La intrarea în bar se adunase o mulțime zgomotoasă. Jonathan presupuse că transmiterea în reluare a unui meci de baseball probabil că atrăgea mai multă lume decât putea să-ncapă în locul cu pricina. Apoi, auzi în spate o sirenă. O ambulanță se apropia. El se îndreptă spre mulțime și-și croi drum. Clara era întinsă, în nesimțire, pe jos lângă tejghea, barmanul îi făcea vânt cu un prosop.

— Nu știi ce are! repeta el, cuprins de panică.

Clara băuse un pahar de vin și, câteva minute mai târziu, se prăbușise. Jonathan îngenunche și luă mâna Clarei. Părul lung îi era răsfirat în jurul chipului. Avea ochii închiși, pielea palidă și un

firicel de sânge roșu i se scurgea din gură. Vinul care se vărsa din paharul spart se amesteca cu sângele Clarei, desenând pe marmura de pe jos un izvor carmin.

Cei de la ambulanță ajunseră în fața ușilor hotelului, târând după ei o targă prin hol. O femeie cu părul alb, care ieșea din spatele unei coloane, le făcu, politicoasă, loc să treacă.

Jonathan se urcă în ambulanță. Girofarurile autofurgonetei se reflectau în vitrinele străzilor înguste. Șoferul spera c-or să ajungă la spital în cel mult zece minute. Clara încă nu-și recăpătase cunoștința.

— Tensiunea scade, spuse unul dintre medici.

Jonathan se aplecă deasupra ei.

— Te implor, nu-mi face așa ceva, murmură el, strângând-o în brațe.

Medicul îl împinse ca să-i pună Clarei o perfuzie. Soluția salină pătrunse în venă, urcă spre inima care începu din nou să bată mai repede. Nivelul tensiometrului se cățara cu câteva grade. Satisfăcut, reanimatorul puse pe umărul lui Jonathan o mână care se voia liniștitoare. În acel moment, el nu știa că lichidul aducea după sine mii de molecule străine ce aveau să atace fără întârziere celulele corpului pe care tocmai îl invadau. Jonathan mângâia chipul Clarei; când degetul îi trecu peste obraz, ea păru să-i zâmbească. De îndată ce vehiculul se opri în sasul de la urgențe, brancardierii o puseră pe Clara pe un pat cu roțile. O goană nebunească începu pe culoare. Pleoapele-i închise clipeau din cauza neoanelor care-i defilau pe deasupra capului. Jonathan îi ținu mâna până la ușa sălii de examinare. Peter, pe care-l chemase în ajutor, venise imediat și se așezase pe una dintre banchetele goale care mărgineau lungul coridor unde Jonathan se plimba de colo, înapoi.

— Nu te mai neliniști așa, spuse Peter, i s-a făcut rău și-atât! Oboseala călătoriei, emoțiile din ultimele zile și-aceea de-a te reîntâlni. Ar fi trebuit s-o vezi când am ajuns la aeroport. Dacă n-aș fi ținut-o, ar fi deschis de una singură ușa cabinei și avionul încă nu se oprise! Ah, ia te uită, ai zâmbit! Ar trebui să ne vedem mai des, numai eu reușesc să te destind. Am crezut c-o să smulgă pașaportul din mâinile vameșului când a întreat-o care e durata sejurului.

Dar Jonathan, care bătea culoarul, ghicea neliniștea prietenului său în excesul de cuvinte. Două ore mai târziu, un medic se prezentă în fața lor.

Pr Alfred Moore, după care trimisese Peter, nu înțelegea cazul cu care avea de a face. Rezultatele examenelor pe care le citea sfidau orice logică. Organismul Clarei începuse brusc să producă o adevărată armată de anticorpi ce atacau celulele propriului ei sânge. Viteza cu care globulele albe le distrugeau pe cele roșii era impresionantă. Într-un asemenea ritm, pereții sistemului ei sanguin aveau să se dezagrege rapid.

— Cât timp mai avem ca s-o salvăm? întrebă Jonathan.

Moore era pesimist. Câteva hemoragii subcutanate își făcuseră deja apariția, iar organele interne aveau la rândul lor să sângereze cât de curând. Cel mai târziu a doua zi, venele și arterele or să înceapă să se rupă una câte una.

— Dar nu există un tratament? Întotdeauna există unul! Suntem în secolul XXI, pentru numele lui Dumnezeu, medicina nu mai e neputincioasă! se enervă Peter.

Moore îl privi, dezolat.

— Dacă ați veni să ne vedeți peste două sau trei secole, cu siguranță c-ați avea dreptate. Domnule Gwel, ca s-o putem îngriji pe această tânără, ar trebui să cunoaștem originea răului de care suferă. Singurul lucru pe care-l pot face pentru moment este să-i pun niște perfuzii cu coagulante și să încerc să-ntârzii deznodământul, dar, din păcate, nu mai mult de douăzeci și patru de ore.

Moore își ceru sincer scuze și plecă. Jonathan îl prinse din urmă pe culoar. Îl întrebă dacă nu exista o infimă posibilitate ca Clara să fi fost otrăvită.

— Bănuieți pe cineva? întrebă Moore, circumspect.

— Răspundeți-mi la întrebare, insistă Jonathan.

— La analizele pentru toxine n-am găsit nimic. Pot să le aprofundez, dacă aveți motive întemeiate să credeți într-o asemenea ipoteză.

Pr Moore avea îndoieli. Îi explică lui Jonathan că, dacă bănuiala era adevărată, otrava altera globulele albe ale Clarei în așa fel încât acestea din urmă să considere plăcile și globulele roșii ale propriului sânge ca niște corpi străini.

— Numai în cazul acesta apărările naturale ale organismului ei ar începe procesul de autodistrugere la care asistăm, concluzionă el.

— Dar, din punct de vedere tehnic, este o posibilitate? întrebă Jonathan.

— Să spunem că nu-i cu totul imposibil. Ne-am afla atunci în prezența unei toxine anume fabricate. Ca să pui la punct un asemenea produs, ar trebui să cunoști în prealabil formula sanguină precisă a victimei.

— Și nu i se poate curăța sau schimba sângele? întrebă Jonathan, rugător.

Profesorul Moore zâmbi cu tristețe.

— Ar trebui să dispunem de o cantitate mult prea mare...

Jonathan îl întrerupse și-i propuse imediat să-l doneze pe al lui, adăugând că are grupa A pozitiv:

— Al ei este rhesus negativ, iar dacă unul dintre dumneavoastră i-ar transfuza celuilalt, un sânge de altă grupă v-ar ucide pe loc.

Moore adăugă că îi compătimea sincer, dar că ceea ce propunea Jonathan era irealizabil. Promise că o să contacteze laboratorul de serologie ca să aprofundeze căutarea unei eventuale toxine.

— Ca să nu vă ascund nimic, zise iar Moore, ar fi singura noastră speranță, anumite otrăvuri au un antidot.

Fără să îndrăznească s-o spună, medicul se pregătea pentru ce era mai rău, timpul nu trecea în favoarea lor. Jonathan îi mulțumi și alergă după Peter. Îl rugă să nu-i pună nici o întrebare și să nu plece de lângă Clara. Avea să se întoarcă în câteva ore. Dacă starea i se agrava sensibil, Peter o să-l găsească pe mobil.

O luă pe pod, iar pe Camden Avenue trecu peste tot pe roșu. Își lăasă mașina lângă trotuar și se năpusti spre numărul 27. Un bărbat ieșea din imobil împreună cu câinele său. Jonathan se folosi de situație ca să pătrundă în hol și se urcă în cabina liftului. Bătu cu degetele la ușa din fundul culoarului. Când Alice îi deschise, o apucă de gât și o împinse în sufragerie. Femeia cu părul alb se împiedică de un gheridon și-l târî și pe Jonathan când căzu. Degeaba se zbătea din toate puterile, nu i se putea

împotrivi lui Jonathan care o sugruma cu amândouă mâinile. Încercă în van să respire și un vâl roșu îi întunecă vederea. Simțind că-și pierde cunoștința, de-abia de mai avu putere să murmure că are un antidot. Strânsoarea slăbi, iar aerul îi pătrunse în plămâni.

— Unde? urlă Jonathan, care o țintuia tot pe jos.

— Nu mi-e deloc frică de moarte și știi foarte bine de ce, așa că, dacă vrei s-o salvezi pe Clara dumitale, trebuie să-ți schimbi atitudinea.

Jonathan îi citi în privire că, de data aceasta, nu mințea. Îi dădu drumul.

— Te așteptam, dar nu așa de repede, spuse ea ridicându-se.

— De ce-ai făcut-o?

— Pentru că sunt încăpățânată! zise Alice frecându-și coatele. Clara trebuie să plătească pentru ce a făcut.

— Ai mințit, Clara nu era fata cea mare a lui Sir Langton.

— Așa e. Ceea ce o învinovățește și mai tare în ochii mei. După moartea lui taică-său, soțul meu a adoptat-o oficial. O iubea ca pe propriul copil, era binefăcătorul ei și, furând acel tablou, l-a trădat.

— Langton l-a omorât pe Vladimir! strigă Jonathan.

— Nu, nu era stilul lui, spuse Alice Walton cu un ton plin de satisfacție. Bărbatu-meu nu era decât un biet jucător dator vândut, trebuia ca cineva să-i îndrepte slăbiciunile și să ne salveze de la ruină. A fost inițiativa mea, el habar n-a avut, niciodată.

— Dar Clara a știut, găsise jurnalul lui Vladimir. Nu v-a trădat soțul, nici măcar nu s-a răzbunat, s-a mulțumit să-ndeplinească ultima dorință a tatălui ei. V-am împiedicat să vindeți tabloul pe care i l-ați furat.

— Așa vezi dumneata lucrurile, dar deocamdată antidotul e la mine.

Alice luă din buzunarul taiorului un flaconaș care conținea un lichid cu o nuanță chihlimbarie. Îi spuse lui Jonathan că medicilor le va fi peste putință să detecteze și cea mai mică urmă din otrava pe care o turnase în paharul Clarei, nici înainte, nici după moartea ei. N-avea cum s-o salveze decât urmându-i neabătut instrucțiunile. Mâine, căsătoria cu fiica ei avea să adune laolaltă

toată înalta societate din Boston. Nici nu se punea problema ca ele să îndure afrontul unei anulări în ultima clipă. Clara și el îl dezonoraseră pe bărbatu-său, ea n-o să tolereze s-o ia de la capăt cu fata sa. La prânz, Jonathan o să se însoare cu Anna. După ceremonie, ea o să se ducă s-o vadă pe Clara și-o să-i administreze antidotul.

— Și de ce v-aș crede? întrebă Jonathan.

— Pentru că timpul pe care-l mai ai nu-ți dă de ales!

Pleacă acum. Ne vedem mâine, la biserică.

*

Camera de spital era scăldată într-o lumină lăptoasă. Peter era așezat pe un scaun lângă pat. O infirmieră intră pentru o nouă prelevare de sânge. Scoase perfuzia și înșiră șase tuburi mici de sticlă la capătul acului înfipt în brațul Clarei. Una după cealaltă, eprubetele se umpleau de un lichid din ce în ce mai fluid și din ce în ce mai puțin roșu. De îndată ce erau pline, ea le pune capatul și le scutura energic înainte de a le amplasa într-un mic receptacol prevăzut în acest scop. Când se umplu și ultima, puse la loc perfuzia, își scoase mănușile și se duse să le arunce în coșul de gunoi rezervat deșeurilor medicale. Când era cu spatele, Peter luă unul dintre tuburi și-l băgă în fundul buzunarului.

*

După zgomotoasa plecare a lui Jonathan, Anna ieșise din remiza unde se ascunsese. Era așezată în fotoliu și o privea fix pe maică-sa.

— Și-acum, la ce bun toate acestea? O să divorțeze imediat.

— Biata mea fată, răspunse Alice. Mai am atâtea lucruri să te-nvăț! Mâine, o să te ia de nevastă, în fața lui Dumnezeu nimeni nu divorțează. Pronunțându-și legământele în timp ce Clara o să-și dea sufletul, o să rupă jurământul care îi leagă pe amândoi. De data aceasta, vor fi despărțiți pentru totdeauna.

Alice deșurubă capatul flaconului cu antidotul și-i vărsă conținutul în căușul palmei. Își dădu cu el pe la ceafă.

— E parfumul meu! spuse ea cu o voce veselă. L-am mințit!
Anna se ridică și, fără să scoată o vorbă, își luă geanta și se îndreptă spre ieșire. Își privi mama, gânditoare, și închise ușa.
— M-ai mințit și pe mine, zise Anna, tristă, ieșind din clădire.

*

Jonathan intră în cameră, iar Peter îi lăsă singuri.
Se așeză pe pat și-și puse buzele pe fruntea Clarei.
— Vezi, te sărut și rămânem în prezent, șopti el cu un glas sugrumat.

Ochii Clarei de întredeschiseră și, cu un zâmbet pierit, izbuti să pronunțe câteva cuvinte.

— Știi, trebuie să spun că nu mai am multă putere.

Strânse cu degetele mâna lui Jonathan și continuă cu o voce slabă.

— N-o să putem face nici măcar plimbarea aceea pe cheiurile vechiului port.

— O să te duc acolo, îți promit.

— Trebuie să-ți povestesc sfârșitul poveștii noastre, iubitele, o știi acum, am visat-o noaptea trecută.

— Te implor, Clara, păstrează-ți puterile.

— Știi ce am făcut când Langton a fugit de la conac? Am făcut dragoste; până la sfârșitul vieților noastre, n-am încetat să facem dragoste.

Ea închise ochii, iar chipul i se umplu de durerea care o ucidea.

— Înfiindu-mă, Langton mă transformase în moștenitoarea lui. Prin muncă, am putut să-i plătim datoriile și să păstrăm casa. Acolo ne-am iubit, Jonathan, până în ultima zi. Când te-ai stins, te-am culcat la poalele marelui copac. Am ascuns tabloul în pod și m-am întins lângă tine, până ce viața avea să binevoiască să mă părăsească la rândul meu. Și în acea singură noapte fără de tine, am jurat să continuu să te iubesc chiar și după moarte și să te regăsesc oriunde vei fi. Vezi, mi-am ținut cuvântul și tu la fel.

Înăbușindu-se de supărare, o cuprinse pe Clara în brațe și-și puse capul în căușul umărului ei.

— Taci, te rog, odihnește-te, iubita mea.

— Dacă ai ști cum te iubesc, Jonathan. Fără de tine, nici un minut nu merită osteneala de a fi. Ascultă-mă, cred că nu mai am mult. Ultimele săptămâni au fost cele mai frumoase din viața mea, nimic din ce-am trăit nu-i pe măsura fericirii pe care tu mi-ai oferit-o. Va trebui să-mi promiți că acum ai să fii și tu fericit. Vreau să trăiești, Jonathan. Nu renunța la fericire. În ochii tăi, există atâtea uimiri! Într-o bună zi, ne vom reîntâlni, poate încă o dată.

Ochii lui Jonathan se umplură de lacrimi. Într-un ultim efort, Clara ridică mâna ca să-l mângâie pe obraz.

— Strânge-mă puțin mai tare, Jonathan, mi-e atât de frig.

Au fost ultimele ei cuvinte. Ochii Clarei se închiseră încetisor, iar chipul i se liniști puțin câte puțin. Inima îi bătea slab. Jonathan o veghe fără răgaz toată noaptea. O ținea la piept și-o legăna cu tandrețe. Propria-i răsuflare urma mișcărilor Clarei. Se iveau zorii, iar starea i se înrăutățise neîncetat din oră în oră. Jonathan o sărută lung pe gură, apoi se ridică. Înainte de a părăsi camera, se întoarse și șopti:

— N-am să te las să pleci, Clara.

Când ușa se închise, sângele care se scurgea din obraji Clarei coloră cu un pigment roșu cearșaful care o acoperea. Părul ei lung îi încadra chipul liniștit. Lumina zilei ce intră pe fereastră termină de reconstituit în încăperea tabloul *Tinerei cu rochie roșie*.

Peter ajunse la capătul culoarului, îl luă pe Jonathan de umăr și-l duse spre distribuitorul de băuturi calde. Inseră o monedă în fantă și apăsă pe butonul cafea mică.

— O să ai nevoie și eu la fel, spuse el întinzându-i ceașca lui Jonathan.

— Am impresia că trăiesc cu ochii deschiși un coșmar, zise Jonathan.

— Sper că sunt și eu acolo, pentru că am aceeași senzație, suspină Peter. L-am sunat pe prietenul meu de la criminalistică. O să-i trimit prin Federal Express un eșantion din sângele pe care l-am furat de la infirmieră. O să-i pună pe cei mai buni specialiști din poliția științifică să lucreze la cazul nostru, îți jur c-o să plătească, nenorocita.

— Ce anume i-ai spus prietenului tău polițist? întrebă Jonathan.

— Toată povestea, ba chiar i-am promis să-i trimit notițele noastre și o copie după caietul lui Vladimir..

— Și n-a vrut să te închidă într-un spital de nebuni?

— Nu-ți face griji, Pilguez este un specialist în dosare ciudate. Acum câțiva ani, mi-a povestit una dintre anchetele lui de la San Francisco, față de care cazul nostru e simplă rutină.

Jonathan ridică din umeri și se îndreaptă spre ieșire.

Pe când se îndepărta, Peter îl strigă.

— O să-ți fiu alături, nu uita, și chiar dacă din cauza poveștii voastre toți or să mă creadă nebun, după ce o salvăm pe Clara, am să depun și eu mărturie.

*

Toate băncile din biserica Saint Stephen erau ocupate. Înalta societate din Boston părea să-și fi dat întâlnire de o parte și de alta a aleii centrale. În timpul ceremoniei, două mașini ale poliției blocau accesul pe Clark Street de ambele părți. Peter se așezase, cu o înfățișare întunecată, la dreapta lui Jonathan. Orgile răsunară, iar tăcuta adunare se întoarse. Anna își întindea lunga trenă spre navă la brațul mamei sale, care avea să-i fie martoră. Ceremonia căsătoriei începu la ora 11. Așezându-se la stânga fiicei sale, Alice îi zâmbi lui Peter. Jubila.

*

Profesorul Moore intră în camera Clarei. Se apropie de pat și-i puse mâna pe frunte. Febra urca fără încetare. Se așază pe marginea patului și suspină cu tristețe. Luă un șervețel de hârtie de pe măsuta de noapte și șterse firișorul de sânge care se scurgea dintr-o nară. Se ridică și potrivi debitul lichidului din perfuzie. Cu umerii căzuți, ieși din încăpere, închizând încetșor ușa în spatele lui. Clara deschise ochii, gemu și adormi imediat la loc.

*

Ceremonia dura deja de o jumătate de oră și preotul se pregătea să-i pună pe miri să-și rostească jurămintele. Se aplecă spre Anna și-i zâmbi cu bunăvoință. Dar ea nu-l privea. Cu ochii plini de lacrimi, se uita fix la mama sa.

— Iartă-mă, șopti.

Își întoarse privirea spre Jonathan și-l luă de mână.

— Nu mai poți să faci nimic pentru ea, Jonathan, dar poți să mai faci ceva pentru voi doi!

— Ce vrei să spui?

— Ai înțeles foarte bine, pleacă de-aici până nu e prea târziu. N-o mai poți salva, dar poți s-o mai vezi, fugi.

Toată biserica răsună de urlatul de furie pe care-l scoase Alice Walton când Peter și Jonathan se năpustiră pe alee. Preotul rămase cu brațele atârându-i pe lângă trup și toată sala se ridică atunci când ei trecură de ușile mari de la intrare. De pe treptele pustii, Peter îi vorbi polițistului sprijinit de mașină.

— Lucrez sub acoperire pentru comisarul Pilguez de la secția criminalistică din San Francisco, veți putea verifica toate datele pe drum, este o problemă de viață și de moarte, duceți-ne imediat la Boston Memorial Hospital.

În mașină, cei doi prieteni nu schimbară o vorbă. Sirena poliției le deschidea calea. Jonathan își sprijinise capul de geam, se uita cum macaralele vechiului port defilau în depărtare. Peter îl luă pe după umeri și-l lipi de el.

Când ajunseră în fața camerei Clarei, Jonathan se întoarse spre cel mai bun prieten al lui și-l privi lung. Poți să-mi promiți ceva, Peter?

— Tot ce vrei!

— Oricât de mult timp o să-ți ia, va trebui să-i faci dreptate lui Vladimir. Jură-mi că, orice s-ar întâmpla, ai să mergi până la capăt. Asta ar fi vrut Clara.

— Îți jur, o să facem totul împreună, bătrâne, singur n-am să pot.

Jonathan deschise încet ușa încăperii. În penumbră, Clara respira slab.

— Vrei să pleci din Boston? întrebă Peter.

— Într-un fel, da.

— Și unde te gândești să mergi?

Jonathan își luă prietenul în brațe.

— Știi, și eu am făcut o promisiune. O s-o duc pe Clara să se plimbe de-a lungul cheiurilor... *în altă viață*.

Intră în cameră și închise ușa. Peter auzi zgomotul cheii care se răsuca în broască.

— Jonathan, ce faci? Întrebă el, neliniștit.

Bătu cu degetele în tocul ușii, dar prietenul său nu-i răspunse.

Jonathan se așeză pe pat, lângă Clara. Își dădu jos vestonul și-și suflecă mâneca de la cămașă. Scoase acul perfuziei și-l înfipse în propriul braț, legând ambele trupuri. Când se întinse lângă ea, sângele Clarei i se scurgea deja încet în vene. Îi mângâie obrazul palid și-și apropie gura de urechea ei.

— Te iubesc, fără să știu cum să mă opresc din a te iubi, fără să știu nici cum, nici de ce. Te iubesc așa, pentru că nu știu altfel. Unde nu ești tu, nici eu nu mai sunt.

Jonathan își puse buzele pe gura Clarei și, pentru ultima oară în viața lui, totul începu să se învârtă în jurul său.

*

Toamna de-abia se ițea. Peter mergea singur pe dalele pieței în aer liber. Îi sună mobilul.

— Eu sunt, spuse vocea de la capătul celălalt. Am prins-o. Ți-am promis cei mai buni experți din țară și mi-am ținut cuvântul, am identificat toxina. Am mărturia barmanului care a recunoscut-o formal pe doamna Walton. Și apoi, ți-am păstrat cea mai bună parte la sfârșit, fiică-sa e gata să depună mărturie. Bătrâna n-o să mai iasă niciodată din închisoare. Vii la San Francisco zilele ăstea? Natalia ar fi mulțumită să te vadă, adăugă Pilguez.

— Promit, înainte de Crăciun.

— Ce-ai de gând să faci cu tablourile?

— Am să-mi țin și eu o promisiune.

— Trebuie totuși să-ți zic ceva, dar îți jur că n-am să mai spun la nimeni. Așa cum mi-ai cerut, am comparat analiza ADN din dosarul tău cu cea a tinerei care a fost otrăvită.

Peter se opri din mers, își ținu răsuflarea.

— Laboratorul n-are nici o îndoială, cele două eșantioane sunt de la niște persoane în filiație directă. Cu alte cuvinte, sângele de pe pânză e al tatălui ei. Așa că, vezi tu, cu datele pe care mi le-ai dat, n-are cum să se potrivească!

Peter închise mobilul. Ochii i se umplură de lacrimi, se uită la cer și strigă hohotind de bucurie:

— Îmi lipsești, bătrâne, îmi lipsiți amândoi.

Își vârî mâinile în buzunare și-și continuă drumul.

De-a lungul cheiurilor, zâmbea.

Când Peter se întoarse acasă, se întâlni cu Jenkins care îl aștepta la intrare, cu două valize la picioare.

— Ce mai faci, Jenkins? spuse Peter.

— Nu știu cum aș putea să vă mulțumesc pentru călătoria pe care mi-o oferiți. Toată viața mi-am dorit să mă duc într-o bună zi la Londra. E cel mai frumos cadou care mi l-a făcut cineva vreodată.

— Și ai păstrat adresa și numărul de telefon pe care ți le-am dat?

Jenkins dădu din cap încuviințând.

— Păi, călătorie plăcută, dragul meu Jenkins.

Și Peter intră surâzând în reședința Stapledon, în timp ce Jenkins îi făcea semn cu mâna pe când urca în taxiul ce-l ducea la aeroport.

12

Sankt Petersburg, mulți ani mai târziu...

Ziua se sfârșea, în câteva minute, muzeul Ermitajului avea să-și închidă porțile. Vizitatorii care se aflau în sala „Vladimir Radschin” se îndreptau spre ieșire. Un paznic îi făcu un semn discret colegului său. Cei doi bărbați în uniformă se apropiară în tăcere de o tânără pereche care părșea încăperea. Când considerară că situația le-o îngăduia, îi încadrară pe cei doi și-i rugară să-i însoțească fără tămbălău. În fața amabilei insistențe a agenților de securitate, turiștii, care nu înțelegeau cine ce voia de la ei, acceptară să-i urmeze. Sub o escortă serioasă, străbătură un culoar lung și intrară pe o ușă ascunsă. După ce urcară pe o scară de serviciu, dar nu fără să simtă o oarecare neliniște pe măsură ce se înfundau în adâncurile clădirii, fură introduși într-un birou mare. Fură poftiți să ia un loc în jurul mesei de ședință. Cineva avea să vină imediat. Un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu un costum sobru, intră și se așeză în fața amândurora. Puse pe masă un dosar pe care-l consultă de mai multe ori, tot uitându-se la tânăra pereche.

— Trebuie să spun că e uluitor, zise el într-o engleză cu un ușor accent.

— Pot să știu ce vreți de la noi? întrebă tânărul bărbat.

— E a treia oară săptămâna aceasta când veniți să admirați tablourile lui Vladimir Radschin, nu-i așa?

— Ne place pictorul, răspuse femeia.

Iuri Egorov se prezentă. Era conservatorul-șef de la Ermitaj și era fericit să-i aibă pe amândoi în muzeul său.

— Pânza pe care ați contemplat-o îndelung în după-amiaza aceasta se numește *Tânăra cu rochie roșie*. Și-a redobândit starea originală mulțumită îndârjitei munci de restaurare înfăptuite de un conducător de licitații american. El a donat acestui muzeu cele cinci tablouri ale lui Radschin expuse aici. Colecția este de o inestimabilă valoare și probabil că n-am fi putut s-o achiziționăm niciodată pe toată. Dar, mulțumită generosului donator, acest mare pictor rus s-a întors, după mulți ani, în patria lui natală. În schimbul acestui dar făcut poporului nostru, muzeul Ermitajului s-a angajat față de donator să-și țină o promisiune cam ciudată. Cum predecesorul meu s-a pensionat acum câțiva ani, e datoria mea să-mi asum de-acum această misiune.

— Ce misiune? întrebă în cor perechea.

Conservatorul tuși ușor în palma făcută căuș înainte de-a continua.

— Domnul Peter Gwel ne-a pus să făgăduim că dacă, într-o bună zi, o femeie al cărei chip va semăna într-un mod tulburător cu acela al *Tinerei cu rochie roșie* se va prezenta în fața pânzei, să-i dăm bărbatului care o va însoți o scrisoare scrisă chiar de el. V-am observat îndelung, doamnă, și cred că a venit timpul să ne îndeplinim promisiunea.

Conservatorul deschise dosarul și le întinse plicul. Tânărul îl desfăcu. Citind scrisoarea pe care o conținea, se ridică și se plimbă prin încăpere.

Când termină de citit, împături foaia și o băgă în tăcere în buzunarul de la costum.

Apoi, își încrucișă mâinile la spate, își miji ochii și zâmbi... și, din ziua aceea, a zâmbit mereu...